

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริม
ความฉลาดรู้ทางการเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สุธิดา จันทะดวง

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริม
ความฉลาดรู้ทางการเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1"

ของ สุธิดา จันทะดวง

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบสุข คงมนัส)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์พร สว่างเมฆ)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	สุธิดา จันทะดวง
ประธานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบสุข คงมนัส
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. หลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2566
คำสำคัญ	กิจกรรมการเรียนรู้, เศรษฐศาสตร์, ปรากฏการณ์เป็นฐาน, ความฉลาดรู้การเงิน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ : 1) เพื่อสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา มี 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) การสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน กับนักเรียนที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง แบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน และแบบกลุ่มเล็กจำนวน 9 คน 2) เปรียบเทียบความฉลาดรู้การเงิน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนชากังราววิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลาก มีหน่วยการสุ่มคือห้องเรียน แผนการวิจัยได้แก่ One Group Pretest – Posttest Design. 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนชากังราววิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน 2) แบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทาง

เศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) และการทดสอบสมมติฐาน t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน อ้างอิงจาก Daehler & Folsom (2016, อ้างอิงใน ชลาธิป สมานิติ, 2562) ได้แก่ 1) เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ 2) วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน 3) วางลำดับกิจกรรม 4) วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน กิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.94/80.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความฉลาดรู้ทางการเงินหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

Title	DEVELOPMENT OF ECONOMIC LEARNING ACTIVITIES BY USING PHENOMENON-BASED TO PROMOTE FINANCIAL LITERACY FOR GRADE 7 STUDENTS
Author	Sutida Janthaduang
Advisor	Assistant Professor Dr. Kobsook Kongmanus
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Curriculum and Instruction - (Plan B), Naresuan University, 2023
Keywords	Learning Activities, Economic, Phenomenon-Based, Financial Literacy

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to construct and assess the efficiency of economic learning activities by using Phenomenon-Based to promote financial literacy for grade 7 students, using criterion of 80/80 2) to compare financial literacy on grade 7 students of pretest and posttest by using economic learning activities by using Phenomenon-Based to promote financial literacy for grade 7 students 3) to study satisfaction of economic learning activities by using Phenomenon-Based to promote financial literacy for grade 7 students. The research and development process involves three steps: 1) Creating and evaluating the effectiveness of learning activities using phenomena-based learning with non-sample Grade 7 students involves two approaches: one-on-one with three students and small group with nine students. 2) Comparing financial literacy before and after learning through phenomena-based learning with a convenience sample of 30 Grade 7 students from Chakangrao Vitthaya School, randomly selected by classroom, using a One Group Pretest-Posttest Design. 3) Studying student satisfaction towards phenomena-based learning activities involves assessing the satisfaction levels of 30 Grade 7 students from Chakangrao Vitthaya School, specifically from class 1/1, who have engaged in such activities. The research tools included 1) economic learning activities by using Phenomenon-Based 2) the measurement of financial literacy 3) Satisfaction questionnaire for economic learning activities by using Phenomenon-

Based to promote financial literacy. The data were analyzed using mean scores, standard deviation, t-test for dependent Samples (T – test).

The result of this research

1. The learning activities by Phenomenon-Based to promote financial literacy for grade 7 students amount three steps as follow: 1) choosing interesting Phenomenon Based Learning 2) analyzing the value of existing lessons 3) defining the sequence of activities, questions and problems and 4) checking understanding. The economic learning activities by using Phenomenon-Based to promote financial literacy for grade 7 students had the effectiveness, that was 81.94/80.74.

2. The sample group had financial literacy after using economic learning activities by using Phenomenon-Based to promote financial literacy in the posttest was higher than in the pretest with a statistical level of .05.

3. The satisfaction of economic learning activities by using Phenomenon-Based to promote financial literacy for grade 7 students was high scores.

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กอบสุข คงมนัส อาจารย์ที่ปรึกษาที่เป็นกำลังใจและแรงผลักดัน ทำให้หลาย ๆ เรื่องในชีวิตขณะเรียนปริญญาโท ผ่านไปอย่างราบรื่น สิ่งที่คุณมอบให้จะเป็นประโยชน์สำหรับการใช้ชีวิตต่อจากนี้ ขอบคุณอาจารย์ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาเป็นทีปรึกษาคอยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิจัยฉบับนี้ จนผ่านลุล่วงไปได้ด้วยดีและขอขอบพระคุณคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการค้นคว้าอิสระสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพรรณ ขาวประทุม อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร นางศิริวรรณ กันศิริ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกำแพงเพชรวิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร และนางวรรณกฐ ธูปมงคล ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย (จิระประวัตติ) นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าจนทำให้การค้นคว้าอิสระครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ขอบคุณพี่น้องคณะครูโรงเรียนชาangkangวิทยา (อินทร์ - ชุ่ม) ดีสารอุปถัมภ์ทุกท่านที่เข้าใจ คอยดูแล ช่วยเหลือและให้กำลังใจในชีวิตการเรียนปริญญาโทของผู้วิจัยและขอบคุณนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชาangkangวิทยา (อินทร์ - ชุ่ม) ดีสารอุปถัมภ์ ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม จนการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยเหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา คุณน้า ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้การเงินต่อไป

สุธิดา จันทะดวง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ	
ประกาศคุุณูปการ.....ช	
สารบัญ.....ซ	
สารบัญตาราง.....ฅ	
สารบัญภาพ.....ฉ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....4	
ขอบเขตของงานวิจัย.....4	
นิยามศัพท์เฉพาะ.....7	
สมมติฐานของการวิจัย.....9	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....9	
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 255111	
กิจกรรมการเรียนรู้.....17	
การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....26	
ความฉลาดรู้การเงิน.....41	
ความพึงพอใจ.....63	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....65	

กรอบแนวคิดการวิจัย	69
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทาง เศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีขั้นตอนดังนี้.70	
ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรม การเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	76
ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	80
บทที่ 4 ผลการวิจัย	84
ตอนที่ 1 ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทาง เศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้นำเสนอการ วิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้	85
ตอนที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	92
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทาง เศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1	93
บทที่ 5 บทสรุป	95
สรุปผลการวิจัย.....	95
อภิปรายผล	97

ข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	103
ประวัติผู้วิจัย	186

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สาระ ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	13
ตาราง 2 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สาระ ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	14
ตาราง 3 แสดงโครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	15
ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็น ฐาน	34
ตาราง 5 แสดงสังเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดรู้ทางการเงิน.....	48
ตาราง 6 แสดงแบบแผนการทดลอง.....	76
ตาราง 7 โครงสร้างของแบบวัดความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1	78
ตาราง 8 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน	87
ตาราง 9 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ทาง เศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน.....	89
ตาราง 10 แสดงการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาและเวลา.....	91
ตาราง 11 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน	92

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (n = 30).....	93
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	93

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงการสังเคราะห์นิยามของความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น.....	51
ภาพ 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของความรู้ทางการเงิน.....	53
ภาพ 3 แสดงการสังเคราะห์นิยามและองค์ประกอบย่อยของเจตคติทางการเงิน.....	56
ภาพ 4 แสดงโครงสร้างการวัดความฉลาดรู้การเงิน.....	57
ภาพ 5 แสดงสัดส่วนคะแนนการประเมินความรู้และทักษะทางการเงิน.....	60
ภาพ 6 แสดงเกณฑ์การเทียบระดับความฉลาดรู้การเงินของประชากร.....	61
ภาพ 7 แสดงตัวอย่างการแบ่งคะแนน ของ กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562).....	62
ภาพ 8 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	69
ภาพ 9 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.....	86

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความฉลาดรู้ทางการเงินถือเป็นหนึ่งในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เกิดจากการบูรณาการสาระวิชาหลักโดยสอดแทรกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว (ไสว พักขาว, 2558) “ความฉลาดรู้ทางการเงิน” ซึ่งหมายถึงความรู้และทักษะในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงิน ทำให้บุคคลสามารถตัดสินใจด้านทรัพยากรทางการเงินได้อย่างรอบรู้จากข้อมูลรอบด้านโดยมีองค์ประกอบหลัก คือ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการมีความรู้เรื่องความฉลาดรู้ทางการเงินเป็นการสร้างพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่จำเป็นแก่เยาวชน เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเป็นผู้บริโภคที่ชาญฉลาด รู้จักใช้รู้จักเก็บออม และพอเพียง ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารจัดการเงินในระดับอุดมศึกษา แนวทางในการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินเพื่อพัฒนาระดับความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนให้สูงขึ้นสามารถทำได้โดยการจัดการศึกษาทางการเงิน (Financial Education) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะกระบวนการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองที่มีความสามารถในการบริหารจัดการเงินและมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไปอันเป็นแนวโน้มในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ

อย่างไรก็ตาม แม้ระบบการศึกษาของไทยจะมีการส่งเสริมเรื่องความฉลาดรู้ทางการเงินไว้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเป็นส่วนหนึ่งของสาระเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีรายวิชาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงินที่แต่ละสถานศึกษาได้กำหนดขึ้น แต่ยังคงพบว่าการจัดการศึกษาที่สามารถส่งเสริมเรื่องความฉลาดรู้ทางการเงินของสถานศึกษาแต่ละที่ยังไม่สามารถถ่ายทอดออกมาอย่างเป็นรูปธรรมได้ โดยมีสาเหตุสำคัญประการหนึ่งซึ่งมาจากการขาดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม การใช้วิธีสอนและรูปแบบการสอนที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงิน อีกทั้งยังขาดนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดรู้ทางการเงิน และเหตุนี้เองจึงส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาความฉลาดรู้ทางการเงินที่กำหนดไว้ได้ (ปรินทร์ ทองเผือก, 2561 อ้างอิงในสถาบันคีนันแห่งเอเซีย, 2556)

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาภาวะหนี้สินครัวเรือนในระดับที่สูงมาก โดยสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการเพิ่มขึ้นของหนี้สินครัวเรือนของไทยมาจากการที่ประชาชนไทยส่วนใหญ่มีความฉลาดรู้ทางการเงินอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ จากรายงานผลสำรวจทักษะทางการเงินของไทย โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2559 พบว่า ทักษะทางการเงินของคนไทยอ่อนด้านความรู้ทางการเงินมากที่สุด และกลุ่มที่มีทักษะทางการเงินต่ำกว่ากลุ่มอื่น ได้แก่ เยาวชนที่อายุระหว่าง 10-19 ปี (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559, น. 5) จะเห็นได้ว่าช่วงวัยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาปลายที่ถือเป็นช่วงวัยที่สามารถตัดสินใจทางการเงินได้ด้วยตนเอง และมีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นประชากรที่ขาดความฉลาดรู้ทางการเงินอันมีส่วนก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินและเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ดังนั้นการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมนักเรียนให้มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองที่มีความสามารถในการบริหารจัดการเงินและมีส่วนในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ความฉลาดรู้การเงินจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่เยาวชนไทย โดยเฉพาะในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นระดับการศึกษาสุดท้ายของการศึกษาขั้นบังคับในประเทศไทยการส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินจึงควรเริ่มต้นให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่อันปลอดภัยที่สุดที่เปิดให้ผู้เรียนได้ทดลองตัดสินใจทางการเงินก่อนที่จะต้องไปเผชิญหน้ากับเหตุการณ์การเงินอันซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในสังคมโดยแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินที่ดีนั้น ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติในการเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การตัดสินใจทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางสถานการณ์ทางการเงินที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดจากการตัดสินใจที่นักเรียนอาจต้องเผชิญในอนาคต (Leet and Lopus, 2012; Olesen and Madsen, 2017; Finkelstein, et. al, 2010) โดยเริ่มตั้งแต่การส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน เจตคติทางการเงิน จนนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมทางการเงิน (Marlowe, 2014) รวมทั้งแนวทางการส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินที่ดีควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตัดสินใจในสถานการณ์ทางการเงินที่มีความแตกต่างหลากหลายและใช้ทักษะทางการเงินในรูปแบบของกระบวนการทางปัญญาผ่านการลงมือปฏิบัติ

ประเทศฟินแลนด์ได้ชื่อว่ามีระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก ได้นำเสนอแนวความคิดใหม่ทางการศึกษาที่เรียกว่า การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยมีแนวคิดพื้นฐานมาจากแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (พงศธร มหาวิจิตร, 2560) ซึ่งเชื่อว่ากระบวนการสร้างความรู้เกิดจากภายในตัวของนักเรียนจากการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์กับความรู้เดิมที่มีมาก่อน และนำมาสร้างเป็นความเข้าใจของตนเอง เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญา ซึ่งเป็นรูปแบบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) ที่เน้นให้นักเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ถือเป็นรากฐานของวิธีการสอนหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเรียนรู้แบบค้นพบ การเรียนรู้โดยการทดลองการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้แบบสืบเสาะ การเรียนรู้

แบบโครงการเป็นฐาน เป็นต้น (พงศธร มหาวิจิตร, 2560) ซึ่งจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีความคล้ายคลึงกับการเรียนรู้เชิงรุก แต่มีจุดแตกต่างกันที่สำคัญคือการนำเอาปรากฏการณ์ในชีวิตจริงมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ซึ่งมีความซับซ้อนในแง่มุมต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบอย่างรอบด้าน ซึ่งแตกต่างจากการตอบคำถามเพียงรูปแบบเดียวในการศึกษารูปแบบเดิม (อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2561) โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ในโลกความเป็นจริงผ่านการเรียนรู้แบบพหุวิทยาการ รวมทั้งช่วยส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะต่าง ๆ ของนักเรียน โดยจัดการเรียนรู้ให้อยู่ในรูปแบบของการบูรณาการผ่านปรากฏการณ์ที่สนใจ ซึ่งนักเรียนจะได้ศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมแบบภาพรวมในทุก ๆ ด้าน ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อสร้างความร่วมมือในการเรียนรู้ของนักเรียน มีการสืบค้น ค้นคว้า วิพากษ์ อภิปราย พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทในชีวิตจริง สร้างความเห็นเป็นข้อสรุปหรือองค์ความรู้ร่วมกันบนพื้นฐานของการโต้แย้งอย่างมีเหตุผล จึงทำให้นักเรียนได้เข้าใจว่าในโลกแห่งความจริง การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจหรือการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยความรู้อย่างรอบด้าน นอกจากนั้นยังช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์มุมมองที่หลากหลายขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งเป็นการช่วยฝึกกระบวนการนำความคิดและเทคโนโลยีมาเป็นเครื่องมือในการศึกษาเรียนรู้ นอกจากนั้นนักเรียนจะได้ฝึกนำเสนอองค์ความรู้หรือแนวทางการแก้ปัญหาของตนเอง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดออกแบบวิธีการนำเสนอด้วยตนเองอย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์ (พงศธร มหาวิจิตร, 2560; อรพรรณ บุตรกตัญญู, 2561) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนา “กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้การเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้น เพื่อเป็นที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความฉลาดรู้การเงิน โดยมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานถือเป็นการเรียนรู้ที่ใช้ปรากฏการณ์ในชีวิตจริงมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนศึกษาปรากฏการณ์ดังกล่าวอย่างรอบคอบทุกแง่มุม ภายใต้บริบทที่เชื่อมโยงกันเพื่อให้นักเรียนมีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รับองค์ความรู้และทักษะใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับปรากฏการณ์นั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและมีความหมาย ถือเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและสร้างองค์ความรู้จากสิ่งที่สนใจด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการคิดและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาที่เผชิญในชีวิตและสังคมได้ โดยแบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน ขั้นที่ 3 วางลำดับกิจกรรม และขั้นที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยหวังว่ากิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนา

ความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งในรายวิชาพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลาง รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้สอนหรือผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านตัวแปร

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 คน โดยมีคุณลักษณะดังนี้

1.1 เป็นอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีบัณฑิต ด้านหลักสูตรและการสอน และมีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

1.2 เป็นครูวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือชำนาญการพิเศษทางด้านการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และมีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 การหาประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) ด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชาangkangwathaya (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีคุณลักษณะสูงจำนวน 1 คน นักเรียนที่มีคุณลักษณะปานกลางจำนวน 1 คน และนักเรียนที่มีคุณลักษณะต่ำกว่าปานกลางจำนวน 1 คน เพื่อหาข้อจำกัดและพัฒนาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ คือ ด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านเวลาและด้านสื่อการสอนที่ใช้

2.2 การหาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (1:3) ด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชาangkangwathaya (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน ได้แก่ นักเรียนที่มีคุณลักษณะสูงจำนวน 3 คน นักเรียนที่มีคุณลักษณะปานกลางจำนวน 3 คน และนักเรียนที่มีคุณลักษณะต่ำกว่าปานกลางจำนวน 3 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ คือ รายวิชาสังคมศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีดุลยภาพ ตัวชี้วัดที่ ส 3.1 ม.1/2 วิเคราะห์ค่านิยม และพฤติกรรมการบริโภคของ คนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจ ของชุมชนและประเทศ และมาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ ในสังคมโลก ตัวชี้วัดที่ ส 3.2 ม.1/1 วิเคราะห์บทบาท หน้าที่และความแตกต่างของ สถาบันการเงิน แต่ละประเภท และธนาคารกลาง

ขอบเขตตัวแปร

1. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
2. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงิน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนชากังราววิทยา (อินทร์-ชุม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็น หน่วยในการสุ่มด้วยการจับฉลาก

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ คือ รายวิชาสังคมศึกษา ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ ตัวชี้วัดที่ ส 3.1 ม.1/2 วิเคราะห์ค่านิยม และพฤติกรรมบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ และมาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจ ในสังคมโลก ตัวชี้วัดที่ ส 3.2 ม.1/1 วิเคราะห์บทบาท หน้าที่และความแตกต่างของ สถาบันการเงิน แต่ละประเภท และธนาคารกลาง

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความฉลาดรู้การเงิน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ด้านกระบวนการการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีการประเมินโดยใช้แบบสอบถามของนักเรียน ได้แก่ 4 ด้าน

1. ด้านเนื้อหาสาระ
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3. ด้านการวัดและประเมินผล
4. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนชากังราววิทยา (อินทร์-ชุม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยวิธีจับฉลาก มีหน่วยการสุ่มคือห้องเรียน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ความพึงพอใจ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยการนำปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การเงินในสังคมที่เกิดขึ้นจริงมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย และเลือกปรากฏการณ์ที่นักเรียนสนใจ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินที่ควรนำมาแก้ไข โดยเนื้อหาต้องสอดคล้องกับประสบการณ์และบริบทของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเงินที่น่าสนใจ ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ในการค้นหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาของปรากฏการณ์การเงินนั้น ๆ เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์

ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดกำหนดแนวทางการแก้ไขหรือค้นหาข้อมูลทางการเงิน ตามที่ผู้เรียนได้ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินนั้น ๆ โดยครูมีหน้าที่คอยชี้แนะ แนะนำและกระตุ้นผู้เรียนผู้เรียนสามารถใช้วิธีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ การค้นคว้าสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต การอภิปราย การวิพากษ์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันภายในกลุ่มและลงมือปฏิบัติเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากหลากหลายแหล่งที่นำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาปรากฏการณ์เพื่อหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นที่ได้สืบค้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเงินที่สนใจ โดยนำเสนอในรูปแบบของโปสเตอร์ ใบงานหรือโปรแกรมนำเสนอ หรือในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อสะท้อนองค์ความรู้วิธีการแก้ปัญหาและแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนอาจไม่เข้าใจ

2. ความฉลาดรู้ทางการเงิน หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติทางการเงิน เพื่อทำให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแต่ละด้านประกอบด้วย

2.1 ด้านความรู้ทางการเงิน ประกอบด้วย

1) การวางแผนทางการเงิน นักเรียนสามารถตั้งเป้าหมายทางการเงิน การวางแผนในการใช้จ่ายเงินของตนเอง การวางแผนการออมเงิน อธิบาย สาเหตุปัญหาและผลกระทบทางการเงินที่เกิดขึ้นได้ และรู้จักการวางแผนการลงทุน

2) การจัดการการเงิน (Financial Management) นักเรียนมีความสามารถในการใช้จ่ายเงินอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ การจำแนกการใช้จ่ายตามความจำเป็นและความต้องการ สามารถลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินตามความจำเป็น

2.2 ด้านทักษะทางการเงิน (Financial Skills) คือ กระบวนการทางปัญญาที่สำคัญในการจัดการข้อมูลทางการเงินเพื่อนำมาสู่การตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย

1) การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน (Identify financial information) นักเรียนมีความสามารถในการค้นหา และเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการเงินของสถาบันการเงินแต่ละประเภท กระบวนการนี้สะท้อนให้เห็นถึงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน อาทิ อัตราดอกเบี้ย ภาวะเงินเฟ้อ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน (Analyze Information) นักเรียนสามารถเปรียบเทียบและสังเคราะห์ข้อมูลที่กำหนด เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม

3) การประเมินข้อมูลทางการเงิน (Evaluate financial issues) นักเรียนสามารถใช้ความรู้และความสมเหตุสมผลเพื่อทำความเข้าใจและสร้างมุมมองเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเงินในบริบทที่กำหนด

2.3 เจตคติทางการเงิน (Financial Attitude) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่กำหนดทางเลือกทางการเงินของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย

1) เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ตนมีอยู่ให้สอดคล้องกับรายได้และสถานการณ์ในชีวิต

2) เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ตนมีอยู่เป็นไปตามเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้

3) เจตคติต่อการใช้จ่ายเงินเพื่อตอบสนองความต้องการ หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้จ่ายเงินที่ตนมีอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการ

3. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง หมายถึง คะแนนร้อยละที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานซึ่งมีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนจากกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทุกกิจกรรมร่วมกันได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานได้ค่าเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 80

4. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมินมาตราประมาณค่า โดยมีค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.00

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้การเงิน ได้แก่ เรื่อง ด้านเนื้อหาสาระ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ วัดโดยแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีความฉลาดรู้การเงินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง 2560)
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการนำไปใช้
 - 1.1 ความสำคัญของสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 1.3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์
 - 1.4 คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 1.5 โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. กิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.2 หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.3 องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.4 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.5 การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.1 ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.3 ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.4 ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.5 บทบาทของนักเรียนในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.6 บทบาทของผู้สอนในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.7 ความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 - 3.8 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
4. ความฉลาดรู้การเงิน
 - 4.1 ความหมายของความฉลาดรู้ทางการเงิน
 - 4.2 องค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงิน
 - 4.3 แนวทางการวัดและประเมินผลความฉลาดรู้ทางการเงิน
 - 4.4 แนวทางการพัฒนาความฉลาดรู้เชิงตัวเลข
5. ความพึงพอใจ
 - 5.1 ความหมายความพึงพอใจ
 - 5.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
 - 5.3 การวัดความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

7. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้มีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้เป็นเกณฑ์ที่บ่งชี้ถึงคุณภาพ ระดับความรู้ ความสามารถที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังนี้

1. ความสำคัญของการเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 132)

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 132)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุปและใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมกรบริโภคไว้ดังนี้ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ ดังแสดงตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ม.1	1. อธิบายความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์	- ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น - ความหมายของคำว่าทรัพยากรมีจำกัดกับความต้องการมีไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือกและค่าเสียโอกาส
	2. วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรม การบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชน และประเทศ	- ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ - หลักการในการบริโภคที่ดี - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค - ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว
	3. อธิบายความเป็นมาหลักการและความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย	- ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ - หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง - การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต - ความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย

จากตาราง 1 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์มาตรฐาน ส 3.1 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก ดังแสดงตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ม.1	1. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภทและธนาคารกลาง	- ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ - บทบาทหน้าที่และความสำคัญของธนาคารกลาง - การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงิน
	2. ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกัน และการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ	- ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ - ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน ประเทศ และเสนอแนวทางแก้ไข
	3. ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน	- ความหมายและกฎอุปสงค์ อุปทาน - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน
	4. อภิปรายผลของการมีกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	- ความหมายและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา - กฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาพอสังเขป - ตัวอย่างการละเมิดแห่งทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท

จากตาราง 2 แสดงตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์มาตรฐาน ส 3.2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาตรฐานตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

4. คำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ศึกษา วิเคราะห์ ความหมายและความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ ค่านิยมและพฤติกรรม การบริโภคของคนในสังคม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ ความเป็นมา หลักการและความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อสังคมไทย บทบาทหน้าที่และความแตกต่างของสถาบันการเงินแต่ละประเภท และธนาคารกลาง การพึ่งพาอาศัยกันและการแข่งขันกัน

ทางเศรษฐกิจในประเทศ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน และกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือทางเศรษฐกิจในสังคมโลก สามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

ส 3.1 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3

ส 3.2 ม.1/1 ม.1/2 ม.1/3 ม.1/4

รวม 7 ตัวชี้วัด

5. โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 3 แสดงโครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)
1	เศรษฐศาสตร์ เบื้องต้น	ส 3.1 ม.1/1	- ความหมายและความสำคัญของ เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น - ความหมายของคำว่าทรัพยากรมีจำกัดกับ ความต้องการมีไม่จำกัด ความขาดแคลน การเลือกและค่าเสียโอกาส	3
2	พฤติกรรม การบริโภค	ส 3.1 ม.1/2 ส 3.2 ม.1/3 ม.1/4	- ความหมายและความสำคัญของ การบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ - หลักการในการบริโภคที่ดี - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การบริโภค - ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภค ของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดี และผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว - ความหมายและกฎอุปสงค์ อุปทาน	4

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)
			- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดอุปสงค์และอุปทาน - ความหมายและความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาพอสังเขป - ตัวอย่างการละเมิดแห่งทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท	
3	สถาบันการเงิน	ส 3.2 ม.1/1	- ความหมาย ประเภท และความสำคัญของสถาบันการเงินที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ - บทบาทหน้าที่และความสำคัญของธนาคารกลาง - การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และสถาบันการเงิน	4
4	เศรษฐกิจประเทศไทย	ส 3.2 ม.1/2	- ยกตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นการพึ่งพาอาศัยกันและกัน การแข่งขันกันทางเศรษฐกิจในประเทศ - ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน ประเทศ และเสนอแนวทางแก้ไข	4
5	เศรษฐกิจพอเพียง	ส 3.1 ม.1/3	- ความหมายและความเป็นมาของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง - ความเป็นมาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งโครงการตามพระราชดำริ - หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง - การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	5

หน่วย การ เรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	เวลา (ชั่วโมง)
			พอเพียง ในการดำรงชีวิต - ความสำคัญ คุณค่าและประโยชน์ ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงต่อ สังคมไทย	

จากตาราง 3 โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดเวลาเรียนให้นักเรียนตลอดภาคเรียนเท่ากับ 20 ชั่วโมง ผู้วิจัยเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พฤติกรรมการบริโภค หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สถาบันการเงิน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง เศรษฐกิจประเทศไทย โดยกำหนดระยะเวลาเรียนไว้ 12 ชั่วโมง เพราะสามารถนำเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้แกนกลางมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เนื่องจากเนื้อหาสาระในตัวชี้วัดนี้คือสาระความรู้ที่ สอดคล้องกับการเงินในบริบทของทุกคนในสังคม และการเรียนรู้ที่สามารถส่งผลให้ผู้ศึกษาเข้าใจเนื้อหาสาระได้นั้น หากเรานำเนื้อหาสาระนั้น มาปรับเข้ากับชั้นการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานจะเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมและความรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาและเข้าใจในเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

ทิศนา ขัมมณี (2545, หน้า 147) ได้ให้ความหมายของคำว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการนำหลักสูตรไปปรับใช้ในระดับชั้นเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูได้วางแผนการสอน เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า อันจะส่งผลให้การจัดกิจกรรมการสอนได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 72) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

สาลี รักษ์สุทธิ และคณะ (อ้างอิงใน พรประภา อ้นดอนกลอย, 2556, หน้า 21) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดเวลาภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่ออุปกรณ์ การสอน และการวัดการประเมินผลสำหรับ เนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร

สภาพผู้เรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตในท้องถิ่น ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนจัดการเรียนรู้ คือ การเตรียมการสอนเป็นรายลักษณะอักษรหรือวางแผนการสอนของครูนั่นเอง

ราชบัณฑิตยสถาน (2562, หน้า 120) กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้เรียนปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการเรียนรู้

จากความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การกระทำการสิ่งต่างๆ ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยนักเรียนเป็นผู้ลงมือกระทำหรือการปฏิบัติต่าง ๆ ที่นักเรียนและครูปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตาม จุดประสงค์ของการศึกษาที่ตั้งเป้าหมายไว้

2. หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จิราภรณ์ บุญประเสริฐและคณะ (2550, หน้า 58) ได้กล่าวถึง หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร หลักสูตรฉบับปัจจุบันมีความมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญามีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย สามารถคิดค้นคว้าแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นคนใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและรักการเรียนรู้ ผู้สอนจึงต้องสอนวิธีการคิด วิธีการทำ วิธีการแก้ปัญหา และสอนอย่างมีลำดับขั้นตอนที่มีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามที่หลักสูตรมุ่งหวัง ผู้สอนจึงต้องศึกษาหลักสูตรแล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร

2) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอน คือ ผู้สอนต้องพิจารณาว่าจุดประสงค์การสอนในครั้งนั้นมุ่งเน้นพฤติกรรมด้านใด เช่น สอนชั้น ป.3 เรื่องการเย็บกระดุมใบตอง มีจุดประสงค์การสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเย็บกระดุมได้สวยงามถูกต้องตามขั้นตอน และรูปแบบที่กำหนดการสอนครั้งนี้มีจุดประสงค์เน้นพฤติกรรมด้านทักษะ ดังนั้นผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ

3) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน เช่น นักเรียนในระดับประถมศึกษาชอบเรียนปนเล่น ครูจึงควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาท ได้แข่งขันได้เล่นเกม ได้ร้องเพลง ได้เต้น ให้ได้แสดงออกตามวัย ผู้เรียนจะเรียนด้วยความสนุก เพลิดเพลินดีกว่านั่งฟังครูพูดอธิบายแต่เพียงอย่างเดียว เช่น การสอนเกี่ยวกับประเพณีวันลอยกระทง ในชั้น ป.3 ผู้สอนอาจจัดให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนได้ โดยให้นักเรียนส่วนหนึ่งออกมารำวง อีกส่วนหนึ่งร้องเพลงลอยกระทงผู้เรียนจะเรียนด้วยความสนุกและด้วยความสนใจ

4) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาวิชา เนื้อหาวิชามีหลายประเภทเช่น ประเภทข้อเท็จจริง การแก้ปัญหาคิดสร้างสรรค์ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมเนื้อหาวิชา แต่ละประเภทต้องอาศัยเทคนิควิธีสอนหรือการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน เช่น ถ้าเป็นประเภททักษะ ก็ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติฝึกฝนอย่างมีขั้นตอนจึงจะเกิดทักษะได้ ยกตัวอย่างการสอน คัดเขียนไทย นักเรียนจะคัดเขียนตัวอักษรไทยได้ สวยงามต้องได้ฝึกการคัดบ่อย ๆ ตามลำดับขั้นตอน

และมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องจนสามารถตัดได้อย่างสวยงามในเวลาที่กำหนด หรือถ้าเป็นเนื้อหาวิชาประเภทการแก้ปัญหาที่ต้องให้ผู้เรียนได้คิดแก้ปัญหาและเปิดโอกาสให้แสดงความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหานั้น

5) จัดกิจกรรมให้มีลำดับขั้นตอนเพื่อผู้เรียนได้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง ไม่สับสนและสามารถโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เรียนได้ การจัดลำดับขั้นตอนควรเริ่มจากง่ายไปยาก รูปธรรมไปนามธรรม โกลัตัวไปไกลตัวและส่วนรวมไปส่วนย่อยจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

6) จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ โดยใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม สื่อการสอนสามารถแบ่งได้เป็น 5 ประเภทได้แก่

(1) สื่อบุคคลและของจำลอง หมายถึง ผู้สอน ผู้ช่วยสอน วิทยากรพิเศษหรือของจริงต่าง ๆ เพื่อช่วยในการประกอบการสอน เป็นต้น

(2) วัสดุและอุปกรณ์เครื่องฉาย เช่น ภาพยนตร์ แผ่นโปร่งใส สไลด์ फिल्म สคริป

(3) วัสดุและอุปกรณ์เครื่องเสียง เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง

(4) สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร รูปภาพ

(5) วัสดุที่ใช้แสดง เช่น แผนที่ ลูกโลก ของจำลองต่าง ๆ

7) จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำการกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ส่วนตัวความรู้ เป็นผลพลอยได้จากการทำการกิจกรรม ทั้งนี้เพราะว่าระหว่างทำการกิจกรรมผู้เรียนจะได้รับผล คือ เกิดการพัฒนาตนเองทางการคิด การปฏิบัติ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน การวางแผนจัดการและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่เรียกว่า เรียนรู้วิธีการหาความรู้ (Learn how to learn) ซึ่งมีคุณค่ามากกว่าตัวความรู้

8) จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีการที่ท้าทายความคิดความสามารถของผู้เรียน ฝึกฝนวิธีการแสวงหาความรู้ และการแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและได้รับประโยชน์จากการเรียนอย่างแท้จริง เช่น จัดกิจกรรมให้ได้ค้นคว้ารวบรวมจากเอกสารจากการสัมภาษณ์จากการศึกษานอกสถานที่จากการเข้าร่วมฟังการอภิปราย การสัมมนา การจัดนิทรรศการ แสดงละคร จัดโต้วาที จัดแข่งขันการแต่งกลอนสดจัดประกวดเรียงความ จัดปายนิเทศ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นทั้งกิจกรรมในวิชาที่เรียนและกิจกรรมเสริมประกอบการเรียน ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถตามความถนัดและได้พัฒนาศักยภาพส่วนตัวของผู้เรียนได้ดี

9) จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ในการสอนแต่ละเนื้อหาและแต่ละครั้ง ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีเดียวกันตลอดควรคิดกิจกรรมการเรียนการสอนให้น่าสนใจเลือกใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น สอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เรียนได้คิดคำนวณ ได้แก้ปัญหาได้ทดลอง ได้สืบเสาะหาความรู้ ดังนั้น ผู้สอนอาจเลือกใช้วิธีสอนแบบทดลองแบบวิทยาศาสตร์ แบบแก้ปัญหาหรือแบบ

สืบสวนสอบสวนตามความเหมาะสม เป็นการเปลี่ยนใช้เทคนิควิธีสอนที่หลากหลายโดยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ผู้เรียนก็จะเรียนด้วยความกระตือรือร้นและเกิดการเรียนรู้ได้ดี

10) จัดกิจกรรมโดยให้มีบรรยากาศที่รื่นรมย์ สนุกสนานและเป็นกันเอง เพราะทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสุขสบายใจ ไม่ตึงเครียด อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน บรรยากาศจะเป็นเช่นไร ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของผู้สอนเป็นสำคัญ ถ้าผู้สอนเข้มงวด เคร่งขรึมและเคร่งเครียด บรรยากาศจะตึงเครียดทำให้ผู้เรียนรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจในการเรียน แต่ถ้าผู้สอนเข้าใจผู้เรียน ให้ความเมตตา มีบุคลิกภาพที่ร่าเริงแจ่มใส ไม่เข้มงวด ดุดัน ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการซักถามปัญหา และปรึกษาหารือกันระหว่างทำกิจกรรม โดยไม่มุ่งหมายสืบสนมีวินัยในตนเองก็จะเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมได้ดี

11) จัดกิจกรรมแล้วต้องมีการวัดผลการใช้กิจกรรมนั้นทุกครั้ง เพื่อค้นหาข้อดีข้อบกพร่อง แล้วนำผลไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป ในการวัดผลควรมีทั้งการวัดผลระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรม และภายหลังการทำกิจกรรม โดยครูอาจใช้วิธีสังเกต ซักถาม ตรวจสอบผลงานหรือทดสอบ เมื่อวัดผลแล้วพบว่ากิจกรรมนั้นทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ก็สามารถนำไปใช้ได้ต่อ แต่ถ้าผู้เรียนพบปัญหาขณะปฏิบัติกิจกรรม ผู้สอนควรได้วิเคราะห์หาสาเหตุแล้วแก้ไขให้ตรงจุด กิจกรรมนี้อาจยากเกินระดับความสามารถของเด็ก สถานการณ์สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยหรือผู้เรียนยังขาดประสบการณ์พื้นฐานก็จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

จากหลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรฉบับปัจจุบัน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การสอนโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน เรียนเป็นผู้กระทำการกิจกรรม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนและเกิดการเรียนรู้ อีกทั้งต้องมีการวัดผลประเมินผลกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อค้นหาข้อดีข้อบกพร่องแล้วนำผลไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งในการวัดผลควรมีทั้งการวัดผลระหว่างที่ผู้เรียนทำกิจกรรมและภายหลังการทำกิจกรรมด้วย

3. องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 11 - 12) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพตามมาตรฐานนี้ โดยทั่วไปประกอบด้วยกิจกรรมใน 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมรวบยอด ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปนั้น ครูจะเริ่มต้นจากกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นความสนใจ หรือปูพื้นในเรื่องที่จะสอน จากนั้นจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามลำดับ จนกระทั่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะทำกิจกรรมสุดท้ายหรือกิจกรรมรวบยอด ที่จะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ และเมื่อกำหนดกิจกรรมรวบยอดได้แล้ว ครูจะเห็นภาพ

ได้ชัดเจนขึ้นว่าการจะให้นักเรียนทำกิจกรรมรวบยอดได้ นักเรียนจะต้องมีความรู้และทักษะด้านใดบ้าง และเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จิราภรณ์ บุญประเสริฐ และคณะ (2550, หน้า 55) กล่าวว่า องค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้มี 3 ส่วนประกอบหลัก ได้แก่

- 1) จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective) คือ สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
- 2) การเรียนการสอน (Learning) คือ กระบวนการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้
- 3) การวัดผลและประเมินผล (Evaluation) คือ สิ่งที่ต้องการตรวจสอบผู้เรียนว่าเกิดการเรียนรู้ และมีพฤติกรรม หรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด

ณัฐวรรณ มั่นใจ (2555, น. 26-27) ได้สรุปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้มี 3 องค์ประกอบหลัก คือ

- 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
 - (1) ผู้สอนทบทวนความรู้เดิมของนักเรียน
 - (2) ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ในการเรียนการสอนครั้งนั้น ๆ
- 2) ขั้นสอน
 - (1) ผู้สอนนำเสนอบทเรียน โดยกำหนดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ปลายทางของการสอนในครั้งนั้น
 - (2) ผู้สอนกำหนดกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด การแก้ปัญหาทักษะทางกาย และเจตคติในการตอบปัญหาหรือแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้
- 3) ขั้นสรุป
 - (1) ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของการเรียนรู้
 - (2) ผู้สอนประเมินผลการเรียนรู้ โดยกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เพิ่มเติมทักษะทางสมองหรือทางกายให้มีความชำนาญเพิ่มสูงขึ้น เช่น ทำแบบฝึกหัด ศึกษาค้นคว้า ทำรายงาน ทำกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตร ทำกิจกรรมจากใบงาน

จากองค์ประกอบของกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้จะต้องสอดคล้องกับหลักสูตรและโครงสร้างเนื้อหาวิชา เป็นความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ครบทั้ง 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านพุทธิพิสัย ทักษะด้านทักษะพิสัย และทักษะด้านจิตพิสัย

4. ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545 ก, หน้า 7) ได้สรุปถึงขั้นตอนการจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1) ทำความเข้าใจกับหลักสูตร ทั้งหลักการ จุดหมาย สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการวางแผนและการจัดการเรียนการสอน

2) เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้สำหรับเนื้อหาวิชานั้น ๆ ในลักษณะจุดประสงค์ปลายทาง ที่ควรเกิดขึ้นกับนักเรียน เมื่อได้เรียนวิชานั้นจนครบถ้วนแล้ว

3) เขียนโครงสร้างของวิชาที่จะสอนทั้งวิชาโดยกำหนดส่วนประกอบ คือ

(1) หัวข้อย่อย ๆ อาศัยจากเนื้อหาวิชาที่อ่านจากคำอธิบายรายวิชาและหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ

(2) จำนวนคาบที่ควรใช้ในการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องย่อย อาศัยการคำนวณจากจำนวนคาบที่มีจริงตลอดภาคเรียนตามกำหนดของหลักสูตร และพิจารณาน้ำหนักของปริมาณเรื่องราวที่จะกล่าวถึงในหัวข้อเรื่องนั้น ๆ

(3) สาระสำคัญที่เน้นถึงความคิดรวบยอดหรือหลักการ ทักษะ หรือลักษณะนิสัยที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียนในการเรียนแต่ละหัวข้อเรื่องนั้น ๆ

(4) จุดประสงค์การเรียนรู้ในลักษณะจุดประสงค์นำทางประกอบหัวข้อเรื่องย่อย ๆ แต่ละข้อ

4) สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ โดยหยิบหัวข้อเรื่อง จำนวนคาบ สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้มาทำแผนการสอน

จิราภรณ์ บุญประเสริฐ และคณะ (2550, หน้า 55) กล่าวถึง ขั้นตอนสำคัญของการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้มี 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุผลจุดประสงค์การเรียนรู้ใน 3 ด้านได้แก่

1) พุทธิพิสัย (Cognitive) จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นความสามารถทางสมอง (Brain) ความรอบรู้ในเนื้อหาสาระหรือในทฤษฎี

2) ทักษะพิสัย (Skill) จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ (Hand)

3) จิตพิสัย (Affective) จุดประสงค์ที่ เน้นคุณธรรม เจตคติ ความรู้สึกในด้านจิตวิญญาณ

ขั้นที่ 2 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน (Instruction) การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดการเรียนรู้ จากขั้นที่ 1 ซึ่งในขั้นนี้จะกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้จุดประสงค์การเรียนรู้ บรรลุผล ได้แก่ การกำหนดหัวข้อรายละเอียดที่จำเป็นในการจัดทำแผนการสอนหรือแผนจัดการเรียนรู้ เช่น สาระสำคัญ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ ฯลฯ ในขั้นที่ 2 นี้เป็นการจัดการเรียนการสอน (Instruction) ผู้สอนจะต้องเตรียมการวางแผนในการจัดการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบว่าในแผนการสอนมีจุดเน้นสาระเนื้อหา จะใช้รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ หรือรูปแบบที่ จะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบใด เช่น การอภิปราย การสาธิต การสืบค้น การจัดทำโครงการ การวิจัย การทดลองปฏิบัติจริง ฯลฯ

ขั้นที่ 3 การกำหนดวิธี การวัดผลและประเมินผล (Evaluation) การวัดผล และการประเมินผลเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ที่จะต้องกำหนดไว้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบของการวัดผลและประเมินผล ประกอบด้วย

การวัดผล (Measurement) คือ การตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะและเจตคติ เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือไม่ ด้วยการใช้เครื่องมือวัดผล แบบด้านต่าง ๆ เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การตรวจแบบฝึกหัด การใช้แบบทดสอบ การประเมินด้วยแฟ้มผลงานของนักเรียน

การประเมินผล (Evaluation) คือ การตัดสินคุณภาพของผู้เรียนว่าอยู่ระดับใด เมื่อนำผลจากคะแนนหรือการปฏิบัติ งานมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เช่น ผ่านเกณฑ์การประเมิน ไม่ผ่านเกณฑ์ การประเมิน ดีมาก ดี พอใช้ ต้องปรับปรุง ต้องแก้ไข ปัจจุบันการประเมินกำหนดไว้ 4 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่

1. การประเมินผลก่อนเรียน (Placement Test) เป็นการตรวจสอบความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มเรียนว่าอยู่ในระดับใด จะต้องพัฒนาเรื่องใดบ้าง
2. การประเมินเพื่อปรับปรุงผลการเรียนรู้ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินผล ระหว่างการเรียนการสอน เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนและของผู้สอน ไปพร้อม ๆ กัน
3. การประเมินเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง (Diagnostic Evaluation) เป็นการประเมินผล ที่ผู้สอนประเมินผลผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวิชาการ เพื่อค้นหาสาเหตุสำหรับการแก้ไขดังกล่าว
4. การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผล ระหว่าง ช่วงเวลาที่กำหนด เช่น กลางภาค สิ้นภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา เป็นต้น

จากขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ทำความเข้าใจกับหลักสูตร ทั้งหลักการ จุดมุ่งหมาย สาระ และมาตรฐาน 2) ศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา 3) วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ 4) ศึกษาแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ 5) ศึกษารายละเอียดสาระการเรียนรู้กับผลการเรียนรู้ 6) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และ 7) เขียนกิจกรรมการเรียนรู้

5. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสำคัญมาก เพื่อเป็นเครื่องยืนยันว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบครบถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (วิชย วงษ์ใหญ่, 2535, หน้า 129 -139) ได้กำหนดเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. แบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดสอบกับนักเรียน 1 คน โดยใช้กับเด็กเก่ง ปานกลาง อ่อน คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลอง

แบบเดียวจะได้ต่ำกว่าเกณฑ์ แต่เมื่อปรับปรุงแล้วคะแนนจะสูงมากขึ้น ก่อนนำไปทดลองแบบกลุ่ม ในขั้นตอนนี้ E1/E2 ที่ได้จะมีค่าประมาณ 60/60

2. แบบกลุ่มย่อย (1:10) เป็นการทดลองกับนักเรียน 6 - 10 คน (คะแนนนักเรียนที่เก่งกับอ่อน) คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุง ในคราวนี้คะแนนของนักเรียนจะเพิ่มขึ้นอีกโดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ 10 เปอร์เซนต์ นั่นคือ E1/E2 ที่จะได้มีค่าประมาณ 70/70

3. ภาคสนาม (1:100) เป็นการทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น 40 - 100 คน ทำการหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงแก้ไข ผลลัพธ์ที่ได้ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นั่นคือ E1/E2 ที่จะมีค่าประมาณ 80/80 หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5 ก็ให้ยอมรับได้ หากแตกต่างกันมาก ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ โดยยึดสภาพความเป็นจริงตามเกณฑ์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2545, หน้า 101-102) ได้กำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพโดยเน้นกระบวนการและผลลัพธ์ และกำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่มีค่าเป็น E1/E2 โดยมีการคำนวณจากสูตร ดังนี้

75 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบฝึกหัดและกิจกรรมระหว่างเรียน

75 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนคิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

เกณฑ์ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนั้น กำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ค่าเป็น 2.5% ขึ้นไป
2. เท่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ แต่ไม่เกิน 2.5% ขึ้นไป
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5% ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

บุญชม ศรีสะอาด (2546) ได้กล่าวถึงการพัฒนากิจกรรม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำการทดลองใช้ และหาประสิทธิภาพของสิ่งพัฒนา เพื่อจะมั่นใจในการที่จะนำไปใช้ต่อไป การหาประสิทธิภาพนิยมใช้เกณฑ์ 80/80 ซึ่งมีวิธีการ 2 แนวทางดังนี้

1. พิจารณาจากผู้เรียนจำนวนมาก (ร้อยละ 80) สามารถระบุผลในระดับสูง (ร้อยละ 80) ในกรณีนี้เป็นนวัตกรรมสั้น ๆ ใช้เวลาน้อย เนื้อหาที่สอนมีเรื่องเดียว เช่น การสอน 1 บท ใช้เวลาสอน 1 ชั่วโมง เป็นต้น เกณฑ์ 80/80 หมายถึง มีจำนวนผู้เรียนไม่ว่าต่ำกว่า 80% ของผู้เรียนที่ทำคะแนนได้ไม่ต่ำกว่า 80% ของคะแนนเต็ม

2. พิจารณาผลระหว่างดำเนินการพิจารณาและเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (เช่น ร้อยละ 80) ในกรณีที่ใช้การสอนหลายครั้ง มีเนื้อหาสาระมาก เช่น สอน 3 บทขึ้นไป มีการวัดผลระหว่างเรียน (Formative) หลายครั้ง เกณฑ์ 80/80 มีความหมายว่า 80 ตัวแรก เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ E1 80 ตัวหลัง เป็นประสิทธิภาพของผลโดยรวม E2 ประสิทธิภาพ จึง

เป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม ซึ่งต้องมีค่าสูง จึงจะชี้ถึงประสิทธิภาพได้ กรณีใช้ร้อยละ 80 ดังนี้

80 ตัวแรก ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ เกิดจากการนำคะแนนเต็มที่ได้สอบได้ระหว่างดำเนินการ (นั่นคือ ระหว่างเรียน หรือระหว่างการทดสอบ) มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ซึ่งต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของผลโดยรวม เกิดจากการนำคะแนนมาจากการวัดโดยรวมเมื่อสิ้นสุดการสอนหรือสิ้นสุดการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละซึ่งต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

รัตน์ บัณฑิต (2552, หน้า 50) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรม การประเมินส่วนนี้เป็นการพิจารณาว่าเมื่อนำนวัตกรรมการศึกษาภายหลังจากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพื้นภูมิหลังคล้ายคลึงใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายแล้วผลจะเป็นประการใด โดยที่การประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรมมีลำดับขั้นตอนการประเมิน ดังนี้

1. การประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) หมายถึง การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้กับบุคคลที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยที่บุคคลดังกล่าวนี้จะคัดเลือกมาจากผู้ที่มีคุณลักษณะเป็นตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย 3 คน ได้แก่ ผู้ที่มีคุณลักษณะสูง ปานกลาง และต่ำกว่าปานกลาง จากตัวอย่าง นักวิจัยสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง บุคคลสำคัญของชาติไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักวิจัยก็จะคัดเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยมา 1 คน นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลางหรือใกล้เคียง ค่าเฉลี่ยมา 1 คน และคัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาอีก 1 คน การทดลองใช้นวัตกรรมที่เรียกว่าการประเมินแบบหนึ่งต่อหนึ่งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อตรวจสอบว่า นวัตกรรมดังกล่าวนี้มีความเกี่ยวข้อง สร้างแรงจูงใจให้กับบุคคลที่มีลักษณะเป็นตัวแทนของกลุ่มเป้าหมายเพียงไร คำสั่ง คำชี้แจง และรายละเอียดที่มีอยู่ในนวัตกรรมนั้นบุคคลเหล่านี้มีความรู้และเข้าใจหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงนวัตกรรมให้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป การประเมินประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่งนั้น จึงมุ่งไปที่การค้นหาข้อจำกัดที่ได้จากคำแนะนำบอกเล่าของบุคคลที่มีคุณลักษณะเป็นตัวแทนของคุณลักษณะกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นสำคัญ เพื่อที่จะนำคำแนะนำที่ได้มานำมาปรับปรุงนวัตกรรมตามที่กล่าวนั้นเอง

2. การประเมินประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก หมายถึง นำนวัตกรรมที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากการประเมินประสิทธิภาพแบบหนึ่งต่อหนึ่งมาทดลองใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมายที่มีจำนวนมากขึ้น เช่น อาจจะใช้การประเมินแบบหนึ่งต่อสาม (1:3) หรือแบบหนึ่งต่อสี่ (1:4) ก็ได้ ซึ่งก็หมายถึงต้องใช้กลุ่มบุคคลจำนวน 9 คน แบ่งเป็นมีคุณลักษณะสูงกว่าปานกลาง 3 คน ปานกลาง 3 คน ต่ำกว่าปานกลาง 3 คน ในกรณีการประเมินแบบหนึ่งต่อสามแต่ถ้าเป็นแบบหนึ่งต่อสี่

ก็ต้องใช้กลุ่มบุคคลจำนวนทั้งสิ้น 12 คน การประเมินประสิทธิภาพกลุ่มเล็กนี้จะมีการวิเคราะห์หาค่าบ่งบอกดัชนีหรือเกณฑ์ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่เรียก E1/E2 โดยที่เกณฑ์ประสิทธิภาพ (E1/E2) ของนวัตกรรมการศึกษาเท่าที่นิยมใช้จะมีอยู่สามเกณฑ์ได้แก่ 75/75 หรือ 80/80 และ 90/90 การจะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพนวัตกรรมการศึกษาเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง จากสามเกณฑ์นี้มีหลักพิจารณาว่าถ้านวัตกรรมการศึกษานั้น ๆ มุ่งแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาความสามารถของผู้เรียนที่มีลักษณะซับซ้อนหรือมีเนื้อหาสาระค่อนข้างยากก็จะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 75/75 แต่ถ้ามีเนื้อหาสาระไม่ยากมากนัก มุ่งแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาความสามารถของผู้เรียนที่มีลักษณะปานกลางจะนิยมใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 มากที่สุด ในทำนองเดียวกันถ้าเป็นนวัตกรรมที่มีเนื้อหาสาระมุ่งปฏิบัติหรือมุ่งพัฒนาจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Domain) จะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 90/90 นอกจากนี้จะใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพตามหลักการที่กล่าวแล้วสิ่งที่นำมาพิจารณาประกอบในการเลือกใช้เกณฑ์ก็คือ พื้นฐานความสามารถทางการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ได้รับการทดลองใช้และกลุ่มเป้าหมายด้วยเช่นกัน เมื่อนวัตกรรมการศึกษาผ่านการหาประสิทธิภาพและได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วก็นำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายในขั้นต่อไปนั่นเอง

จากการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงปฏิบัติให้มากที่สุด โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบ หรือทำสำเร็จด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนได้ใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ และผู้เรียนสามารถนำกระบวนการไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมจะนิยมตั้งเป็นตัวเลขสามลักษณะ คือ 70/70, 75/75, 80/80, 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างนวัตกรรมนั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจจะตั้งเกณฑ์ไว้ 75/75 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาง่ายก็อาจจะตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 เป็นต้น ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 80/80 ตามขั้นตอนของ (รัตนะ บัวสนธ์ 2552, หน้า 50)

การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

1. ความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

จากการศึกษา ความหมายการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน พบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันออกไป ดังนี้

แดเลอร์และฟอลซัม (Daehler & Folsom, 2016) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากการสังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ข้อมูลและทักษะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจะได้รับจากการศึกษาโดยข้ามพรมแดน ระหว่างวิชาต่าง ๆ ภายใต้อารมณ์ที่เชื่อมโยงกัน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จะเริ่มต้นจาก

การตั้งคำถามหรือปัญหาจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่นักเรียนสนใจ อันจะนำไปสู่ การค้นหาข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจและศึกษาปรากฏการณ์นั้นๆ ในกระบวนการเรียนรู้ ความรู้ใหม่ จะถูกนำไปใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในการแก้ปัญหาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้นักเรียนซึมซับองค์ความรู้ใหม่ ๆ และเกิดการเรียนรู้ผ่านการใช้ ปรากฏการณ์

Silander (2015) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นการเรียนรู้ที่ใช้ปรากฏการณ์ในชีวิตจริงมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษา ปรากฏการณ์ดังกล่าวอย่างรอบคอบทุกแง่มุม โดยใช้ข้อมูลและทักษะต่าง ๆ แบบข้ามสาระวิชา

Nielsen & Davies (2018) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นวิธีการเรียนรู้แบบสหวิทยาการซึ่งนักเรียนจะได้รับปรากฏการณ์จากโลกแห่งความเป็นจริง โดยนักเรียนต้องตรวจสอบปรากฏการณ์ผ่านการตั้งคำถามด้วยตนเอง ค้นคว้าข้อเท็จจริง และนำเสนอคำตอบหรือวิธีแก้ไข โดยครูจะเป็นผู้แนะนำและช่วยเหลือตลอดกระบวนการเรียนรู้

พงศธร มหาวิจิตร (2560) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จัด การเรียนรู้ที่เริ่มจากการสังเกตปรากฏการณ์รูปแบบหนึ่ง ด้วยมุมมองรอบด้านโดยนักเรียนจะต้อง มีความเข้าใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นการสอน แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้เรียนรู้ทฤษฎีโดยผ่านการเชื่อมโยงกับสถานการณ์หรือปรากฏการณ์จริง กล่าวได้ว่า PhenoBL เป็นการเรียนรู้ในกลุ่มพหุวิทยาการแบบU Topical Learning(Topic-Based Learning) และ Thematic Learning (Theme-Based Learning) ที่เน้นให้นักเรียนได้ศึกษาหัวข้อ หรือประเด็นเรื่องแบบองค์รวมมากกว่าจะแยกเป็นรายวิชา เพื่อให้มีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง และเสริมสร้างทักษะในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

วีระพงษ์ พิมพ์สาร (2562) กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานว่า เป็นการศึกษาร່ือเรื่องราวหรือปรากฏการณ์ต่าง ในสภาพความเป็นจริงแบบองค์รวม โดยเริ่มต้น จากการค้นหาประเด็นเรียนรู้หรือประเด็นที่สนใจรอบ ๆ ตัว

อนุเบศ ทศนิยม (2563) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นแนวคิด ในการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มจากการเลือกปรากฏการณ์จริงที่เกิดขึ้นใกล้ตัวและอยู่ในบริบททางพื้นฐาน สังคมและวัฒนธรรมของนักเรียนมาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ โดยตามธรรมชาติของ ปรากฏการณ์ใด ๆ นั้นจะมีความซับซ้อนในตัวอยู่แล้วทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ ฉะนั้น ในการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนี้จึงมีการบูรณาการข้ามศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มาร่วมศึกษาอธิบายเพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลายจากแต่ละรายวิชาและง่ายต่อการทำความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทั้งทักษะการคิด ทักษะการทำงานร่วมกัน ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่ จำเป็นในศตวรรษที่ 21

อรพรรณ บุตรกตัญญู (2561) ได้ให้ความหมายของ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏ การณ์เป็นฐาน ไว้ว่า เป็นการนำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงมาเป็นจุดเริ่มต้น

ของกระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่การสำรวจด้วยมุมมองที่หลากหลายในเชิงสหวิทยาการของปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยใช้เทคนิควิธีการและเครื่องมือต่างๆ เพื่อสร้างความรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียนจากการศึกษาข้ามพรมแดนระหว่างวิชาภายใต้บริบทที่เชื่อมโยงกันเพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ต่าง ๆ เป็นจุดเริ่มต้นในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้เอง (Constructivism) ผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นการบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Integration)

คณะกรรมการการจัดการความรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (2561) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่อาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม การผสมผสาน Active Learning และกรอบแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยต้องมีหัวข้อปรากฏการณ์ ซึ่งอาจเป็นหัวข้อกว้าง ๆ หลังจากนั้น ผู้สอนต้องบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้วิเคราะห์ ในหัวข้อต้องมีการจัดการเรียนการสอนแบบ Problem-Based Learning ซึ่งต้องมีการแก้ไขปัญหา ครูเป็นผู้สร้างภาระงานให้นักเรียนได้ใช้ศาสตร์หลายศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา

จากความหมายของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-Based Learning) หมายถึง การใช้ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ใกล้ตัวนักเรียน มีความสำคัญ และมีการบูรณาการองค์ความรู้ในหลากหลายสาขาวิชาเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้โดยนักเรียนจะต้องใช้องค์ความรู้ ทักษะ เทคนิค วิธีการต่าง ๆ มาทำความเข้าใจ และหาคำตอบเพื่ออธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาองค์ความรู้ การเชื่อมโยงความรู้เก่าและความรู้ใหม่ รวมทั้งเสริมสร้างพัฒนาทักษะต่าง ๆ แก่นักเรียน

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

Silander. P (2015 อ้างอิงใน พงศธร มหาวิจิตร, 2560) วิธีการทั้งหลายที่มีรากฐานกำเนิดมาจากญาณวิทยาแบบ Constructivismจึงเอื้อต่อการเรียนรู้แบบ PhenoBL ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการแก้ปัญหาในชีวิตจริง การเรียนรู้แบบโครงงาน การสืบเสาะความรู้ และการให้ตัวช่วยเสริมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งต่างก็มีลักษณะร่วมกันคือ ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้เอง โดยครูจะแสดงบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ชี้แนะและจัดกระบวนการเรียนรู้ มากกว่าที่จะเป็นผู้ให้ความรู้ผู้เรียนจะถูกมองว่าเป็นผู้ที่ตื่นตัวในการมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมแห่งความรู้

พงศธร มหาวิจิตร (2560) จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหา ใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียน

เป็นศูนย์กลางและการเรียนรู้แบบแนวคิดที่เป็นจุดเริ่มต้นของ PhenoBL คือ การเรียนรู้แบบ constructivism ที่มีหลักการว่าผู้เรียนคือผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเองและข้อมูลความรู้คือผลผลิตที่ได้จากการแก้ปัญหา (Problem-Solving) เมื่อ PhenoBL ถูกนำมาใช้ในบริบทของความร่วมมือ โดยผ่านการทำงานร่วมกันเป็นทีม ก็จะช่วยเสริมแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Socio-Constructivist) และทฤษฎีการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมสังคม (Socio-Cultural Learning Theories) ที่เห็นว่าข้อมูลความรู้ไม่ใช่เพียงสินทรัพย์ของตัวบุคคล แต่เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างให้เกิดบริบทแห่งสังคมความรู้ ซึ่งประเด็นหลักของทฤษฎีการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมสังคมนั้น จะครอบคลุมประดิษฐ์กรรมทางวัฒนธรรมทั้งหลายอันได้แก่ ระบบสัญลักษณ์ เช่น ภาษาสูตรคำนวณ ทางคณิตศาสตร์และเครื่องมือการคิดรูปแบบต่างๆโดยไม่จำเป็นว่าผู้เรียนทุกคนจะต้องสร้างขึ้นใหม่ แต่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลความรู้และเครื่องมือที่มีอยู่แล้วโดยผ่านกระบวนการทางวัฒนธรรม

จากแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับทฤษฎีการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน หมายถึง การนำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นมาเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่การสำรวจด้วยมุมมองที่หลากหลาย ในเชิงสหวิทยาการของปรากฏการณ์ที่ศึกษาโดยใช้เทคนิค วิธีการ และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียนจากการศึกษาข้ามพรมแดนระหว่างวิชาภายใต้บริบทที่เชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริง

3. ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ประกอบด้วย 5 มิติที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญการเรียนรู้ประกอบด้วย (พงศธร มหาวิจิตร, 2560; Silander, 2015 อ้างใน อรรถพรณ บุตรกตัญญู, 2561)

1. ความเป็นองค์รวม (Holisticity) โดยเป็นการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary) ของการเรียนรู้ ไม่แบ่งเป็นรายวิชาเหมือนกับการจัดการศึกษาที่พบทั่ว ๆ ไป โดยมองไกลไปถึงความเข้าใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นในโลกจริง ให้ความสำคัญกับการสำรวจผ่านปรากฏการณ์ที่เป็นระบบด้วยความเข้าใจในสถานการณ์ปัจจุบัน

2. สภาพจริง (Authenticity) การใช้วิธีการ เครื่องมือและวัสดุที่จำเป็นในสถานการณ์ของโลกแห่งความเป็นจริง เพื่อแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของนักเรียน และมีความสำคัญกับสภาพสังคม โดยที่ทฤษฎีและข้อมูลนั้นจะมีคุณค่าโดยทันทีเมื่อนำมาใช้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาชีพจากหลากหลายสาขาวิชาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนแห่งการเรียนรู้ และนักเรียนได้รับการส่งเสริมให้เป็นส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและการปฏิบัติด้วยความ เชื่อวชาญอย่างแท้จริง โดยสภาพแวดล้อมที่แท้จริงนั้นเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงว่าเป็นสภาพแวดล้อม ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงมากกว่าในชั้นเรียนปกติ

3. บริบท (Contextuality) การเรียนรู้ปรากฏการณ์จากสิ่งที่มีอยู่จริงอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีความหมายในบริบทและเหตุการณ์อย่างเป็นธรรมชาติ โดยปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น จะต้อง

ไม่สามารถกำหนดไว้ล่วงหน้าได้ ต้องมีลักษณะค่อนข้างไม่ชัดเจนและคลุมเครือ ทำให้เมื่อนักเรียนได้สังเกตในมุมมองที่แตกต่างจากเดิม จะทำให้เกิดการสร้างความรู้ใหม่ได้

4. การเรียนรู้แบบสืบเสาะโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Inquiry learning) นักเรียนจะได้ตั้งคำถามของแต่ละคนด้วยตนเองและร่วมกันสร้างความรู้ในระหว่าง กระบวนการเรียนรู้

5. กระบวนการเรียนรู้ (learning Process) เป็นกระบวนการที่มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาสมมติฐานและทฤษฎีที่ใช้ในการเรียนรู้ ภาระงานการเรียนรู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และให้แนวทางแก่นักเรียน ให้กลายเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ และในขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ นักเรียนสามารถออกแบบวางแผนการเรียนรู้ ของตนเอง ด้วยการสร้างผลงานหรือชิ้นงานและสามารถใช้เครื่องมือในการเรียนรู้ที่มีความ สอดคล้องเหมาะสมกับตนเอง โดยอาศัยความช่วยเหลือหรือแนะนำจากครู จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ เป็นฐานที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เป้าหมายของการเรียนรู้จะต้องปรับเปลี่ยนได้และนักเรียนจะต้องสามารถประเมินด้วยการวิเคราะห์ตนเอง โดยมีการจัดการเรียนรู้แบบเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจ ของตัวเองผ่านการเชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมผ่านมุมมองรอบด้าน นำไปสู่ การออกแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติให้เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อสร้างมุมมอง แบบองค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริง

จากลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ตามที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม นำไปสู่การออกแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเพื่อสร้างมุมมองแบบองค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริง

4. ขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

นักการศึกษาหลายท่านได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน รวมทั้งการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปใช้ในชั้นเรียนแตกต่างกัน ดังนี้

Daehler & Folsom (2016, อ้างอิงใน หัสวนัส เพ็งสันเทียะ, 2563) ได้เสนอแนะขั้นตอนการนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปประยุกต์ใช้ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ โดยครูจะต้องเป็นผู้ที่คัดเลือกปรากฏการณ์ ทางสังคมที่เกิดขึ้นจริง โดยพิจารณาจากเหมาะสมสอดคล้องกับประสบการณ์และบริบท ของนักเรียน และที่สำคัญต้องเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่มีความน่าสนใจ รวมทั้ง นำค้นหาต่อทั้งตัวนักเรียนและตัวของครูเอง

2. วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน โดยครูจะต้องเป็นผู้ที่พิจารณาว่าตัวของนักเรียนจะได้เรียนรู้อะไรบ้างจากปรากฏการณ์ที่ศึกษา และจะมีการประยุกต์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีไปสู่

ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างไร ซึ่งในบางปรากฏการณ์อาจจะมีบางประเด็นที่ศึกษาไม่เหมาะสมกับนักเรียน หรือไม่สามารถทำให้นักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่สำคัญได้ ครูอาจจะต้องออกแบบการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมเสริมเพิ่มเติมขึ้นมา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียนได้ตรงตามเป้าหมาย หรืออาจจะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มาช่วยออกแบบด้วยก็ได้

3. วางลำดับกิจกรรม เริ่มต้นด้วยการสังเกตปรากฏการณ์และมีการระดม ความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียน เพื่อสำรวจแนวคิดและนำไปสู่การตั้งคำถามโดยครู ต้องกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในแสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ พยายามให้นักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและมองเห็น ความเป็นไปได้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สิ่งที่นักเรียนอยากเรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้น ๆ และสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้

4. วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนคำอธิบาย ออกแบบสไลด์นำเสนอ สรุปลักษณะของโปรเตอร์ นำเสนอปากเปล่า หรือแสดงออกในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวคิดหรือความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นรวมทั้งสะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้ความรู้จากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้อย่างเกิดประโยชน์

วีระพงษ์ พิมพ์สาร (2562) กล่าวถึง ขั้นตอนการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ โดยปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. คัดเลือกประเด็น / ปรากฏการณ์ที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ ควรเลือกปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นโดยทั่วไปแต่ชัดเจนและเป็นที่รู้จักของนักเรียนในท้องถิ่นนั้น ๆ

2. เชื่อมโยงมาตรฐาน / ตัวชี้วัดของแต่ละกลุ่มสาระ โดยจะต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตรดัดนั้น ปรากฏการณ์ที่เลือกจึงไม่จำเป็นจะต้องมีเนื้อหาเรื่องเดียวอาจจะต้องมีหลายเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร ในขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาโครงสร้างรายวิชา

3. วิเคราะห์เครื่องมือ/สื่อที่สนับสนุนการเรียนการสอน โดยครูใช้พื้นที่การเรียนรู้ นอกห้องเรียน นอกโรงเรียนหรือชุมชนเพื่อเป็นการกระตุ้นนักเรียนให้เกิดแรงจูงใจ และเห็นความสำคัญของประเด็นการเรียนรู้ อาจรวมไปถึงการพัฒนาเอกสารการสอนหรือนำเอกสารการสอนมาวิเคราะห์ดูว่าใช้ร่วมกันได้หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งสื่ออื่น ๆ ที่จำเป็นในการสนับสนุน

4. วางแผนการดำเนินการเรียนการสอน ขั้นตอนนี้จะเป็นการวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ช่วงไหนจะให้เนื้อหา ช่วงไหนจะเพิ่มทักษะด้านใด เพื่อให้เกิดการทำงานที่สอดคล้องกัน

5. การวัดและการประเมินผล การกำหนดงานภาระงานของผู้เรียน มีความจำเป็น เพื่อนำคะแนนและกลับไปสู่การประเมินผล ทั้งนี้ชิ้นงานที่ทำส่งครูควรเป็นชิ้นงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนเองและควรมีชิ้นงานที่ทุกวิชาสามารถให้คะแนนร่วมกันได้

อรรถพรณ บุตรกัตถุญ (2561) กล่าวถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์สังเกตปรากฏการณ์ที่เป็นฐาน ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสังเกตปรากฏการณ์ที่ศึกษาร่วมกันจากมุมมองแบบองค์รวมหรือสหวิทยาการ เริ่มต้นจากการสังเกตร่วมกันของชุมชนแห่งการเรียนรู้ในความเป็นองค์รวมของปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงที่สนใจศึกษา โดยการสังเกตไม่ได้จำกัดอยู่เพียงมุมมองเดียว แต่เป็นปรากฏการณ์ที่ศึกษาจากมุมมองที่หลากหลายแตกต่างกัน ข้ามเขตแนวระหว่างสาระวิชาต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมชาติ บูรณาการสาระวิชาและหัวข้อที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามที่เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์ โดยผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก และดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน

2. การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาร่วมกัน ในการสอนโดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการทำความเข้าใจและการศึกษาปรากฏการณ์ของกลุ่มผู้เรียน โดยการตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาที่กลุ่มผู้เรียนมีความสนใจร่วมกันอย่างแท้จริงเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนสามารถค้นหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษาที่มีการบูรณาการข้ามศาสตร์ การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาจึงเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันกระบวนการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นต่อไป

3. การใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านการลงมือปฏิบัติ เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการกำหนดการเรียนรู้จากคำถามที่ถาม ประเด็นที่ต้องเรียนรู้ หรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขที่เกิดขึ้นจากผู้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติและเข้าถึงโลกแห่งความเป็นจริง สามารถใช้การสืบเสาะหาความรู้ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้แบบโครงการเป็นกระบวนการ สำคัญที่ผู้เรียนสามารถสืบค้น ค้นคว้า อภิปราย วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างชิ้นงาน หรือ ลงมือปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้ โดยข้อมูลความรู้และทักษะของผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้โดยตรง ข้ามพรมแดนระหว่างสาระวิชาต่าง ๆ เป็นสหวิทยาการ เกิดขึ้นทั้งในและนอกห้องเรียนในสถานการณ์ที่มีการใช้ข้อมูล และทักษะที่รับการพัฒนาอย่างเป็นธรรมชาติกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้นข้อมูลใหม่ ๆ ถูกนำมาประยุกต์เสมอกับการการศึกษาปรากฏการณ์กับการศึกษาปรากฏการณ์เพื่อหาคำตอบหรือแก้ปัญหา ซึ่งหมายความว่าทฤษฎีและข้อมูลมีคุณค่าในทันทีที่เห็นได้ชัดในสถานการณ์การเรียนรู้สำหรับการสืบค้นข้อมูลใหม่ ๆ และการเรียนรู้ในระดับลึกเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้เรียนจะต้องประยุกต์ใช้ และใช้ข้อมูลในช่วงระหว่างการเรียนรู้ข้อมูลที่เรียนรู้เฉพาะในระดับของการอ่านหรือหรือทฤษฎี

4. การสะท้อนคิดและการประเมินตามสภาพจริง การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสามารถเพิ่มการเรียนรู้ที่แท้จริงอย่างเห็นได้ชัดในบริบทนี้ สภาพจริงมีผลในกระบวนการทางปัญญาการคิดหรือกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ในสถานการณ์การเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับกระบวนการในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นในสถานการณ์จริง จากการใช้ข้อมูลหรือทักษะที่แท้จริงด้วยการสะท้อนคิดในคุณค่าที่อยู่เบื้องหลังของปรากฏการณ์และสิ่งที่ได้เรียนรู้

สภาพจริง คือ ความต้องการที่สำคัญสำหรับการถ่ายโอนข้อมูลและการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ มักมีผู้กล่าวว่า คุณไม่สามารถเรียนรู้ที่จะขับรถโดยการใช้อุปกรณ์และกระดาษเท่านั้น หรือว่าการทดสอบนั้นใช้เพียงวิธีสอนเพื่อตอบคำถามจากการทดสอบ ไม่มีการทดสอบในชีวิตจริงหรือชีวิตการทำงานมีเพียงการสื่อสารที่แท้จริงเท่านั้นในสถานการณ์ที่ต้องใช้ข้อมูลและต้องส่งข้อความให้คนอื่นเข้าใจอย่างทั่วถึงและเข้าใจได้ การเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นมีจุดมุ่งหมาย คือ การนำไปปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการในการปฏิบัติงานที่แท้จริงสามารถใช้สถานการณ์ในการเรียนรู้จากวิธีการสอนที่มีโครงสร้างสำคัญเป็นแบบอย่าง จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญจากการทำงานในสนามจริงและการปฏิบัติของตนที่เปรียบเสมือนอยู่ในชุมชนของนักปฏิบัติ ซึ่งการเก็บร่องรอยการเรียนรู้โดยการจัดทำแฟ้มสะสมงานในการประเมินตามสภาพจริงและการสะท้อนคิด จะทำให้เกิดหลักฐานที่สำคัญเชิงประจักษ์สู่การประเมินผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมด้วยวิธีการที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ดังนี้

1. เลือกปรากฏการณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งต้องมีลักษณะเป็นปรากฏการณ์ที่ใกล้ตัวนักเรียน หรือมีความสำคัญต่อชีวิตของนักเรียน โดยอาจเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นไปแล้ว กำลังเกิดขึ้น หรือกำลังจะเกิดขึ้นก็ได้ ซึ่งปรากฏการณ์นี้ต้องมีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร

2. ใช้กระบวนการ PEE ในการจัดการเรียนรู้ปรากฏการณ์ที่เลือก โดยแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) P (Planning) คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูผู้สอนในแต่ละวิชาเริ่มต้นจากการคัดเลือกเนื้อหาจากมาตรฐานและตัวชี้วัดที่สามารถจัดการเรียนรู้ร่วมกันได้ แล้วร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อธรรมชาติวิชานั้น ตัวอย่าง เช่น วิชาสังคมศึกษาและวิทยาศาสตร์ที่รวมการจัดการเรียนรู้เรียนฟิสิกส์นิวเคลียร์โดยยกประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่สอง มาจัดการเรียนรู้ร่วมกับการค้นพบองค์ประกอบของอะตอมจนถึงความรู้ที่ได้ไปใช้พัฒนาระเบิดปรมาณู

- 2) E (Execution) คือ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยการค้นคว้าอย่างหลากหลาย ออกแบบการประเมินเชิงปฏิบัติในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องอภิปรายโต้เถียงเชิงวิชาการเพื่อพัฒนาความรู้ของตนเอง โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมทั้งให้แรงเสริมทางบวกแก่นักเรียนให้เกิดความมุ่งมั่นตั้งใจและกล้าที่แสดงความเป็นตัวตนของตนเอง

- 3) E (Evaluation) คือ การประเมิน เป็นการประเมินระหว่างเรียนที่สะท้อนให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียน โดยมีลักษณะการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินโดยครู เพื่อน ผู้ปกครอง และผู้เรียนประเมินตนเอง จุดมุ่งหมายของการประเมินที่ไม่ใช่มุ่งเน้นเกรด

หรือผลการเรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาตัวเองยิ่งขึ้น โดยที่ทุกคนสามารถพัฒนางานของตนเอง ในกรอบที่กำหนดซึ่งการประเมินอาจกำหนดคะแนนให้อยู่ในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่งแต่มีการประเมิน ร่วมกันของครูมากกว่าหนึ่งคน หรือกำหนดให้อยู่ในรายวิชาทั้งสองวิชาก็ได้ตามความเหมาะสม

3. ใช้ประเด็นปัญหาในท้องถิ่น การใช้ชุมชนเป็นฐานจะช่วยให้แก่นักเรียนบูรณาการ สิ่งที่เรียนรู้เข้ากับชุมชน เพื่อพัฒนาความรู้สึกเป็นเจ้าของ เป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีประสบการณ์ที่สมจริงและสมบูรณ์แบบ

4. ใช้เหตุการณ์ปัจจุบัน โดยให้นักเรียนนำเสนอประเด็นจากสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียน และใช้เหตุการณ์นั้นในการเรียนรู้ตามแนวทางการจัด การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

Islakhiyah et al. (2018) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ว่าจะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสังเกตปรากฏการณ์ โดยครูนำเสนอปรากฏการณ์ เพื่อช่วยให้นักเรียน สร้างคำอธิบาย

2. การเขียนคำอธิบายเบื้องต้น นักเรียนสืบค้นและเขียนคำอธิบายเบื้องต้นเกี่ยวกับ กระบวนการและสาเหตุของปรากฏการณ์นั้น ๆ

3. การตรวจสอบ นักเรียนแต่ละกลุ่มดำเนินการตรวจสอบกระบวนการและสาเหตุ ของปรากฏการณ์ร่วมกัน เพื่ออธิบายถึงการเกิดและความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับ ปรากฏการณ์นั้น

4. รวบรวมคำอธิบายสุดท้าย สมาชิกภายในกลุ่มประเมิน อภิปรายร่วมกัน คำอธิบาย เบื้องต้นจากหลักฐานและการสืบค้นข้อมูล จากนั้นร่วมกันอธิบายต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

5. การให้เหตุผล นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายโต้แย้งเกี่ยวกับการอธิบายต่อปรากฏการณ์ ที่เกิดขึ้นของกลุ่มตนเอง

จากขั้นตอนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตาราง 4 แสดงการสังเคราะห์ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้	แหล่งข้อมูล
-----------------------------	-------------

โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน						ผลการ สังเคราะห์
	Daehler & Folsom (2016)	ริระพงษ์ พิมพ์สาร (2562)	อรพรรณ บุตรกัญญา (2561)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน (2562)	Islakhiah et al. (2018)	
ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ	✓	✓	✓	✓	✓	5
ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	5
ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	5
ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความ เข้าใจของนักเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตาราง 4 เป็นการสังเคราะห์ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ผู้วิจัยพบว่า มีนักวิจัยหลายท่านได้นำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปใช้ โดยบางท่านได้มีการปรับเปลี่ยนคำและรายละเอียดเล็กน้อย แต่ส่วนใหญ่ยังคงมี 4 ขั้นตอนตามแนวคิดของ Daehler & Folsom (2016) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ตามแนวคิดของ Daehler & Folsom (2016) ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ โดยครูจะต้องเป็นผู้ที่คัดเลือกปรากฏการณ์ ทางสังคมที่เกิดขึ้นจริง โดยพิจารณาจากเหมาะสมสอดคล้องกับประสบการณ์และบริบท ของนักเรียน และที่สำคัญต้องเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่มีความน่าสนใจ รวมทั้ง น่าค้นหาต่อทั้งตัวนักเรียนและตัวของครูเอง

2. วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน โดยครูจะต้องเป็นผู้ที่พิจารณาว่าตัวของนักเรียน จะได้เรียนรู้อะไรบ้างจากปรากฏการณ์ที่ศึกษา และจะมีการประยุกต์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีไปสู่ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างไร ซึ่งในบางปรากฏการณ์อาจจะมีความประเด็นที่ศึกษาไม่เหมาะสม กับนักเรียนหรือไม่สามารถทำให้นักเรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่สำคัญได้ ครูอาจจะต้อง ออกแบบการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมเสริมเพิ่มเติมขึ้นมา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ของนักเรียนได้ตรงตามเป้าหมาย หรืออาจจะต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญหรือมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ มาช่วยออกแบบด้วยก็ได้

3. วางลำดับกิจกรรม เริ่มต้นด้วยการสังเกตปรากฏการณ์และมีการระดม ความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียน เพื่อสำรวจแนวคิดและนำไปสู่การตั้งคำถามโดยครู ต้องกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในแสดงออกทางความคิดอย่างอิสระ พยายามให้นักเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรม

การเรียนรู้ให้มากที่สุด เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและมองเห็น ความเป็นไปได้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ สิ่งที่นักเรียนอยากเรียนรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้น ๆ และสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้

4. วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยให้นักเรียนเขียนคำอธิบาย ออกแบบสไลด์ นำเสนอ สรุปในรูปของโปสเตอร์ นำเสนอปากเปล่า หรือแสดงออกในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวคิดหรือความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นรวมทั้งสะท้อนให้เห็นถึง การประยุกต์ใช้ความรู้จากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้อย่างเกิดประโยชน์

5. บทบาทของนักเรียนในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

นักเรียนมีบทบาทหลักในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เริ่มต้นจากการสังเกต สำรวจและลงมือปฏิบัติผ่านปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษา เพื่อสร้างองค์ความรู้ ด้วยมุมมองแบบองค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริงเพื่อให้ได้คำตอบหรือการแก้ปัญหา อย่างมีจุดหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้ (Silander, 2015 อ้างใน อรรถพรณ บุตรกัตถุญ, 2561)

1. การสังเกตปรากฏการณ์ร่วมกันจากมุมมองแบบองค์รวมหรือสหวิทยาการ เริ่มต้นจากการสังเกตร่วมกันในความเป็นองค์รวมของปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริง ที่สนใจศึกษา โดยการสังเกตไม่ได้จำกัดอยู่เพียงมุมมองเดียว แต่เป็นปรากฏการณ์ที่มีการศึกษาจากมุมมองที่หลากหลายแตกต่างกัน ข้ามเขตแดนระหว่างสาระวิชาต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมชาติ บูรณาการสาระวิชาและหัวข้อที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่การตั้งคำถามที่เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์ โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก และดำเนินการจัดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมตามวัยของนักเรียน

2. การตั้งคำถามหรือการกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่สนใจศึกษาร่วมกัน โดยเป็นการทำความเข้าใจและการศึกษาปรากฏการณ์ของกลุ่มนักเรียน จากการตั้งคำถามหรือกำหนดปัญหาที่กลุ่มนักเรียนมีความสนใจร่วมกันอย่างแท้จริง เพื่อขับเคลื่อน กระบวนการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนสามารถค้นหาคำตอบหรือแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับ ปรากฏการณ์ที่ศึกษาโดยใช้การบูรณาการข้ามเนื้อหาวิชา ดังนั้นการตั้งคำถามหรือการกำหนด ปัญหาจึงเป็นส่วนสำคัญในการผลักดัน กระบวนการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นต่อไป

3. การใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยให้นักเรียนได้มีการลงมือปฏิบัติด้วยตัวเอง เพื่อศึกษาปรากฏการณ์ภายใต้แนวคิดการสร้างองค์ความรู้ในตนเอง เริ่มจากการกำหนดการเรียนรู้ จากคำถามประเด็นที่ต้องเรียนรู้ หรือปัญหาที่ต้องการแก้ไขที่เกิดขึ้นจากนักเรียนอย่างเป็นธรรมชาติ และเข้าถึงโลกแห่งความเป็นจริง สามารถใช้วิธีการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ทั้งการสืบเสาะหาความรู้ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้แบบโครงการโดยมีกระบวนการสำคัญที่นักเรียนสามารถสืบค้น ค้นคว้า อภิปราย วิพากษ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างชิ้นงานหรือลงมือปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้ โดยข้อมูลความรู้และทักษะของนักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้โดยตรงข้ามพรมแดนระหว่างเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ มาเป็นรูปแบบสหวิทยาการที่เกิดขึ้นทั้งใน

และนอกห้องเรียน ในสถานการณ์ที่มีการใช้ข้อมูลและทักษะที่ได้รับการพัฒนา อย่างเป็นธรรมชาติ กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นนั้น ข้อมูลใหม่ ๆ ถูกนำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษา ปรากฏการณ์เพื่อหาคำตอบหรือแก้ปัญหา

4. การสะท้อนคิดและการประเมินตามสภาพจริง การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สามารถเพิ่มการเรียนรู้ที่แท้จริงอย่างเห็นได้ชัดในบริบทนี้ สภาพจริงมีผลในกระบวนการทางปัญญา กระบวนการคิดหรือกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ในสถานการณ์การเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับกระบวนการในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจที่จำเป็นในสถานการณ์จริง จากการใช้ข้อมูลหรือทักษะที่แท้จริงด้วยการสะท้อนคิดในคุณค่าที่อยู่เบื้องหลังของปรากฏการณ์ และสิ่งที่ได้เรียนรู้ สภาพจริง คือ ความต้องการที่สำคัญ สำหรับการถ่ายโอนข้อมูลและการ ประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้นมีจุดมุ่งหมาย คือ การนำไปปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการในการปฏิบัติงานที่แท้จริงสามารถใช้สถานการณ์ในการเรียนรู้จากวิธีการสอน ที่มีโครงสร้างสำคัญเป็นแบบอย่าง จะช่วยให้นักเรียนมีประสบการณ์ในวัฒนธรรมของผู้เชี่ยวชาญจากการทำงานในสนามจริงและการปฏิบัติของตนที่เปรียบเสมือนอยู่ในชุมชนของนักปฏิบัติ (Community of Practice) ซึ่งการเก็บร่องรอยการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบ วิธีการ รวมทั้งผู้ประเมินหลายคน โดยเน้นประเมินตามสภาพจริงและการสะท้อนคิด จะทำให้เกิดหลักฐานที่สำคัญเชิงประจักษ์สู่การประเมินนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรมด้วยวิธีการที่เหมาะสม จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้น นักเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ โดยเริ่มตั้งแต่เป็นผู้สังเกตปรากฏการณ์ จากนั้นตั้งคำถามที่อยากรู้หรือสนใจเกี่ยวกับปรากฏการณ์ นำไปสู่การลงมือปฏิบัติเพื่อหาคำตอบ พร้อมทั้งมีการนำเสนอและมีส่วนร่วมในการประเมินผล การเรียนรู้

จากบทบาทของนักเรียนในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วิธีการสอนนี้เป็นการศึกษาความเป็นจริงที่เกิดขึ้นบนฐานปรัชญาการศึกษา การสร้างองค์ความรู้ในตนเอง โดยเริ่มต้นจากการสังเกต การตั้งคำถาม การลงมือปฏิบัติ และการสะท้อนคิดและการประเมินตามสภาพจริง

6. บทบาทของผู้สอนในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ผู้สอนแสดงบทบาทลดลงในการให้ความรู้เนื้อหาให้กับผู้เรียน แต่จะเปลี่ยนบทบาทผู้ให้คำแนะนำ เนื่องจากการเรียนการสอนมีการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนมีความยืดหยุ่นมากขึ้น ผู้สอนมีการปรับบทบาทได้อย่างถูกต้องกระบวนการสอนจะมีประสิทธิภาพสูงสุด Lähdemäki, (2018, อ้างถึงใน ตะวัน ไชยวรรณ 2564) โดยผู้สอนจะมีบทบาท ดังนี้

1. กระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องสนับสนุนผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเต็มที่ จัดบรรยากาศการเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสนในการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์ระหว่างกัน ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนกว้างขวางขึ้น และมีความหลากหลาย

นำไปสู่การเรียนรู้ที่ไม่ใช้วิธีบอกความรู้โดยตรง ส่งเสริมผู้เรียนได้ค้นพบองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนสังเกตการณ์อยู่ตลอดเวลา เพื่ออำนวยความสะดวก อีกทั้งยังสามารถนำข้อมูลจากการสังเกต และประเมินตามสถานการณ์จริงมาพัฒนาแนวทางการสอนได้

2. เตรียมแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและความหลากหลาย ผู้สอนต้องมีความสามารถในการค้นพบสิ่งที่ต้องการแท้จริงในการเข้าถึงข้อมูลของผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนในการศึกษาแสวงหาข้อมูล ทดลองใช้กระบวนการคิดกับข้อมูลที่ได้มา และสามารถสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากความรู้ใหม่

3. ออกแบบสถานการณ์ที่สอดคล้องกับความจริง ผู้สอนจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้พบกับสถานการณ์จริง หรือสภาพแวดล้อมที่เหมือนจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้เรียนรู้ วิเคราะห์ ตัดสินใจ และตรวจสอบผลของการตัดสินใจจากสถานการณ์ดังกล่าวด้วยตัวของผู้เรียนเอง เป็นการสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อม

4. เป็นนักร้องออกแบบกระบวนการสร้างความรู้ ผู้สอนจะต้องเน้นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการสืบเสาะหาความรู้ ประสบการณ์ และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นการพัฒนากลกระบวนการคิดของผู้เรียนให้เชื่อมโยงหรือประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในชีวิตจริงหรือสถานการณ์ที่เผชิญได้

5. ไม่เป็นผู้ชี้แนะหรือออกคำสั่ง ผู้สอนต้องสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน จัดกิจกรรมให้ตรงกับ ความสนใจของผู้เรียน เปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้เป็นผู้คอยให้คำแนะนำ

จากบทบาทของผู้สอนในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ กระตุ้นและสนับสนุนการเรียนรู้ ออกแบบสถานการณ์ที่สอดคล้องกับความจริงสอนจะต้องเน้นกระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รู้จักการสืบเสาะหาความรู้ ประสบการณ์และสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. ความสำคัญของกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ไซแลนเดอร์ (Silander, 2015 อ้างใน พงศธร มหาวิจิตร, 2560) ได้กล่าวถึงคุณค่า ความสำคัญของการเรียนรู้แบบของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ดังนี้

1. เป็นการศึกษาปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสภาพที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในหลากหลาย มุมมองแบบองค์รวม โดยใช้ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์นั้นมาบูรณาการกัน อย่างเหมาะสม เพื่อศึกษาหรือหาคำตอบที่อยากรู้เกี่ยวกับปรากฏการณ์นั้น

2. เริ่มต้นการเรียนรู้จากการตั้งคำถาม หรือปัญหา ซึ่งวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน คือการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning) เพื่อทำให้นักเรียนได้ร่วมกันหาความรู้ หรือหาคำตอบสำหรับปรากฏการณ์ที่สนใจ ซึ่งปัญหาและคำถามที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกัน ระดมความคิดและร่วมกันหาคำตอบด้วยตัวนักเรียนนั้น จะทำให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ ด้วยตัวเองอย่างแท้จริง

3. เป็นการเรียนรู้แบบหยั่งลึก โดยหลังจากที่นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราว หรือปัญหาที่เกิดขึ้น สังคมและสอดคล้องกับชีวิต ซึ่งมีความซับซ้อนกว่าปัญหาทั่วไปในตำราเรียน ต้องอาศัยการเรียนรู้ที่มีความซับซ้อน โดยต้องมีการประยุกต์ใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ประกอบกับการแสวงหาความรู้ใหม่ โดยไม่ได้จำกัดเนื้อหาอยู่ในสาระวิชาใดวิชาหนึ่งเท่านั้น และนำความรู้ ข้อมูลมาเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมที่นอกเหนือไปจากภายในห้องเรียน

4. กระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบวิธีต่าง ๆ รวมทั้งแสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ ๆ จะถูกนำไปประยุกต์เข้ากับปรากฏการณ์หรือใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งการที่นักเรียนได้ฝึกประยุกต์ใช้ความรู้ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการศึกษาหรือแก้ปัญหานั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยให้ นักเรียนเกิดการระดมองค์ความรู้ใหม่และนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีความหมายลึกซึ้งต่อตัวเอง

5. การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานนั้น ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และเป็นการเรียนรู้ที่แท้จริงมากขึ้น เพราะนักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ในการเสาะแสวงหาข้อมูลความรู้ รวมทั้งแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ซึ่งการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงนั้นจะเป็นกุญแจสำคัญของการประยุกต์ใช้ความรู้ในห้องเรียนนำไปสู่การ แก้ปัญหาในชีวิตจริง

นางลักษณ์ มโนวัลย์เลา, อรพรรณ บุตรกตัญญู และพงศธร มหาวิจิตร (2564) ยังได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ความต้องการของนักเรียนมากกว่าครูผู้สอน รวมทั้งยังเป็นการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการ ที่เปลี่ยนแปลงไปของเทคโนโลยีแบบหักศอกและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป นั่น คือต้องเรียนรู้แบบองค์รวม นำสหวิทยาการมาใช้นบนสภาพความเป็นจริงของสังคม และวิทยาศาสตร์ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียน ได้สืบค้นโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยเชื่อมโยงกับบริบทในโลกยุคใหม่

จากความสำคัญของการเรียนรู้แบบของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่กล่าวมา ข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานมีคุณค่าความสำคัญต่อการจัดการ เรียนรู้ซึ่งแตกต่างไปจากการจัดการเรียนรู้ในแบบเดิมคือ ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน มากกว่าครูผู้สอน โดยที่นักเรียนจะได้ศึกษาปรากฏการณ์ จริงที่เกิดขึ้นในสังคมและสอดคล้องกับชีวิต แบบองค์รวมได้ตั้งคำถามหรือปัญหาที่น่าสนใจสำหรับนักเรียนเอง มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้เกิด ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้สืบค้นโดยใช้เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย เชื่อมโยงกับบริบทในโลกยุคใหม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้แบบหยั่งลึกสอดคล้องกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในชีวิต ทำให้นักเรียนได้ซึมซับข้อมูล ความรู้ใหม่อย่างลึกซึ้ง ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ที่แท้จริง

8. โยชน์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562) กล่าวว่าข้อดีของการเรียนรู้โดยใช้ ปรากฏการณ์เป็นฐาน ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน คือการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning และสหวิทยาการ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

2. การใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทำให้นักเรียนได้เห็นความเชื่อมโยงของเรื่องที่เรียนในห้องเรียนกับชีวิตจริง และเห็นความเกี่ยวข้องกันของความรู้ในวิชาต่าง ๆ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน

ชลธิศ สมานิติ (2562, น. 126 - 127) กล่าวว่า ข้อดีของการเรียนรู้โดยใช้ ปรากฏการณ์เป็นฐาน ดังนี้

1. นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยความสุข เพราะองค์ความรู้ที่ได้ก็จะได้รับ เกิดจากความต้องการของนักเรียนที่สนใจในประเด็นที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ประสบการณ์ที่สำคัญและสาระที่ควรเรียนเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น

2. นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ เพราะนักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจะทำให้ นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น

3. นักเรียนจะตระหนักรู้ในสิ่งที่ได้เรียนรู้ เพราะเป็นสิ่งที่นักเรียนสนใจ และมีความหมาย เนื่องจากการเรียนรู้ผ่านปรากฏการณ์ที่เป็นสถานการณ์จริง

4. นักเรียนมีสังคมเพราะได้ทำงานร่วมกันกับเพื่อน มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนเอง

5. นักเรียนจะรักการสืบค้นหาความรู้ และได้รับการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21

6. นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการรู้และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร

7. การส่งเสริมและพัฒนาการที่นักเรียนจะได้รับจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ ปรากฏการณ์เป็นฐานตอบสนองเป้าหมายในการพัฒนานักเรียนตามตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ ในหลักสูตรการศึกษา

8. นักเรียนจะได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม และสติปัญญา

เรวณี ชัยเชาวรัตน์ (2020) จุดเด่นคือ PhBL เป็นแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริง ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ ในแต่ละด้านที่แตกต่างกันไป นอกจากนี้จะมุ่งเน้นทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 แล้ว ยังเน้นความสำคัญของการเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางทฤษฎีและการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนได้รับมุมมองแบบองค์รวมเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ภายใต้กระบวนการวิเคราะห์

จากประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ข้อดีของการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน คือ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การประยุกต์ใช้ความรู้ ในสถานการณ์จริง ทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตุ้นการเรียนรู้ มีการบูรณาการองค์ความรู้หลายวิชา

นักเรียนได้พัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และทักษะการใช้เหตุผลเชิงตรรกะ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุป

ความฉลาดรู้การเงิน

1. ความหมายของความฉลาดรู้ทางการเงิน

มีนักการศึกษาหลายท่านและสำนักวิชาการศึกษาได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับความฉลาดรู้ทางการเงิน ไว้ดังนี้

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2562) ใช้คำว่า “ความฉลาดรู้ทางการเงิน” เป็นศัพท์บัญญัติของ “Financial Literacy” โดยให้ความหมายไว้ว่า ความรู้ ทักษะและเจตคติที่ทำให้บุคคลสามารถตัดสินใจด้านทรัพยากรการเงินได้อย่างรอบรู้จากข้อมูลรอบด้าน มีประสิทธิภาพเกิดความมั่นคงและความอยู่ดีมีสุขของบุคคลและสังคม

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559, น. 15) ใช้คำว่า “ทักษะทางการเงิน” แทนความฉลาดรู้การเงิน (Financial Literacy) คือ การมีความรู้ ความเข้าใจถึงลักษณะพื้นฐานและความเสี่ยงของบริการทางการเงิน สามารถนำความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติเพื่อให้ตัดสินใจเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของตนเอง มีวินัยทางการเงิน รู้จักวางแผนทางการเงิน และสามารถบริหารจัดการการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment [PISA] , 2016) ให้คำจำกัดความของความฉลาดรู้การเงินว่า ความรู้และความเข้าใจ (Knowledge and Understanding) ในแนวคิดทางการเงิน (Financial Concept) ความเสี่ยง (Risk) ทักษะ (Skills) แรงจูงใจ (Motivation) และความเชื่อมั่น (Confidence) ในการนำความรู้และความเข้าใจดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective decisions) ในบริบททางการเงิน (Financial Contexts) ต่างๆ เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดี (well-being) ของบุคคลและสังคม เพื่อการมีส่วนร่วมในการใช้ชีวิตทางเศรษฐกิจ

กระทรวงศึกษาธิการประเทศนิวซีแลนด์ (Ministry of Education, 2007) ได้ให้คำจำกัดความของความฉลาดรู้การเงินว่า การพัฒนาความสามารถทางการเงินของนักเรียนเพื่อให้พวกเขาสามารถตัดสินใจด้านการเงิน (Financial Decisions) ตลอดชีวิต

คณะกรรมการด้านความฉลาดรู้การเงินและการศึกษาทางการเงินของสหรัฐอเมริกา (2007) ให้คำจำกัดความของความฉลาดรู้การเงินว่า ความสามารถในการใช้ความรู้และทักษะในการบริหารทรัพยากรทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดอายุการใช้งานทางการเงิน

Atkinson และ Stephen (2007) และ Australian Securities & Investments Commission หรือ ASIC (2003) ให้คำจำกัดความของความฉลาดรู้การเงินว่า ความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีข้อมูลและการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการจัดการการเงิน

Annamaria Lusardi (2019) องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ให้นิยามความรู้ทางการเงินไม่เพียงแต่เป็นความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทางการเงินและความเสี่ยงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงทักษะ แรงจูงใจ และความมั่นใจในการนำความรู้และความเข้าใจดังกล่าวไปใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์กร บริบททางการเงินที่หลากหลาย เพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ทางการเงินของบุคคลและสังคม และเพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในชีวิตทางเศรษฐกิจ

เจสัน เพอร์นานโด (2023) ความฉลาดรู้ทางการเงิน คือความสามารถในการเข้าใจ และใช้ทักษะทางการเงินต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดการการเงินส่วนบุคคล การจัดทำงบประมาณและการลงทุน

OECD INFE ได้ให้คำจำกัดความความรู้ทางการเงินไว้ดังนี้ การผสมผสานระหว่าง ความตระหนักรู้ ความรู้ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมที่จำเป็นในการตัดสินใจทางการเงินอย่างถูกต้อง และบรรลุถึงความเป็นอยู่ทางการเงินส่วนบุคคลในท้ายที่สุด

Norman (2010) ให้คำนิยามของความฉลาดรู้การเงินไว้ว่า ความสามารถในการตัดสินใจที่เหมาะสม ในการบริหารการเงินส่วนบุคคล

Mason และ Wilson (Mason และ Wilson, 2000) ได้นิยามความฉลาดรู้การเงินว่า ความสามารถของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลสำคัญในการตัดสินใจด้วยความตระหนักถึงผลกระทบการเงินที่อาจจะเกิดขึ้น

คณะกรรมการด้านความฉลาดรู้การเงินและการศึกษาทางการเงินของสหรัฐอเมริกา (2007) ให้คำจำกัดความของความฉลาดรู้การเงินว่า ความสามารถในการใช้ความรู้และทักษะในการบริหารทรัพยากรทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดอายุการใช้งานทางการเงิน

ปริญทร์ ทองเผือก (2561, น. 15) ได้ให้ความหมายของคำว่า (Financial Literacy) คือ การรู้เรื่องการเงิน หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ความรู้และความเข้าใจทางการเงิน ประกอบกับทักษะและเจตคติทางการเงินเพื่อตัดสินใจในการบริหาร จัดการเงินในสถานการณ์ต่าง ๆ อันแสดงออกในรูปของพฤติกรรมทางการเงิน

กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562, น. 12) ความสามารถในการใช้ทักษะทางการเงิน เพื่อการตัดสินใจทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดการการเงิน โดยอาศัยความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินภายใต้บริบททางการเงิน

ชนากานต์ ธนนิวัฒน์ (2563, น. 6) ความฉลาดรู้การเงิน (Financial Literacy) หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ความรู้และความเข้าใจทางการเงินเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการเงินในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงเจตคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน

จากความหมายของความฉลาดรู้ทางการเงินที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า Financial Literacy เป็นศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้อง กับการเงิน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้คำว่า “ความฉลาดรู้การเงิน” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการประยุกต์ความรู้และความเข้าใจทางการเงินเพื่อประกอบการตัดสินใจ

ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการจัดการเงินในการบริหารจัดการเงินในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงเจตคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน

2. มโนทัศน์ความฉลาดรู้ทางการเงิน (Conceptualising Financial Literacy)

จากนิยามที่ระบุว่าความฉลาดรู้ทางการเงินเป็น “กระบวนการทางความคิด” นั้นในงานวิจัยของ (กมลชนก สกนธวัฒน์, 2562, น. 60 อ้างจาก Mason และ Wilson, 2000) ได้นำเสนอข้อมูลมโนทัศน์ของความฉลาดรู้ทางการเงินซึ่งเป็นการเน้นย้ำถึง นิยามข้างต้นว่า “Financial Literacy” มีรากฐานคำศัพท์มาจาก “ความฉลาดรู้” (Literacy) มีความหมายถึง “ชุดของทักษะและความสามารถอันได้แก่ ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะ การพูดและการใช้คณิตศาสตร์ เพื่อให้บุคคลได้ใช้ทรัพยากรที่มีเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์” (Mason และ Wilson, 2000) ในขณะที่ Jackson (1993)(Jackson,1993 อ้างถึงใน Mason และ Wilson, 2000) ได้ให้นิยามของความฉลาดรู้ (Literacy) ว่า “การเข้าถึงข้อมูล (Information) ความคิด (Idea) ความคิดเห็น (Opinions) และสร้างศักยภาพในการสะท้อนและสื่อความหมายในการสร้างความหมายของการสื่อสาร (Communicating meaning) และการเรียนรู้”

ดังนั้น มโนทัศน์ของความฉลาดรู้ จึงหมายถึง “กระบวนการสร้างความหมาย” (Meaning Making Process) ในการเรียนรู้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ภายหลังมีการนำความฉลาดรู้ (Literacy) มารวมกับเนื้อหาในด้านอื่นๆ อาทิ Economic Literacy, Visual Literacy, Multimedia Literacy เป็นต้น เมื่อใดก็ตามที่ความฉลาดรู้ (Literacy) ไปผนวกรวมกับศาสตร์ใดย่อมหมายถึงการนำทักษะพื้นฐานทรัพยากรและข้อมูลมาสู่การทำความเข้าใจข้อมูลในศาสตร์ต่างๆ เหล่านั้นเพื่อให้เกิดการบรรลุตามวัตถุประสงค์

จากมโนทัศน์ของความฉลาดรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า “ความสามารถส่วนบุคคลที่จะบรรลุความเข้าใจและการประเมินความเกี่ยวข้องของชุดข้อมูล ที่จำเป็น (The Relevant Information Necessary) ในการตัดสินใจ (To Make Decisions) ร่วมกับการรับรู้เกี่ยวกับการเงิน” (Mason และ Wilson, 2000) ความฉลาดรู้ทางการเงินจึงเปรียบเสมือนกระบวนการที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ผ่านการตัดสินใจได้อย่างมีข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์ให้การตัดสินใจนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นการตัดสินใจที่ชาญฉลาด Mason และ Wilson ได้ยกตัวอย่างเพื่อให้มองเห็นภาพที่ชัดเจนอีกว่า หากผลลัพธ์คือการมีเงินออมหลังเกษียณ บุคคลหนึ่งได้ศึกษาหาความเหมาะสมเกี่ยวกับเงินออมที่เพียงพอภายหลังการเกษียณ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการวางแผนทางการเงินนั้นเหมาะสมกับบุคคลนั้น จึงต้องรวบรวมและทำความเข้าใจกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและยืนยันได้ว่าการตัดสินใจนั้นมีทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม

3. องค์ประกอบของความฉลาดรู้ทางการเงิน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของความฉลาดรู้ทางการเงิน มีนักการศึกษาหลายท่านได้ ให้อยู่ละเอียดไว้ ดังนี้

ปริญทร์ ทองเผือก (2561, น. 16) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะทางการเงินเพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการเงินในสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการมีเจตคติทางการเงิน และปรากฏแนวโน้มการแสดงออกของพฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งแสดงให้เห็นองค์ประกอบของการรู้เรื่องทางการเงินทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความรู้และความสามารถทางการเงิน หมายถึง ความสามารถในการคำนวณ ระบุวิเคราะห์และประเมินข้อมูลทางการเงินตลอดจนนำความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมิทส์พื้นฐานทางการเงินการทำการธุรกรรมการวางแผนและการจัดการทางการเงินความเสี่ยงและผลตอบแทนตลอดจนภูมิทัศน์ทางการเงิน

ความรู้ทางการเงิน ได้แก่ 1) เงินและธุรกรรมทางการเงิน 2) การวางแผน และการจัดการทางการเงิน 3) ความเสี่ยงและผลตอบแทน 4) ภูมิทัศน์ทางการเงิน

ความสามารถทางการเงิน ได้แก่ 1) การคำนวณ 2) การระบุข้อมูลทางการเงิน 3) การวิเคราะห์ข้อมูลตามบริบททางการเงิน 4) การประเมินประเด็นทางการเงิน 5) การนำความรู้และความเข้าใจทางการเงินไปใช้

2. เจตคติทางการเงิน ได้แก่ 1) ความพึงพอใจในการใช้จ่ายและการเก็บออมระยะยาว 2) ความพึงพอใจที่มีต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต 3) ความพึงพอใจในการใช้เงิน เพื่อตอบสนองความต้องการ

3. พฤติกรรมทางการเงิน ได้แก่ 1) การไตร่ตรองก่อนซื้อ 2) การดูแลเงินส่วนบุคคล อย่างรอบคอบ 3) การตั้งเป้าหมายระยะยาวและมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 4) ความรับผิดชอบ และจัดทำบัญชีงบประมาณ 5) การออมและการลงทุนที่เหมาะสม 6) การศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจ 7) การเปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อ

องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือโออีซีดี OECD (2015) ได้มีการระบุถึงองค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงินออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านความรู้ทางการเงิน
2. ด้านทักษะทางการเงิน
3. ด้านเจตคติทางการเงิน
4. ด้านพฤติกรรมทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ซึ่งได้นิยามความฉลาดรู้การเงินเป็นทักษะทางการเงิน ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านความรู้ทางการเงิน
2. ด้านทัศนคติทางการเงิน
3. ด้านพฤติกรรมทางการเงิน

กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562, น. 64) นิยามความฉลาดรู้ทางการเงิน ประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดการการเงิน ประกอบด้วย

1) การวางแผนทางการเงิน (Financial Planning) กระบวนการในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงิน ได้แก่ การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การวางแผนในการใช้จ่ายเงิน การวางแผนการออมเงิน และการวางแผนการลงทุน

2) การจัดการการเงิน (Financial Management) ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติตามแผนทางการเงินอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสถานะของบุคคลได้แก่ การจำแนกการใช้จ่ายตามความจำเป็นกับความต้องการ การลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงิน การใช้จ่ายเงินตามความจำเป็น การติดตามการใช้จ่ายเงินและการปรับเปลี่ยนแผนทางการเงิน

2. ด้านทักษะทางการเงิน (Financial Skills) คือ กระบวนการทางปัญญาที่สำคัญในการจัดการข้อมูลทางการเงินเพื่อนำมาสู่การตัดสินใจทางการเงินได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วย

1) การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน (Identify financial information) การค้นหาและเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการเงินของแต่ละบุคคล สามารถระบุหรือตระหนักถึงความเกี่ยวข้องของข้อมูลทางการเงินที่มีหมวดหมู่กระบวนการนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเงิน อาทิ อัตราดอกเบี้ย ภาวะเงินเฟ้อ เป็นต้น

2) การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน (Analyse Information) กระบวนการนี้ครอบคลุมถึงกิจกรรมด้านความรู้ความเข้าใจในการตีความเปรียบเทียบและสังเคราะห์ ข้อมูลที่กำหนด ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบเงื่อนไขที่เสนอโดยสัญญาโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่แตกต่างกันจากการโฆษณาที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เป็นต้น

3) การประเมินข้อมูลทางการเงิน (Evaluate financial issues) มุ่งเน้นการรับรู้หรือการสร้างเหตุผลและคำอธิบายทางการเงินโดยอาศัยความรู้ทางการเงินและความเข้าใจในบริบทที่กำหนด นักเรียนต้องใช้ความรู้และความสมเหตุสมผลเพื่อทำความเข้าใจและสร้างมุมมองเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเงิน

4) การตัดสินใจทางการเงิน (Financial Decision) การเลือกทางการเงินโดยอาศัยความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงินมาประยุกต์ เพื่อให้สามารถยืนยันถึงการเลือกทางการเงินที่ดีและเหมาะสมกับบริบททางการเงินของตนเอง

3. ด้านเจตคติทางการเงิน (Financial Attitude) ความรู้สึก ความเชื่อ ความคิดเห็นส่วนบุคคล ที่นำมาสู่แรงจูงใจในการวางแผนและจัดการการเงิน โดยแบ่งออกเป็น 2 มิติ ได้แก่

1) มิติด้านความมั่นคงทางการเงิน คือ มุมมองต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินที่สะท้อนผ่านความรู้สึกไร้ความกังวลทางการเงิน

2) มิติด้านความมั่งคั่งทางการเงิน มุมมองต่อความต้องการที่จะสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน

4. ด้านพฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) แนวโน้มทางพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเป็นผู้วางแผนและจัดการการเงิน ประกอบด้วย

1) พฤติกรรมการวางแผนทางการเงิน ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การพัฒนาแผนการออมเงิน การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การเลือกและใช้เครื่องมือในการจัดทำงบประมาณที่มีเงินเก็บ การคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาและค่าของเงิน การคำนวณจำนวนเงินออมระยะเวลาเก็บออมกับรายได้และค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน การเลือกบริการทางการเงินที่ช่วยให้เป้าหมายทางการเงินประสบความสำเร็จและการเลือกวิธีการออมเงินที่เหมาะสม

2) พฤติกรรมการจัดการการเงิน ประกอบด้วย การตัดสินใจอย่างมีข้อมูลก่อนการใช้จ่าย และการออมการหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายที่เกินตัว การชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา การไม่กู้เงินเมื่อไม่พอใช้ การตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้ และการติดตามค่าใช้จ่ายและปรับเปลี่ยนเมื่อจำเป็น

ชนากานต์ ธนนิวัฒน์ กล่าวถึงองค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงินมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ มโนทัศน์พื้นฐานทางการเงิน การทำธุรกรรม การวางแผนและการจัดการทางการเงิน ความเสี่ยง และผลตอบแทน ตลอดจนภูมิทัศน์ทางการเงิน ไปใช้บริหารจัดการเงินระดับส่วนบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ

1) การเงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transaction) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบ วัตถุประสงค์ความแตกต่างของเงิน การจัดการธุรกรรมทางการเงินขั้นพื้นฐาน เช่น การชำระเงินในชีวิตประจำวัน วิธีการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้า การคำนวณมูลค่าของเงินรายละเอียดยของธุรกรรมในบัตรเครดิต เช็ค บัญชีธนาคาร และสกุลเงินต่าง ๆ

2) การวางแผนและการจัดการทางการเงิน (Planning and Managing finances) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนและการจัดการรายได้ในระยะสั้นและระยะยาว เสริมสร้างความมั่งคั่ง ความเป็นอยู่ทางการเงิน เช่น ประเพณเงินฝาก การกำหนดงบประมาณในการใช้จ่าย การออม

3) ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมปัญหาทางการเงินไม่ให้เกิดขึ้น และเข้าใจถึงรูปแบบผลตอบแทนและการสูญเสียทางการเงินที่ตนได้รับ เช่น ความเสี่ยงและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน การจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

4) ภูมิทัศน์ทางการเงิน (Financial landscape) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและความรับผิดชอบในฐานะผู้บริโภคในตลาดการเงิน ตระหนักถึงความหมายของสัญญาทางการเงิน การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจที่ผันผวน เช่น อัตราดอกเบี้ยภาวะเงินเฟ้อ ภาษีอากร และสวัสดิการต่าง ๆ

2. เจตคติทางการเงิน (Financial Attitude) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่กำหนดทางเลือกทางการเงินของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต และเจตคติต่อการใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความต้องการประกอบด้วย 3 ด้านย่อย ดังนี้

1) เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้จ่ายที่ตนมีอยู่ให้สอดคล้องกับรายได้และสถานการณ์ในชีวิต

2) เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้จ่ายที่ตนมีอยู่เป็นไปตามเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้

3) เจตคติต่อการใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความต้องการ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้จ่ายที่ตนมีอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการ

3. พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) หมายถึง แนวโน้มของการแสดงออกหรือการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย การไตร่ตรองก่อนซื้อ การดูแลการเงินส่วนบุคคลอย่างรอบคอบ การตั้งเป้าหมายระยะยาวและมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้ การออมหรือการลงทุนที่เหมาะสม การศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจและการเปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อ ประกอบด้วย 7 ด้านย่อย ดังนี้

1) การไตร่ตรองก่อนซื้อ หมายถึง การกระทำของบุคคลในการคิดอย่างมีเหตุผลในการใช้จ่าย

2) การดูแลการเงินส่วนบุคคลอย่างรอบคอบ หมายถึง การกระทำของบุคคลในการควบคุมกำกับรายรับรายจ่ายของตนให้รอบคอบ

3) การตั้งเป้าหมายระยะยาวและมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หมายถึง การกระทำของบุคคลในการเตรียมความพร้อมทางการเงินให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

4) การตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้ หมายถึง การกระทำของบุคคลในการตัดสินใจเรื่องการใช้เงินในครัวเรือนและจัดสรรเงินส่วนใช้จ่าย

5) การออมหรือการลงทุนที่เหมาะสม หมายถึง การกระทำของบุคคลในการเลือกวิธีการเก็บออมให้เหมาะสม

6) การศึกษาข้อมูลก่อนตัดสินใจ หมายถึง การกระทำของบุคคลในการศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจ

7) การเปรียบเทียบข้อมูลก่อนซื้อ หมายถึง การกระทำของบุคคลในการเปรียบเทียบข้อมูลผลิตภัณฑ์จากผู้ให้บริการหลายแห่ง

วันทนี ทองมี (2565) ความฉลาดรู้ทางการเงิน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ

1. ความรู้ทางการเงิน
2. เจตคติทางการเงิน
3. พฤติกรรมทางการเงิน

ตาราง 5 แสดงสังเคราะห์องค์ประกอบความฉลาดรู้ทางการเงิน

องค์ประกอบ ความฉลาดรู้ ทางการเงิน	องค์การเพื่อความร่วมมือและการ พัฒนาทางเศรษฐกิจหรือโออีซีดี (OECD, 2011, 2015)	ปริพันธ์ ทองดี (2561, น. 16)	ธนาคารแห่งประเทศไทย (2556, 2559)	กมลชนก สกนวิวัฒน์ (2562, น. 64)	ชนากานต์ ธนวิวัฒน์ (2563)	โยชิตา ป่องชัย (2565)	วันทนี ทองมี (2565)	ความถี่
ด้านความรู้ ทางการเงิน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7
ด้านทักษะ ทางการเงิน	✓			✓		✓		3
ด้านเจตคติ ทางการเงิน	✓	✓		✓	✓	✓	✓	6
ด้านทัศนคติ ทางการเงิน			✓					1
ด้านพฤติกรรม ทางการเงิน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7

จากองค์ประกอบความฉลาดรู้ทางการเงินที่กล่าวมาข้างต้น โดยการใช้การเลือกองค์ประกอบที่เหมือนกันที่มีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป สามารถสรุปองค์ประกอบความฉลาดรู้การเงินได้ 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านความรู้ทางการเงิน 2) ด้านเจตคติทางการเงิน 3) ด้านพฤติกรรมทางการเงิน เมื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1) **ด้านความรู้ทางการเงิน** ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) เป็นองค์ประกอบสำคัญของความฉลาดรู้การเงินที่ใช้เพื่อพิจารณาสู่การตัดสินใจทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือ โออีซีดี (Organization for

Economic Cooperation and Development : OECD) (OECD, 2015) และโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment [PISA] , 2016) ได้ขยายนิยามของคำว่า “ความรู้ทางการเงิน” คือ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบทางการเงินของโลก (The Financial World) และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดทางการเงิน (Financial concept) ครอบคลุมเนื้อหาตั้งแต่การเงินและธุรกรรมการเงิน (Money and Transaction) การวางแผนและจัดการการเงิน (Planning and Managing finance) การจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward) และภูมิทัศน์ทางการเงิน (Financial landscape) (The Organization for Economic Co-operation and Development : OECD, 2015) แต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านเงินและธุรกรรม (Money and Transactions) ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ วัตถุประสงค์ความแตกต่างของเงิน การจัดการธุรกรรมทางการเงินขั้นพื้นฐาน รูปแบบของการจ่ายเงิน การทำธุรกรรมทางการเงินการดูแลเงินสด การคำนวณมูลค่าของเงิน เอกสารและใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น

ด้านที่ 2 การวางแผนทางการเงินและจัดการการเงิน (Planning and Managing Finance) เนื้อหาประกอบด้วยความสำคัญของการวางแผนและการจัดการรายได้ในระยะสั้นและระยะยาว กระบวนการในการวางแผนและตรวจสอบรายได้ ค่าใช้จ่าย รวมถึงเข้าใจวิธีการในการเสริมสร้างความมั่งคั่ง ความเป็นอยู่ทางการเงิน การใช้บัตรเครดิตและการออม

ด้านที่ 3 การจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward) ประกอบด้วยความสำคัญของการปกป้องตนเองจากความเสี่ยงต่อการสูญเสียรายได้หรือทรัพย์สินที่จำเป็น การป้องกัน ตนเองจากผลกระทบของผลลัพธ์ในเชิงลบ เช่น การประกันและการออม การประเมินระดับความเสี่ยงและรางวัลที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ พฤติกรรมการซื้อหรือพฤติกรรมภายนอกต่าง ๆ

ด้านที่ 4 ภูมิทัศน์ทางการเงิน (Financial landscape) ประกอบด้วย การรู้ถึงสิทธิและความรับผิดชอบในฐานะผู้บริโภคในตลาดการเงิน ตระหนักถึงความหมายของสัญญาทางการเงิน การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงปัจจัยภายนอก เช่น อัตราดอกเบี้ยในด้านภาษีอากรหรือสวัสดิการที่สามารถส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัวและสังคมได้

2) ด้านเจตคติทางการเงิน (Financial Attitudes)

Sibley (2010) ให้นิยามของเจตคติทางการเงินว่า เป็น “ความเชื่อ (Beliefes) และความรู้สึก (Feelings) เกี่ยวกับเงิน”

Hayes (2006) ได้นำเสนอเกี่ยวกับเจตคติทางการเงินผ่านการศึกษาจากงานวิจัยของ Yamauchi and Templer (1982) ซึ่งแบ่งเจตคติทางการเงินออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) มิติด้านความมั่นคงทางการเงิน คือ มุมมองต่อความต้องการสร้างความมั่นคงทางการเงินที่สะท้อนผ่านความรู้สึกไร้ความกังวลทางการเงิน

2) มิติด้านการสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน คือ มุมมองต่อความต้องการที่จะสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน

3) มิติทางด้านอำนาจ คือ มุมมองต่อการมีอำนาจจากการครอบครองเงิน (Yamauchi & Templer, 1982) ซึ่งงานวิจัยของ Hayes มุ่งเน้นที่จะศึกษาโดยเน้นมิติของด้านความมั่นคงและมิติด้านการสร้างความมั่งคั่งเพื่อให้เหมาะสมกับระดับนักเรียน

จากการสังเคราะห์เจตคติทางการเงินจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปนิยามของเจตคติทางการเงิน คือ “ความเชื่อ ความรู้สึกและแรงจูงใจต่อการเงิน” โดยแบ่งออกเป็น 2 มิติ ได้แก่

1) มิติด้านความมั่นคงทางการเงิน คือ มุมมองต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินที่สะท้อนผ่านความรู้สึกไร้ความกังวลทางการเงิน

2) มิติด้านการสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน คือ มุมมองต่อความต้องการที่จะสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน

3) ด้านพฤติกรรมทางการเงิน องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือโออีซีดี (OECD, 2016) ได้กำหนดพฤติกรรมทางการเงินผ่านกรอบความฉลาดรู้การเงินไว้ คือ

(1) ด้านการเงินและธุรกรรม ได้แก่ สามารถนับจำนวนเงินในสกุล สามารถดูแลรักษาเงิน ระบุแหล่งของรายได้ ระบุวิธีการหาเงิน พัฒนาแผนธุรกิจ คำนวณจำนวนรวมจากใบเสร็จรับเงิน และอ่านข้อมูลเอกสารการเงิน

(2) ด้านการวางแผนและจัดการการเงิน ได้แก่ เลือกและใช้เครื่องมือในการจัดทำงบประมาณ ติดตามค่าใช้จ่ายและปรับเปลี่ยนเมื่อมีความจำเป็น การหลีกเลี่ยงการใช้จ่ายที่เกินตัว การวางแผนการใช้ จ่ายเงิน การเลือกบริการทางการเงินที่ช่วยให้เป้าหมายทางการเงินในระยะสั้นประสบความสำเร็จ มีเงินเก็บ คำนวณจำนวนเงินออมระยะเวลาเก็บออมกับรายได้และค่าใช้จ่าย ในปัจจุบัน การตัดสินใจอย่างมีข้อมูลเกี่ยวกับการออมและค่าใช้จ่าย การพัฒนาแผนการออมเงิน และคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาและค่าของเงิน

(3) ด้านการจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทน ได้แก่ ประเมินและเปรียบเทียบ ความเสี่ยงกับผลตอบแทน ค้นหาคำแนะนำเกี่ยวกับความเสี่ยงและ ผลตอบแทนจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ และระมัดระวังในอย่างรอบคอบถึงความคุ้มค่า

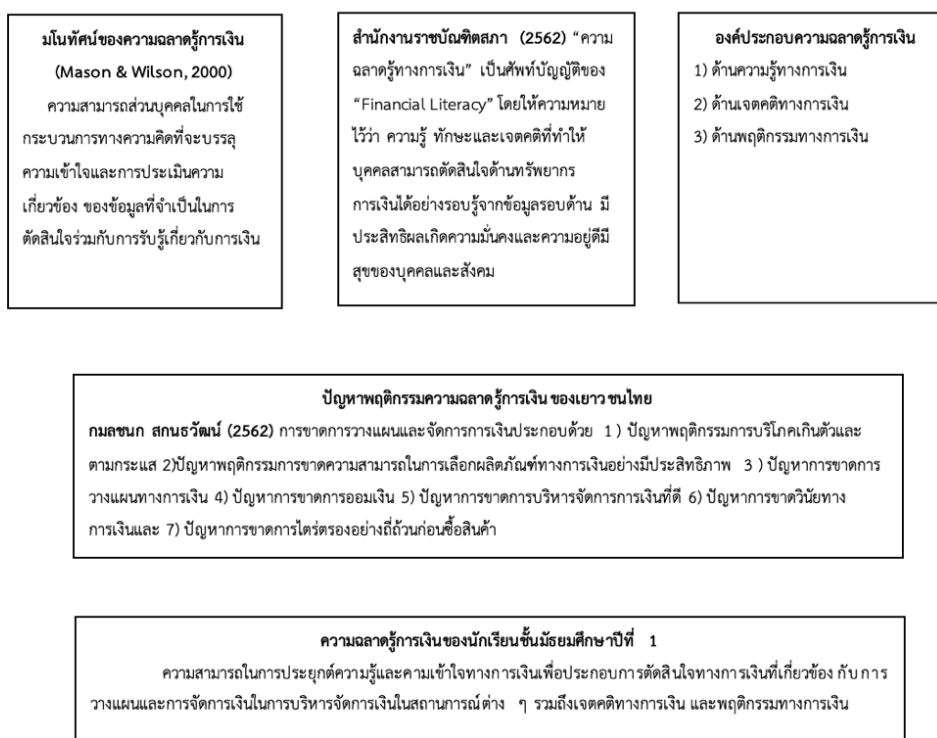
(4) ด้านภูมิทัศน์ทางการเงิน ได้แก่ ค้นหาข้อมูลที่มีผู้ร้องเรียนต่อสินค้าที่สนใจ ร้องเรียนเมื่อพบว่าผลิตภัณฑ์ไม่น่าพึงพอใจ ใช้เวลาในการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์ก่อนตัดสินใจ รักษาข้อมูลของผลิตภัณฑ์ทางการเงิน แก้ปัญหาเมื่อพบว่าตนเองได้รับผลกระทบจากการถูกฉ้อโกง

จากองค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงินที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงิน ประกอบด้วยความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงิน แต่เมื่อพิจารณาถึงนิยามของพฤติกรรมทางการเงินกลับไม่มีการให้นิยามความหมาย

ที่ชัดเจน เพียงแต่ระบุถึงพฤติกรรมที่แสดงออกทาง “การกระทำ” ที่ดีทางการเงินตามบริบทที่แตกต่างไปของแต่ละหน่วยงาน

เมื่อศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562) ที่ได้วิเคราะห์ความสอดคล้องของปัญหาและพฤติกรรมความฉลาดรู้การเงินของเยาวชนไทย กับกรอบความฉลาดรู้การเงิน โดย OECD (2015) พบว่า ปัญหาพฤติกรรมทางการเงินของเยาวชนไทยมีความสอดคล้องกับมิติ “การวางแผนและจัดการการเงิน” (Financial Planning and Management) มากที่สุด ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ความฉลาดรู้การเงินที่เหมาะสมกับนักเรียนที่จะใช้ในงานวิจัย คือ ความฉลาดรู้การเงินที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดการการเงิน

ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับนิยาม องค์ประกอบ และมโนทัศน์ของความฉลาดรู้การเงิน เพื่อกำหนดนิยามความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนดังนี้

ภาพ 1 แสดงการสังเคราะห์นิยามของความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่ใช้ในงานวิจัย

การสังเคราะห์องค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงินที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จะนำไปใช้เพื่อออกแบบเครื่องมือในงานวิจัย ดังนี้

1. ด้านความรู้ทางการเงิน

องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD, 2015) ได้กำหนดความรู้ทางการเงินในด้านการวางแผนและจัดการการเงินว่าคือ การวางแผนและการจัดการรายได้ในระยะสั้นและระยะยาว กระบวนการในการวางแผนและตรวจสอบรายได้ ค่าใช้จ่าย รวมถึงเข้าใจวิธีการในการเสริมสร้างความมั่งคั่ง ความเป็นอยู่ทางการเงิน การใช้บัตรเครดิตและการออม

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2554), อัจฉรา โยมสินธุ์ (2555), ศิริรัช อินละคร (2559), ปิยาภรณ์ ทองจันทร์ (2557), The Australia Securities and Investments Commission (2017 อ้างอิงใน กมลชนก สกนธวัฒน์, 2562)

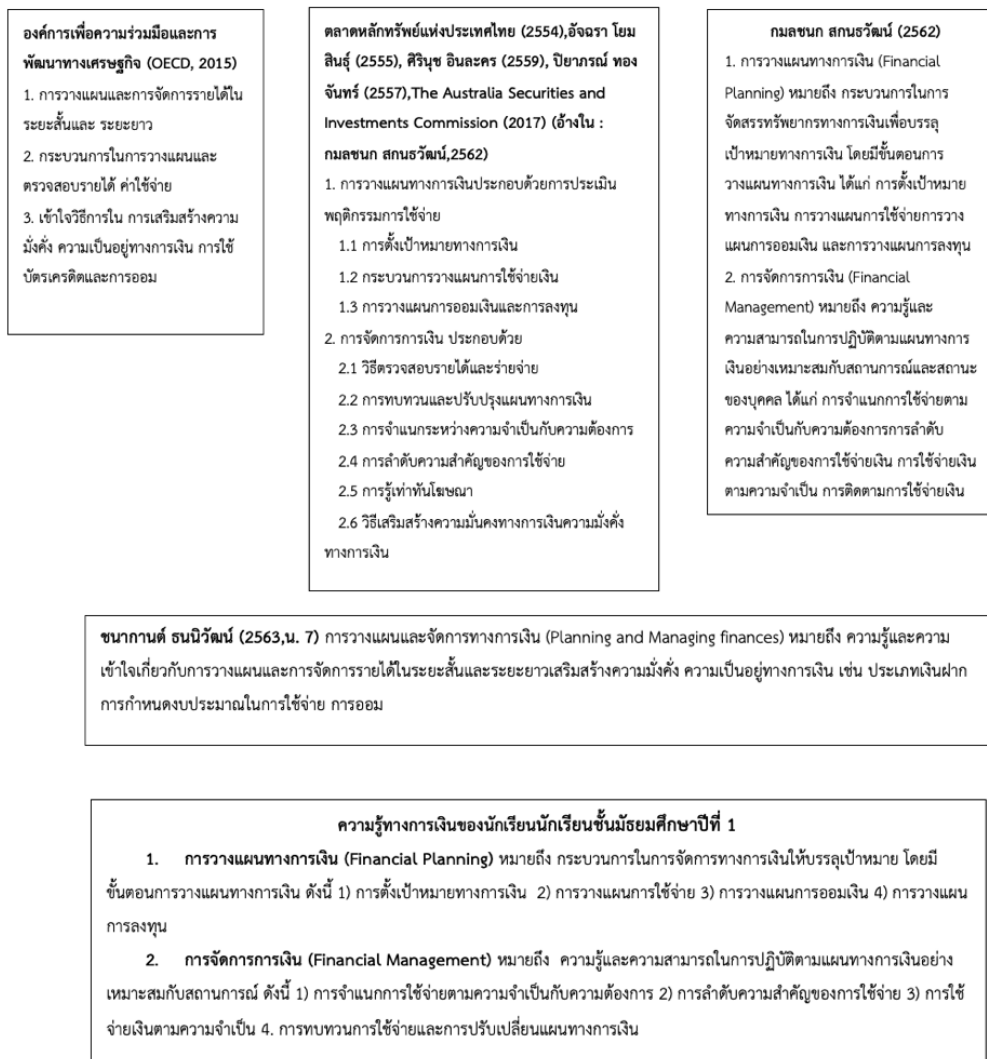
1. การวางแผนทางการเงินประกอบด้วยกระบวนการพิจารณาพฤติกรรมการใช้จ่าย
 - 1.1 การตั้งเป้าหมายทางการเงิน
 - 1.2 กระบวนการวางแผนการใช้จ่ายเงิน
 - 1.3 การวางแผนการออมเงินและการลงทุน
2. การจัดการการเงิน ประกอบด้วย
 - 2.1 วิธีตรวจสอบรายได้และรายจ่าย
 - 2.2 การทบทวนและปรับปรุงแผนทางการเงิน
 - 2.3 การจำแนกความจำเป็นกับความต้องการ
 - 2.4 การลำดับความสำคัญของการใช้จ่าย
 - 2.5 การรู้เท่าทันโฆษณา
 - 2.6 วิธีเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินความมั่งคั่งทางการเงิน

กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562) ด้านความรู้ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดการการเงิน

1. การวางแผนทางการเงิน (Financial Planning) หมายถึง กระบวนการในการจัดสรรทรัพยากรทางการเงินเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเงิน โดยมีขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน ได้แก่ การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การวางแผนการใช้จ่ายการวางแผนการออมเงิน และการวางแผนการลงทุน

2. การจัดการการเงิน (Financial Management) หมายถึง ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติตามแผนทางการเงินอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และสถานะของบุคคล ได้แก่ การจำแนกการใช้จ่ายตามความจำเป็นกับความต้องการการลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงิน การใช้จ่ายเงินตามความจำเป็น การติดตามการใช้จ่ายเงินและการปรับเปลี่ยนแผนทางการเงิน

ชนากานต์ ธนนิวัฒน์ (2563, น. 7) การวางแผนและจัดการทางการเงิน (Planning and Managing finances) หมายถึง ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนและการจัดการรายได้ในระยะสั้นและระยะยาวเสริมสร้างความมั่งคั่ง ความเป็นอยู่ทางการเงิน เช่น ประเภทเงินฝาก การกำหนดงบประมาณในการใช้จ่าย การออม

ภาพ 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของความรู้ทางการเงิน

จากการสังเคราะห์ความรู้ทางการเงินที่เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินเพื่อกำหนด ขอบเขตของความฉลาดรู้การเงินที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สามารถสรุปได้ว่า ความรู้ทางการเงิน หมายถึง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและจัดการการเงิน ประกอบด้วย

1. การวางแผนทางการเงิน (Financial Planning) หมายถึง กระบวนการในการจัดการทางการเงินให้บรรลุเป้าหมาย โดยมีขั้นตอนการวางแผนทางการเงิน ดังนี้ 1) การตั้งเป้าหมายทางการเงิน 2) การวางแผนการใช้จ่าย 3) การวางแผนการออมเงิน 4) การวางแผนการลงทุน

2. การจัดการการเงิน (Financial Management) หมายถึง ความรู้และความสามารถในการปฏิบัติตามแผนทางการเงินอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ดังนี้ 1) การจำแนกการใช้จ่ายตามความจำเป็นกับความต้องการ 2) การลำดับความสำคัญของการใช้จ่าย 3) การใช้จ่ายเงินตามความจำเป็น 4) การทบทวนการใช้จ่ายและการปรับเปลี่ยนแผนทางการเงิน

2. ด้านเจตคติทางการเงิน

Sibley (2010) ให้นิยามของเจตคติทางการเงินว่า เป็นความเชื่อ (Beliefes) และความรู้สึก (Feelings) เกี่ยวกับเงิน

Hayes (2006) ได้นำเสนอเกี่ยวกับเจตคติทางการเงินผ่านการศึกษาจากงานวิจัยของ Yamauchi & Templer (1982) ซึ่งแบ่งเจตคติทางการเงินออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) มิติด้านความมั่นคงทางการเงิน คือ มุมมองต่อความต้องการสร้างความมั่นคงทางการเงินที่สะท้อนผ่านความรู้สึกไร้ความกังวลทางการเงิน

2) มิติด้านการสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน คือ มุมมองต่อความต้องการที่จะสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน

3) มิติด้านอำนาจ คือ มุมมองต่อการมีอำนาจจากการครอบครองเงิน (Yamauchi & Templer, 1982) ซึ่งงานวิจัยของ Hayes มุ่งเน้นที่จะศึกษาโดยเน้นมิติของด้านความมั่นคงและมิติด้านการสร้างความมั่งคั่งเพื่อให้เหมาะสมกับระดับนักเรียน

กรอบการวางแผนและจัดการการเงินขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือโออีซีดี (OECD, 2015) ได้ระบุ เจตคติทางการเงินด้านการวางแผนและจัดการการเงิน ได้แก่ “การมีแรงจูงใจในการวางแผนจัดการการเงินซึ่งเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีทางการเงิน มีความมั่นใจในการใช้จ่ายเงินมีแรงจูงใจในการประหยัดค่าใช้จ่าย มีความมั่นใจต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้ ตระหนักถึงประโยชน์ในการออมเงินระยะยาว ระบุความต้องการใช้เงินในปัจจุบันเพื่ออนาคต มีความมั่นใจต่อแผนการเงินที่สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงิน มีความสนใจและระมัดระวังในผลิตภัณฑ์ทางการเงินและบริการทางการเงินใหม่ ๆ

กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562) เจตคติทางการเงินเจตคติทางการเงิน คือ “ความเชื่อ ความรู้สึกและแรงจูงใจต่อการเงิน” โดยแบ่งออกเป็น 2 มิติ ได้แก่

1) มิติด้านความมั่นคงทางการเงิน คือ มุมมองต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินที่สะท้อนผ่านความรู้สึกไร้ความกังวลทางการเงิน

2) มิติด้านการสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน คือ มุมมองต่อความต้องการที่จะสร้างความมั่งคั่งทางการเงิน

ชนากานต์ ธนนิวัฒน์ (2563, น. 7) เจตคติทางการเงิน (Financial Attitude) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่กำหนดทางเลือกทางการเงินของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต และเจตคติต่อการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการประกอบด้วย 3 ด้านย่อย ดังนี้

1) เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้จ่ายและควบคุมการใช้เงินที่ตนมีอยู่ให้สอดคล้องกับรายได้และสถานการณ์ในชีวิต

2) เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้เงินที่ตนมีอยู่เป็นไปตามเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้

3) เจตคติต่อการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้เงินที่ตนมีอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการการเงินออกเป็นดังนี้

Hyes (2006)

- 1) มิติด้านความมั่นคงทางการเงินมุมมองต่อความต้องการสร้างความมั่นคงทางการเงิน ที่สะท้อนผ่านความรู้สึกถึงความกังวลทางการเงิน
- 2) มิติด้านความมั่นคงทางการเงินมุมมองต่อความต้องการที่จะสร้างความมั่นคงทางการเงิน

เจตคติทางการเงินโดย OECD/INFE (2015)

เจตคติทางการเงินด้านการวางแผนและจัดการการเงิน ได้แก่

- 1) การมีแรงจูงใจในการวางแผนจัดการการเงิน ซึ่งเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความเชื่อใจที่ดีทางการเงิน
- 2) มีความมั่นใจในการใช้จ่ายเงิน
- 3) มีแรงจูงใจในการประหยัดค่าใช้จ่าย
- 4) มีความมั่นใจต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้
- 5) ตระหนักถึงประโยชน์ในการออมเงินระยะยาว
- 6) ระบุความต้องการใช้เงินในปัจจุบันเพื่ออนาคต
- 7) มีความมั่นใจต่อแผนการเงินที่สามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงิน
- 8) มีความสนใจและระมัดระวังในผลิตภัณฑ์ทางการเงินและบริการทางการเงินใหม่ ๆ

กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562)

- 1) มิติด้านความมั่นคงทางการเงิน คือ มุมมองต่อการสร้างความมั่นคงทางการเงินที่สะท้อนผ่านความรู้สึกถึงความกังวลทางการเงิน
- 2) มิติด้านการสร้างความมั่นคงทางการเงิน คือ มุมมองต่อความต้องการที่จะสร้างความมั่นคงทางการเงิน

ชนากานต์ ธนวิวัฒน์ (2563, น. 7)

- เจตคติทางการเงิน (Financial Attitude) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่กำหนดทางเลือกทางการเงินของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย
- 1) เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว
 - 2) เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต
 - 3) เจตคติต่อการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการ

เจตคติทางการเงิน

เจตคติทางการเงิน (Financial Attitude) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่กำหนดทางเลือกทางการเงินของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต และเจตคติต่อการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการประกอบด้วย 3 ด้านย่อย ดังนี้

- 1) เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้เงินที่ตนมีอยู่ให้สอดคล้องกับรายได้และสถานการณ์ในชีวิต
- 2) เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้เงินที่ตนมีอยู่เป็นไปตามเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้
- 3) เจตคติต่อการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้เงินที่ตนมีอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการ

ภาพ 3 แสดงการสังเคราะห์นิยามและองค์ประกอบย่อยของเจตคติทางการเงิน

เจตคติทางการเงิน (Financial Attitude) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่กำหนดทางเลือกทางการเงินของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต และเจตคติต่อการใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความต้องการประกอบด้วย 3 ด้านย่อย ดังนี้

- 1) เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ตนมีอยู่ให้สอดคล้องกับรายได้และสถานการณ์ในชีวิต
- 2) เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้และควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ตนมีอยู่เป็นไปตามเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้
- 3) เจตคติต่อการใช้จ่ายเพื่อตอบสนองความต้องการ หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกใช้จ่ายเงินที่ตนมีอยู่เพื่อตอบสนองความต้องการ

3. ด้านพฤติกรรมทางการเงิน

ทั้งนี้เมื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า องค์ประกอบของด้านพฤติกรรมทางการเงินที่ครอบคลุมงานวิจัยนี้ สามารถใช้อ้างอิงประกอบเหมือนกันกับ กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562) ที่ได้สังเคราะห์พฤติกรรมทางการเงินตามกรอบความฉลาดรู้การเงินในเยาวชน โดยองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือโออีซีดี (OECD, 2015) ในด้านการวางแผนและจัดการการเงินร่วมกับพฤติกรรมทางการเงินโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการวางแผนทางการเงิน ประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายทางการเงิน การพัฒนาแผนการออมเงิน การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การเลือกและใช้เครื่องมือในการจัดทำงบประมาณ มีเงินเก็บ การคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาและค่าของเงิน การคำนวณจำนวนเงินออมระยะเวลาเก็บออมกับรายได้และค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน การเลือกบริการทางการเงินที่ช่วยให้เป้าหมายทางการเงินประสบความสำเร็จและการเลือกวิธีการออมเงินที่เหมาะสม

2. พฤติกรรมการจัดการการเงิน ประกอบด้วย การตัดสินใจอย่างมีข้อมูลก่อนการใช้จ่าย และการออม การหลีกเลี่ยงค่าใช้จ่ายที่เกินตัว การชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา การไม่กู้เงินเมื่อไม่พอใช้ การตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้ และการติดตามค่าใช้จ่ายและปรับเปลี่ยนเมื่อจำเป็น

3. แนวทางการวัดและประเมินผลความฉลาดรู้ทางการเงิน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลความฉลาดรู้การเงิน มีสำนักวิชาการได้ ให้นำรายละเอียดไว้ดังนี้

OECD INFE (2011), Atkinson and Messy (2012) ได้เสนอแนวทางการวัดความฉลาดรู้การเงินในการดำเนินโครงการสำรวจความฉลาดรู้การเงินในระดับนานาชาติ และได้จำแนกองค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงินตามโครงสร้างการวัดของ OECD INFE โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge)
- 2) เจตคติทางการเงิน (Financial Attitudes)
- 3) พฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior)

บุคคลจะมีทักษะทางการเงินที่ดีได้นั้นต้องเริ่มจากการที่บุคคลมีความรู้ทางการเงินดี อันจะก่อให้เกิดการมีทัศนคติที่ดีทางการเงิน และท้ายที่สุดย่อมส่งผลถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของบุคคลนั่นเอง (Remund, 2010)

องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือโออีซีดี (Organization for Economic Cooperation and Development - OECD) ผ่านโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment (PISA) (PISA, 2012) ได้จัดทำแบบวัดความฉลาดรู้การเงินเพื่อสำรวจความฉลาดรู้การเงินของเยาวชนในแต่ละประเทศ ในการศึกษาค้นคว้าแนวทางการวัดและประเมินผลความฉลาดรู้การเงินนี้ โดยมีประเด็น ได้แก่

1. โครงสร้างการวัดความฉลาดรู้การเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ได้ประยุกต์โครงสร้างการวัดความฉลาดรู้การเงินจาก องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจหรือโออีซีดี (OECD, 2012) และได้นำเสนอโครงสร้างในการวัดความฉลาดรู้การเงินออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางการเงิน (Financial Knowledge) ด้านพฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) และด้านเจตคติทางการเงินพร้อมทั้งกำหนดสัดส่วนของคะแนนโดยมีคะแนนเต็ม 21 คะแนนตามแผนภาพต่อไปนี้

ทักษะทางการเงิน (21 คะแนน)		
ความรู้ทางการเงิน (7 คะแนน)	พฤติกรรมทางการเงิน (9 คะแนน)	ทัศนคติทางการเงิน (5 คะแนน)
1. การหาร (ไม่คิดคะแนน) 2. มูลค่าของเงินตามกาลเวลา 3. คำนวณดอกเบี้ยเงินเชื่อ 4. คำนวณเงินต้นและดอกเบี้ยเงินฝาก 5. คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากทบต้น 6. นิยามเงินเฟ้อ 7. ความเสี่ยงและผลตอบแทน 8. การกระจายความเสี่ยงในการลงทุน	1. ตัดสินใจทางการเงินและจัดสรรเงินก่อนใช้ 2. เลือกวิธีการออมที่เหมาะสม 3. ไตร่ตรองก่อนซื้อ 4. ชำระค่าใช้จ่ายตรงเวลา 5. ดูแลการเงินของตนเองอย่างใกล้ชิด 6. ตั้งเป้าหมายระยะยาว 7. เปรียบเทียบข้อมูลก่อนการซื้อและศึกษาข้อมูลจากแหล่งที่เหมาะสมก่อนตัดสินใจ 8. ไม่กู้เมื่อเงินไม่พอใช้	1. ท่านมีความสุขในการใช้เงินมากกว่าเก็บออมเพื่ออนาคต 2. ฉันมีชีวิตอยู่เพื่อวันนี้และไม่ได้คิดวางแผนเพื่ออนาคต 3. มีเงินต้องรับใช้

ภาพ 4 แสดงโครงสร้างการวัดความฉลาดรู้การเงิน

2. รูปแบบการประเมินความรู้และทักษะทางการเงิน โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (The Programme for International Student Assessment: PISA) (2012) มีแนวคิดในการออกแบบการวัดและประเมินผลว่า “มุ่งเน้น ความสามารถของเยาวชนในการใช้ความรู้ ทักษะ

เพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์ในชีวิตจริง” (OECD, 2010) และได้นำเสนอผลการประเมินความฉลาดรู้ทางการเงินโดยใช้แบบวัดความสามารถทางการเงิน ของนักเรียนที่มีอายุ 15 ปี ในรูปแบบการตอบคำถาม (Response Formats and Coding) จาก “การตัดสินใจตามหลักฐาน”(Evidence-based Decision) โดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ทางการเงิน การแสดงข้อมูลทางการเงิน จากนั้นจึงให้นักเรียนสร้างคำตอบด้วยการอธิบายถึงกระบวนการวิเคราะห์ความฉลาดรู้ทางการเงิน การรวบรวมหลักฐานข้อมูล การอ้างอิงข้อมูลที่น่าเชื่อถืออย่างเป็นเหตุ เป็นผลเพื่อนำมาใช้ในการอธิบายการตัดสินใจทางการเงิน ในสถานการณ์ที่กำหนด ซึ่งในการพิจารณาคำตอบของนักเรียนจะประเมินจากความเหมาะสมของหลักฐาน ได้แก่ ข้อมูลที่นักเรียนได้รวบรวมมาใช้ในการตอบคำถามกับลักษณะของการอธิบายคำตอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติได้มีการนำเสนอรูปแบบกรอบการประเมินผลการเรียนรู้ (A Model for Organizing the Domain for an Assessment Framework) กำหนดเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 เนื้อหา (Content) ด้านเนื้อหาประกอบด้วยความรู้และความเข้าใจที่จำเป็นสำหรับความฉลาดรู้ทางการเงิน ประกอบด้วยเนื้อหา 4 หมวดหมู่ ได้แก่

หมวดหมู่ที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับ “เงินและธุรกรรม” (Money and Transaction) มีเนื้อหาครอบคลุมถึงการรับรู้ถึงรูปแบบและความแตกต่างของเงินและธุรกรรมทางการเงิน การใช้จ่ายการตรวจสอบบัญชี การใช้บัตรเครดิต และการดูแลรักษาเงินและธนบัตร

หมวดหมู่ที่ 2 เนื้อหาเกี่ยวกับ “การวางแผนและการจัดการความเสี่ยง” (Planning and Managing Finances) ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับรายได้ รายจ่ายที่จำเป็นต่อการวางแผนและจัดการการเงินทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว เนื้อหาเหล่านี้จะสะท้อนผ่านกระบวนการในการวางแผนการเงิน การจัดการการเงิน การควบคุมงบประมาณและค่าใช้จ่าย การออม รวมทั้งการเข้าใจถึงแนวทางในการสร้างความมั่งคั่งทางการเงินที่ดี

หมวดหมู่ที่ 3 เนื้อหาเกี่ยวกับ “ความเสี่ยงและผลตอบแทน” ครอบคลุมถึงวิธีการจัดการความสมดุลและความเสี่ยงทางการเงิน อาทิ การประกันภัย การออม เข้าใจเกี่ยวกับศักยภาพในการได้รับผลกำไรและการขาดทุนทางการเงินจากบริการทางการเงินและผลิตภัณฑ์ทางการเงินสินเชื่อเงินฝากและการลงทุน

หมวดหมู่ที่ 4 เนื้อหาเกี่ยวกับ “ภูมิทัศน์ทางการเงิน” (Financial Landscape) ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับโลกทางการเงิน ได้แก่ สิทธิความรับผิดชอบของผู้บริโภคในตลาดเงินและสภาพแวดล้อมทางการเงิน รวมทั้งเข้าใจถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในสถานะทางเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะ เช่น การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในภาษีอากรและสวัสดิการ เป็นต้น

ด้านที่ 2 ด้านกระบวนการ (Process) เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางความรู้ความเข้าใจเพื่ออธิบายความสามารถของนักเรียนในการจดจำ การนำแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ผ่านการวิเคราะห์หาเหตุผล การประเมินและเสนอแนะแนวทางแก้ไขในการรู้หนังสือทางการเงินนี้

ได้กำหนดประเภทของกระบวนการออกเป็น 4 ประเภท เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจทางการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1) การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน (Identify Financial Information) การค้นหา และเข้าถึงแหล่งข้อมูลทางการเงินของแต่ละบุคคล สามารถระบุหรือตระหนักถึงความเกี่ยวข้องของข้อมูลทางการเงินที่มีหมวดหมู่กระบวนการนี้สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเงิน อาทิ อัตราดอกเบี้ย ภาวะเงินเฟ้อ เป็นต้น

2) การวิเคราะห์ข้อมูลในบริบททางการเงิน (Analyze Information) กระบวนการนี้ครอบคลุมถึงกิจกรรมด้านความรู้ความเข้าใจในการตีความเปรียบเทียบและสังเคราะห์ ข้อมูลที่กำหนด ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบเงื่อนไขที่เสนอโดยสัญญาโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่แตกต่างกันจากการโฆษณาที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เป็นต้น

3) การประเมินทางการเงิน (Evaluate Financial Issues) มุ่งเน้นการรับรู้หรือการสร้างเหตุผลและคำอธิบายทางการเงินโดยอาศัยความรู้ทางการเงินและความเข้าใจในบริบทที่กำหนด นักเรียนต้องใช้ความรู้และความสมเหตุสมผลเพื่อทำความเข้าใจและสร้างมุมมองเกี่ยวกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเงิน (Understanding) มุ่งเน้นการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการเงิน โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน (Financial Products) บริบททางการเงิน (Financial Contexts) และความเข้าใจในแนวคิดทางการเงิน (Financial Concepts)

ด้านที่ 3 ด้านบริบท (Contexts) ครอบคลุมการเงินส่วนบุคคลจากการตัดสินใจทางการเงินส่วนบุคคลที่จะได้รับเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือความพึงพอใจ ความเสี่ยงและความรับผิดชอบจ่ายเงินเพื่อการพักผ่อน รวมถึงการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินส่วนบุคคล รวมทั้งความสำคัญของการรักษาความปลอดภัยทางการเงินของแต่ละบุคคล เช่น การรักษาข้อมูลส่วนบุคคลให้ปลอดภัยและระมัดระวังเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ไม่คุ้นเคย เช่น การเปิดบัญชีธนาคาร การซื้อสินค้าอุปโภคบริโภค การตัดสินใจลงทุน เป็นต้น

บริบทที่ 4 สังคม (Societal) สภาพแวดล้อมที่ทางเศรษฐกิจและระบบทางการเงินของสังคม แม้ว่าหลักเกณฑ์ด้านความรู้ทางการเงินจะมุ่งเน้นไปที่การเงินส่วนบุคคล แต่ก็ไม่สามารถแยกออกจากสังคมได้ทั้งหมด เนื่องจากความเป็นอยู่ทางการเงินส่วนบุคคลย่อมส่งผลกระทบต่อและได้รับผลกระทบจากชุมชนท้องถิ่น ประเทศ และแม้แต่กิจกรรมทางการเงินในระดับโลก ความรู้ทางการเงินภายในบริบทนี้ครอบคลุมเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของผู้บริโภค การเข้าใจวัตถุประสงค์ของภาษีและค่าบริการของรัฐบาลท้องถิ่น การตระหนักถึงผลประโยชน์ทางธุรกิจและค่านึงถึงบทบาทของอำนาจซื้อของผู้บริโภค ขยายไปยังการพิจารณาทางเลือกทางการเงิน เช่น การบริจาคให้กับองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไรและองค์กรการกุศล เป็นต้น

ทั้งนี้ในงานวิจัยนี้ ได้กำหนดขอบเขตของความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนโดยมุ่งเน้นเฉพาะการวางแผนและการจัดการการเงินส่วนบุคคล ดังนั้น ในงานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นขอบเขตแบบวัดความฉลาดรู้การเงินเฉพาะบริบทที่ 3 บุคคล (Individual) เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบททางการเงิน

และสภาพแวดล้อมทางการเงินของนักเรียน สัดส่วนคะแนนการประเมินความรู้และทักษะทางการเงิน (Assessing Financial Literacy) โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) (2016) นำเสนอกรอบของสัดส่วนคะแนน (Distribution of score points) ในการประเมินผลความฉลาดรู้ทางการเงิน ด้วยการระบุแจกแจงการถ่วงดุลน้ำหนักตามเนื้อหา (Content) กระบวนการ (Process) และบริบท (Contexts) ดังนี้

ด้าน	หัวข้อย่อย / สัดส่วนคะแนน				คะแนนรวม
	1	2	3	4	
เนื้อหา (Content)	การเงินและธุรกรรม การเงิน	การวางแผนและ จัดการการเงิน	ความเสี่ยงและ ผลตอบแทน	ภูมิทัศน์ทางการเงิน	
	30 % - 40 %	25 % - 35 %	15% - 25 %	10% - 20%	100 %
กระบวนการ (Process)	การระบุข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	การประเมินข้อมูล ทางการเงิน	การประยุกต์ใช้ ข้อมูล	
	15%-25%	15%-25%	25% - 35%	25% - 35%	100%
บริบท (Contexts)	การศึกษาและ การทำงาน	บ้านและครอบครัว	บุคคล	สังคม	
	10% - 20%	30% - 40%	35% - 45%	5% - 15%	100%

ภาพ 5 แสดงสัดส่วนคะแนนการประเมินความรู้และทักษะทางการเงิน

3. การวัดเจตคติทางการเงิน การวัดเจตคติทางการเงินของ Rajna and ANTHONY (2011) และ Hayes (2006) ได้ นำเสนอแบบวัดที่มีชื่อว่า Money Attitude Scale หรือ MAS ซึ่งเป็นรูปแบบของการประเมินเจตคติ ทางการเงินโดยใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับในการประเมิน ดังนี้

ประเมินคะแนนระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly agree)

ประเมินคะแนนระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นเห็นด้วย (Agree)

ประเมินคะแนนระดับ 3 หมายถึง ไม่แน่ใจในข้อความนั้น (Neutral)

ประเมินคะแนนระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นไม่เห็นด้วย (Disagree)

ประเมินคะแนนระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly Disagree)

4. การวัดพฤติกรรมทางการเงิน องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (2018) ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) และงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารจัดการการเงิน ของ Dew, Xiao, and Planning (2011) ได้นำเสนอแบบวัดพฤติกรรมทางการเงิน (Financial Behavior) ด้วยการใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ท จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 เมื่อมีแนวโน้มเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความดังกล่าว และระดับที่ 5 เมื่อมีแนวโน้มไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความดังกล่าว

5. แนวทางการประเมินผลการวัดความฉลาดรู้การเงิน องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (2018) ได้นำเสนอแบบวัดความฉลาดรู้การเงินในรูปแบบของการบูรณาการข้อคำถามโดยออกแบบข้อคำถามบางข้อสามารถประเมินองค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงินได้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางการเงิน เจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งมีแนวทางการประเมินคะแนนรายข้อ ธนาคารแห่งประเทศไทย (2559) ได้นำแบบวัดความฉลาดรู้การเงินขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ฉบับปี 2016 มาจัดทำเป็นแบบสำรวจสะท้อนทักษะทางการเงินในประเทศไทย จากนั้นประเมินผลคะแนนเรียบร้อยแล้วได้นำผลมาเทียบกับรูปแบบเกณฑ์ระดับทักษะทางการเงิน เพื่อใช้ในการเทียบระดับความฉลาดรู้การเงินของประชากรดังนี้

เกณฑ์ (คะแนนเต็ม)	คะแนนต่ำ	คะแนนปานกลาง	คะแนนสูง
ทักษะทางการเงิน (21 คะแนน)	< 6	6 - 14	> 14
ความรู้ทางการเงิน (7 คะแนน)	≤ 2	3 - 4	≥ 5
พฤติกรรมทางการเงิน (9 คะแนน)	≤ 2	3 - 5	≥ 6
ทัศนคติทางการเงิน (5 คะแนน)	< 2	2 - 3	> 3
ที่มา: จากการกำหนดเกณฑ์คะแนนของรายงาน OECD/INFE International Survey of Adult Financial Literacy Competencies, OECD, 2016. ประกอบการพิจารณาการกระจายตัวของช่วงของคะแนน โดยธนาคารแห่งประเทศไทย			

ภาพ 6 แสดงเกณฑ์การเทียบระดับความฉลาดรู้การเงินของประชากร

กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562, น. 92) วิเคราะห์และเลือกรูปแบบของการวัดและประเมินผลความฉลาดรู้ทางการเงินได้ ดังนี้

1. โครงสร้างและสัดส่วนของแบบวัดความฉลาดรู้การเงิน มุ่งเน้นการวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยแบ่งการวัดออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้และทักษะทางการเงิน 2) ด้านเจตคติทางการเงิน และ 3) ด้านพฤติกรรมทางการเงินภายใต้บริบทที่ 3 ระดับบุคคล

2. รูปแบบการประเมินความรู้และทักษะทางการเงินข้อคำถามออกแบบให้มีลักษณะในการตอบคำถามจาก “การตัดสินใจตามหลักฐาน” (Evidence-based Decision) โดยกำหนดสถานการณ์ทางการเงินและวิเคราะห์จากคำตอบของนักเรียนว่านักเรียนได้ใช้ความรู้ทางการเงิน ทักษะทางการเงิน เจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ โดยใช้รูปแบบการประเมินผลของแบบวัดความฉลาดรู้การเงิน (องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ, 2018) ที่มีการประเมินคะแนนขององค์ประกอบทางการเงินโดยบูรณาการผ่านการประเมินข้อคำถามร่วมกัน

3. รูปแบบการประเมินเจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงิน ประเมินเจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินโดยใช้แบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า

4. แนวทางการวิเคราะห์ผลการวัดความฉลาดรู้การเงิน กำหนดการประเมินคะแนนรายข้อตามแนวทางของ (องค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ, 2018) ร่วมกับ PISA (2016) คือ นักเรียนจะได้รับการประเมิน “1” คะแนน ในกรณีที่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางการเงินและทักษะทางการเงินได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ สามารถแสดงเจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินในระดับมาตรฐานวัดระดับที่ยอมรับได้ และ “0” คะแนน เมื่อนักเรียนไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางการเงินและทักษะทางการเงินได้อย่างเหมาะสม หรือไม่แสดงเจตคติทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินในระดับมาตรฐานวัดระดับที่ยอมรับได้นั้นรวมคะแนนแล้วจึงพิจารณาตามเกณฑ์คะแนนของแบบวัดความฉลาดรู้การเงินโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

โครงสร้างและสัดส่วนคะแนนกับข้อคำถามของแบบวัดความฉลาดรู้การเงินฉบับสมบูรณ์ (100%)											
ด้านความรู้และทักษะทางการเงิน (40%)								ด้านเจตคติทางการเงิน (25%)		ด้านพฤติกรรมทางการเงิน (35%)	
การวางแผนทางการเงิน (50%)				การจัดการการเงิน (50%)				มิติด้าน ความมั่นคง ทางการเงิน	มิติด้าน ความมั่งคั่ง ทางการเงิน	ด้าน การวางแผน ทางการเงิน	ด้าน การจัดการ การเงิน
A	B	C	D	A	B	C	D				
10%	10%	15%	15%	10%	10%	15%	15%	50%	50%	70%	30%

* ทักษะทางการเงิน ได้แก่ A – การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน B – การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน C – การประเมินข้อมูลทางการเงิน
D – การตัดสินใจทางการเงิน

ภาพ 7 แสดงตัวอย่างการแบ่งคะแนน ของ กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562)

โครงสร้างของแบบวัดความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของ OECD (2016); Schuhen and Schürkmann (2016) ได้กำหนดน้ำหนักข้อคำถามตามตารางเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ทำการวัดน้ำหนักคะแนนความรู้ทางการเงินมากที่สุด รองลงมาคือ พฤติกรรมทางการเงิน และน้อยที่สุดคือเจตคติทางการเงิน ดังนั้น จึงมีสัดส่วนคะแนนความรู้ทางการเงิน : เจตคติทางการเงิน : พฤติกรรมทางการเงิน คิดเป็น 40 : 25 : 35

จากแนวทางการวัดและประเมินผลความฉลาดรู้การเงินที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการวัดความฉลาดรู้การเงินสามารถทำได้หลากหลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดนิยมเชิงปฏิบัติการและจำแนกองค์ประกอบของความฉลาดรู้การเงิน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันมีแนวทางในการวัดความฉลาดรู้การเงินที่มีมาตรฐานและได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้แก่ แนวทางการวัดความฉลาดรู้การเงินในโครงการสำรวจความฉลาดรู้การเงินในระดับนานาชาติของ OECD INFE (2011), Atkinson and Messy (2012) ด้วยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแนวทางการวัดความฉลาดรู้การเงินในโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ของ OECD (2013b) ด้วยการทดสอบและการสอบถามโดยใช้แบบวัดความฉลาดรู้การเงิน

และการการศึกษาแนวทางการวัดและประเมินผลความฉลาดรู้การเงินที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้เลือกโครงสร้างของแบบวัดความฉลาดรู้การเงินของ OECD (2016); Schuhen and Schürkmann (2016) ซึ่งได้กำหนดน้ำหนักข้อคำถามตามตารางเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ทำการวัด น้ำหนักคะแนนความรู้ทางการเงินมากที่สุด รองลงมาคือเจตคติทางการเงิน

ความพึงพอใจ

1. ความหมายความพึงพอใจ

อรรถพร คำคม (2546, น. 29 อ้างอิงใน ภัทรลดา ประमाणพล, 2560) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลจะได้รับระดับของ ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, น. 840) กล่าวว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังมากเมื่อได้รับการตอบสนองดีก็เกิดความพึงพอใจมาก ในทางตรงกันข้าม ถ้าได้รับการตอบสนองน้อยกว่าที่คาดหวังก็จะเกิดความผิดหวังหรือไม่พึงพอใจ

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ทศนา แคมมณี (2554 อ้างอิงใน ภัทรลดา ประमाणพล, 2560) กล่าวถึง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ มีดังนี้

1. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchical Theory of Motivation) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความต้องการด้านอื่นก็จะเกิดขึ้นอีก ความต้องการอาจจะซับซ้อนหรือเกิดความต้องการอีกอย่างหนึ่ง ถ้าหากได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก็จะเกิดแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมให้สังคมยอมรับ และสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นสูงขึ้น จึงนำแนวคิดทฤษฎีนี้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 การเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ สามารถเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้ เนื่องจากพฤติกรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการของบุคคล

1.2 การช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เขาต้องการแสดงเสียก่อน

1.3 การจัดการเรียนรู้ หากครูค้นหาค้นหาได้ว่านักเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับใด ก็จะสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของนักเรียนมาเป็นแรงจูงใจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

1.4 การช่วยให้นักเรียนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานอย่างเพียงพอ การให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่นักเรียน การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ในการจักตนเองตามสภาพความเป็นจริง

3. การวัดความพึงพอใจ

ระพีพันธุ์ โพธิ์ศรี (2549 น. 39-43, อ้างอิงใน ภัทธลดา ประมาณพล, 2560) กล่าวถึงการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ การแปลความหมายการวัดความพอใจ มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดเนื้อหาความพึงพอใจ คือ ให้เขียนนิยามซึ่งสามารถกระทำโดย

1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และกำหนดนิยาม

2) สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อย 5 คน

ขั้นที่ 2 เลือกประเด็นที่วัดความพอใจ และกำหนดวิธีการวัด

1) ประเด็นที่วัดความพอใจให้เลือกมาจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1

2) วิธีวัดความพอใจ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ และประเด็นวัดความพอใจเป็นทางบวก คือ พอใจอย่างยิ่ง พอใจมาก พอใจสมควร พอใจน้อย หรือค่อนข้างไม่พอใจ พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่งหรือไม่พอใจค่อนข้างมาก ถ้าความพอใจทางลบคะแนนระดับ ความพอใจจะเป็นตรงข้ามกับที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 จัดทำความพอใจฉบับร่าง

ขั้นที่ 4 ทดลองกลุ่มย่อยประมาณ 3 - 5 คน เพื่อตรวจสอบความมั่นคงเฉพาะหน้า

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 3 - 5 ท่าน ตรวจสอบความมั่นคงตรงเฉพาะหน้า และความมั่นคงเชิงเนื้อหา

ขั้นที่ 6 ทดลองภาคสนาม เพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพแบบวัดความพอใจ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (r) และความเชื่อมั่น (R) ด้วยวิธีการของคอนบราค (Cronbach)

ขั้นที่ 7 นำไปใช้จริง การแปลความหมายการวัดความพอใจ กรณีความพอใจ ด้วยการจัด อันดับคุณภาพ 5 อันดับ สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

1 - 1.50 หมายถึง พอใจน้อยที่สุด

1.51 - 2.25 หมายถึง พอใจน้อย

2.26 - 2.50 หมายถึง ค่อนข้างพอใจ

2.51 - 3.50 หมายถึง พอใจพอสมควร

3.51-3.75 หมายถึง พอใจค่อนข้างมาก

3.76 - 4.50 หมายถึง พอใจมาก

4.51 - 5.00 หมายถึง พอใจเป็นอย่างยิ่งมากที่สุด

การปรับปรุงแบบวัดความพอใจ

1) พยายามให้มีข้อคำถามวัดความพอใจให้มากพอสมควร อยู่ระหว่าง 10 - 20 ข้อ

2) ควรตัดข้อคำถามที่มีค่า 1-0 ออกไป

3) ปรับปรุงข้อคำถามที่ 1 -0.20 แต่ไม่เท่ากับศูนย์หรือติดลบ

4) ควรสร้างแบบวัดความพอใจให้มีคำถามเผื่อไว้ เพื่อตัดข้อคำถามที่ไม่ดีออกไป เพื่อให้แบบวัดความพอใจมีคุณภาพถึงระดับที่ต้องการ

สมนึก ภัททิยธนี (2553 น. 37 – 43 อ้างอิงใน ภัทรลดา ประมาณพล, 2560) กล่าวถึง การสร้างแบบวัดความพึงพอใจมีดังนี้

1) คำชี้แจง ระบุถึงจุดประสงค์และวิธีการตอบแบบสอบถาม พร้อมตัวอย่าง

2) ข้อคำถามส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ชื่อ-สกุล เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ฯลฯ

3) ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และความคิดเห็น เป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้ รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษา เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพสูง

การสร้างแบบวัดความพึงพอใจมีขั้นตอนหลายขั้นตอนที่เป็นการวัดความพึงพอใจ ให้เกิดความสมบูรณ์ และเหมาะสม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปไว้ดังนี้

1) กำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

2) เลือกประเด็นในการวัดและกำหนดวิธีที่จะใช้ในการวัด

3) สร้างแบบวัดความพึงพอใจ

4) นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา

5) นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจไปใช้จริงและแปลผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พงศธร มหาวิจิตร (2562) การประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ เป็นฐานร่วมกับการเรียนแบบเชิงรุกในรายวิชาการประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 งานวิจัยนี้นำแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งเป็นแนวคิดการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มคอนสตรัคติวิสต์แบบพหุวิทยาการที่อาศัยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการเรียนแบบเชิงรุก ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาการประถมศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคต้น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 27 คน ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจำนวน 7 แผน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

และเมื่อนำไปทดลองใช้แล้วปรากฏว่า นิสิตมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในระดับดีมาก และนิสิตมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

อรพรรณ บุตรกตัญญู (2561) การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อการสร้างมุมมองแบบองค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริงของผู้เรียน วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีที่ 46 ฉบับที่ 2 เมษายน- มิถุนายน 2561 หน้า 348-365 การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นแนวคิดของประเทศฟินแลนด์หลังปฏิรูปการศึกษา ตั้งแต่ปีค.ศ. 2016 2017 โดยนำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงให้ผู้เรียนสังเกตด้วยมุมมองที่หลากหลาย ตั้งคำถามหรือกำหนดปัญหาเพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบและแก้ปัญหาด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบสืบเสาะ การใช้ปัญหาเป็นฐานหรือโครงการจากฐานแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ในตนเอง และการบูรณาการ สหวิทยาการ ขยายขอบเขตการเรียนรู้ไปสู่ห้องเรียนและโลกอินเทอร์เน็ต ผสานการใช้เทคโนโลยี การใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านและการใช้แฟ้มสะสมงาน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเชื่อมโยงปรากฏการณ์ที่ศึกษากับศาสตร์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลในยุคดิจิทัล พัฒนาไปสู่การเป็นผู้สร้างความรู้และผู้สร้างสรรค์นวัตกรรมจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ "การเล่นตามรอยพระยุคลบาท" ไม่เพียงแต่ผู้เรียนเกิดเรียนรู้อย่างมีความหมายจากการศึกษาปรากฏการณ์แบบข้ามศาสตร์ที่ทำให้เข้าใจและมีมุมมองแบบองค์รวม ยังทำให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านปรากฏการณ์ที่มีความหมายในโลกแห่งความเป็นจริง ได้เรียนรู้วิธีเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกัน

ปรินทร์ ทองเผือก (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์ โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ที่มีต่อการรู้เรื่องการเงินของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์ โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ที่มีต่อการรู้เรื่องการเงินของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบวัดการรู้เรื่องการเงิน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ แบบบันทึก ประเด็นการอภิปรายหลังเล่นเกม และบันทึกการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 8 สัปดาห์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวมทั้งสิ้น 16 คาบ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรู้เรื่องการเงินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรู้เรื่องการเงิน ในทุกองค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้และความสามารถ

ทางการเงิน 2) เจตคติทางการเงินและ 3) แนวโน้มของพฤติกรรมทางการเงิน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ มีผลการเปลี่ยนแปลงของการรู้เรื่องการเงินเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ความรู้และความสามารถทางการเงิน 2) แนวโน้มของพฤติกรรมทางการเงิน และ 3) เจตคติทางการเงิน โดยมีผลการเปลี่ยนแปลงการรู้เรื่องการเงินในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ความรู้และความสามารถทางการเงิน มีผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในด้าน

1) ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลตามบริบททางการเงิน และ 2) ความสามารถในการประเมินประเด็นทางการเงิน

2.2 เจตคติทางการเงิน มีผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในด้าน 1) ความพึงพอใจในการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว และ 2) ความพึงพอใจที่มีต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต

2.3 แนวโน้มของพฤติกรรมทางการเงินมีผลการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในด้าน 1) การดูแลการเงินส่วนบุคคลอย่างรอบคอบ 2) การตั้งเป้าหมายระยะยาวและมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 3) ความรับผิดชอบและการจัดทำบัญชีงบประมาณ และ 4) การออมหรือการลงทุนที่เหมาะสม

กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบฉกฉวยเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การวิจัยและพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวคิด การเรียนรู้แบบฉกฉวยเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 2) ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้ แบบฉกฉวยเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มเป้าหมายวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเพิ่มเติม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 29 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความฉลาดรู้การเงิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบฉกฉวยเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยกิจกรรมจำนวน 11 กิจกรรม มีหลักการสำคัญที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ผ่านการนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติผ่านการใช้ทักษะทางการเงินที่หลากหลายในการตัดสินใจทางการเงินภายใต้ฉกฉวยในห้องเรียนที่ถูกออกแบบให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงโดยไม่ถูกตัดสินว่า ถูกหรือผิด แต่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้จากการตัดสินใจทางการเงินที่ผิดพลาดในแต่ละกิจกรรม มีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นรับประสบการณ์ (2) ขั้นแสดง

บทบาทสมมติ (3) ชั้นเผชิญภาวะวิกฤต และ (4) ชั้นสะท้อนผล 2) นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดรู้การเงินหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

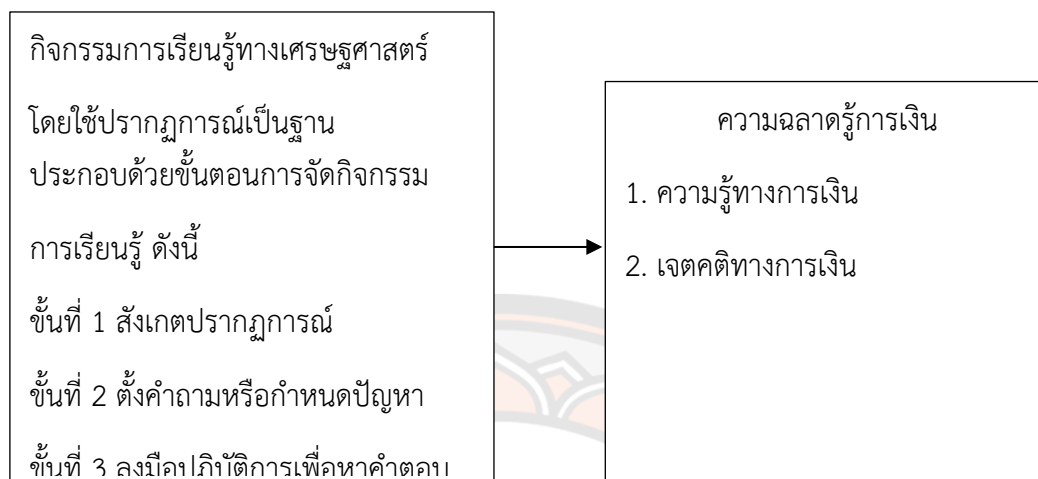
2. งานวิจัยต่างประเทศ

Daehler, K., & Folsom, J. (2016) ได้ศึกษาการเรียนการสอนที่เป็นปรากฏการณ์ คือการสอนที่ผู้เรียนใช้ความรู้สึกรู้ของปรากฏการณ์ที่น่าสนใจโดยใช้ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์แนวคิด และการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้เรียนได้รับข้อมูลและทักษะใหม่ใช้กับปรากฏการณ์ ด้วยวิธีนี้ข้อมูลใหม่มีค่าทันทีสำหรับผู้เรียน ให้ได้รับความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและข้อมูลที่ดี ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนทำงานเหมือนนักวิทยาศาสตร์และวิศวกร พวกเขาไม่ต้องรอครูผู้สอนที่จะให้คำตอบ แต่นักเรียนหาคำตอบและวิธีการแก้ปัญหาออกแบบการสืบสวนอธิบายสิ่งที่ต้องการอยากรู้เพื่ออธิบาย และถามคำถามใหม่ด้วยตนเอง วิธีการนี้ต้องการความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้น ผู้สร้างความรู้และผู้แก้ปัญหา

Somtip Watanapongvanich, Punjapol Binnagan, Pongpat Putthinun, Mostafa Saidur Rahim Khan, Yoshihiko Kadoya (2020) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสำเร็จทางการเงิน และพฤติกรรมการเล่นการพนัน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความสำเร็จทางการเงิน การศึกษาทางการเงินและพฤติกรรมการพนันของคนญี่ปุ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีความรู้ทางการเงินและการศึกษาทางการเงิน สามารถนำความรู้ที่ได้มาเพื่อใช้ในการตัดสินใจทางการเงินที่ถูกต้อง ผู้มีความรู้นั้นมีโอกาสน้อยที่จะเล่นการพนัน และผลการวิจัยยังพบอีกว่า ความสำเร็จทางการเงินมีความสัมพันธ์ในทางติดลบกับระดับในการเล่นการพนัน กล่าวคือ ผู้ที่ไม่มีความรู้ทางการเงิน หรือการศึกษาทางการเงินที่ดีจะส่งผลให้ผู้นั้นติดการพนันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในผลการศึกษา ของเราแสดงให้เห็นว่าปัญหาการพนันสามารถแก้ไขได้โดยการปรับปรุงความรู้ทางการเงิน แต่สำหรับการศึกษาทางการเงินไม่มีข้อสรุปดังกล่าวที่แน่ชัด

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัย สรุปได้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ เป็นฐาน ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจผู้เรียนเกิดเรียนรู้ด้วยความหมาย เข้าใจและมีมุมมองแบบองค์รวม ยังทำให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านปรากฏการณ์ที่มีความหมายในโลกแห่งความเป็นจริง สามารถพัฒนาและส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินได้ ดังเช่นงานวิจัยของ พงศธร มหาวิจิตร (2562) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ เป็นฐานร่วมกับการเรียนแบบเชิงรุกในรายวิชาการประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงเลือกใช้กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน Daehler, K., & Folsom, J. ซึ่งมี 4 ขั้นตอน มาสร้างเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของทุกคน การสร้างความฉลาดรู้ทางการเงิน ให้นักเรียนเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้ ส่งผลให้เกิดประโยชน์กับตัวของนักเรียน และประเทศชาติในอนาคต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 8 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนาการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้การเงิน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 มีขั้นตอนดังนี้

แหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 เพื่อประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดกำแพงเพชร โรงเรียนชางราษฎร์วิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะสูงจำนวน 1 คน นักเรียนที่มีคุณลักษณะปานกลาง จำนวน 1 คน และนักเรียนที่มีคุณลักษณะต่ำกว่าปานกลางจำนวน 1 คน เพื่อหาความเหมาะสมด้านภาษาที่ใช้ เนื้อหา และเวลาในการจัดกิจกรรม แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80

2.2 ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดกำแพงเพชร โรงเรียนชางราษฎร์วิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในการทดลองจริงจำนวน 9 คน แบ่งเป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะสูงจำนวน 3 คน นักเรียนที่มีคุณลักษณะปานกลาง จำนวน 3 คน และนักเรียนที่มีคุณลักษณะต่ำกว่าปานกลางจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 โดยคุณลักษณะของนักเรียนใช้เกณฑ์ในการจำแนก ดังนี้ นักเรียนที่มีคุณลักษณะสูง คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา สังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 อยู่ในช่วง 3 - 4

นักเรียนที่มีคุณลักษณะปานกลางคือ คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 อยู่ในช่วง 2 - 2.5 นักเรียนที่มีคุณลักษณะต่ำกว่าปานกลาง คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 อยู่ในช่วง 0 - 1.5

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

1.2 ศึกษา/วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐาน ตัวชี้วัด และเวลาเรียน สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 การวางแผนการเงิน	3 ชั่วโมง
เรื่องที่ 2 การจัดการการเงิน	3 ชั่วโมง
เรื่องที่ 3 ภัยทางการเงิน	3 ชั่วโมง
เรื่องที่ 4 การเงินยุคดิจิทัล	3 ชั่วโมง

1.3 ศึกษารูปแบบ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.4 กำหนดกรอบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ข้อสรุปของการจัดกิจกรรมทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย และเลือกปรากฏการณ์ที่นักเรียนสนใจ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินที่ควรนำมาแก้ไข โดยเนื้อหาต้องสอดคล้องกับประสบการณ์และบริบทของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเงินที่สนใจ ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ในการค้นหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาของปรากฏการณ์การเงินนั้นๆ เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์

ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิด กำหนดแนวทางการแก้ไขหรือค้นหาข้อมูลทางการเงิน ตามที่ผู้เรียนได้ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถาม เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินนั้นๆ โดยครูมีหน้าที่คอยชี้แนะ แนะนำและกระตุ้นผู้เรียน ผู้เรียนสามารถใช้วิธีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ การค้นคว้าสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต การอภิปราย การวิพากษ์ การแลกเปลี่ยน ข้อมูลร่วมกันภายในกลุ่มและลงมือปฏิบัติเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากหลากหลายแหล่งที่ มาประยุกต์ใช้กับการศึกษาปรากฏการณ์เพื่อหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียน แต่ละกลุ่มสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นที่ได้สืบค้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเงินที่สนใจ โดยนำเสนอ ในรูปแบบของโปสเตอร์ ใบงานหรือโปรแกรมนำเสนอ หรือในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อสะท้อน องค์ความรู้ วิธีการแก้ปัญหาและแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนอาจไม่เข้าใจ

1.5 กำหนดปรากฏการณ์เกี่ยวกับการเงิน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัจจุบันที่นักเรียนสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้ได้

1.6 สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้ แบบปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12 ชั่วโมง ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 4 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 การวางแผนการเงิน

เรื่องที่ 2 การจัดการการเงิน

เรื่องที่ 3 ภัยทางการเงิน

เรื่องที่ 4 การเงินยุคดิจิทัล

โดยแผนการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด
- 2) สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด
- 3) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 4) สาระการเรียนรู้
- 5) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 6) คุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 7) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนแนะให้รู้คิด
- 8) สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
- 9) การวัดและประเมินผล

1.7 นำกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

1.8 นำกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมในองค์ประกอบต่าง ๆ ตามแบบประเมินความเหมาะสม ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, อ้างอิงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น. 183-184) โดยพิจารณาระดับความเหมาะสมในภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งในการพิจารณาความเหมาะสม ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ที่ยอมรับได้ คือ มีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ไม่เกิน 1.00 และปรับปรุง แก้ไขในส่วนที่บกพร่องตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

1.9 นำกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปหาประสิทธิภาพตามขั้นตอนของรัตนะ บัวสนธ์ (2552, น. 103) ดังนี้

1) ขั้นตอนทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (1:1) ทดลองใช้กับนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนชางราษฎร์วิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 3 คน เป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะสูงจำนวน 1 คน นักเรียนที่มีคุณลักษณะปานกลางจำนวน 1 คน และนักเรียนที่มีคุณลักษณะต่ำกว่าปานกลางจำนวน 1 คน เพื่อหาความเหมาะสมของภาษา เนื้อหาและเวลาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

2) ขั้นตอนทดลองแบบกลุ่มเล็ก (1:3) ทดลองใช้กับนักเรียนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนชางราษฎร์วิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 9 คน เป็นนักเรียนที่มีคุณลักษณะสูงจำนวน 3 คน นักเรียนที่มีคุณลักษณะปานกลางจำนวน 3 คน และนักเรียนที่มีคุณลักษณะต่ำกว่าปานกลาง จำนวน 3 คน โดยอธิบายวัตถุประสงค์ ขั้นตอน การจัดกิจกรรม ดำเนินกิจกรรม เก็บคะแนนจากใบงานหรือใบกิจกรรมระหว่างทำกิจกรรมและเก็บคะแนนจากการทำแบบวัดความฉลาดรู้การเงินและแบบสอบถามความพึงพอใจหลังเรียน จากนั้นทำการวิเคราะห์และนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.10 จัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรับปรุงส่วนที่บกพร่องและจัดพิมพ์เป็นเอกสารฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการทดลองจริงต่อไป

2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิธีการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.2 กำหนดประเด็นหัวข้อที่ต้องการประเมิน คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

2.2.1 การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน

ขั้นที่ 3 วางลำดับกิจกรรม

ขั้นที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

2.2.2 การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ประกอบด้วย

1) คำชี้แจง

2) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 การสร้างแบบประเมินมาตราประมาณค่า (Rating Scale) และปลายเปิดในส่วนท้ายของแบบประเมินเพื่อสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดเป็นคะแนน 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ มาก

3 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีระดับความเหมาะสมในระดับ น้อยที่สุด

เกณฑ์การพิจารณาคุณภาพของกิจกรรมและแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตาม เนื้อหาและความสอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ อาจารย์ที่ปรึกษา

2.5 นำแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้ในงานวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 1 การสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานดำเนินการดังนี้

1.1 ติดต่อประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจเครื่องมือวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปยังผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

1.2 นำกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานพร้อมแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์ตัดสินความเหมาะสม คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 (ปรกรณ์ ประจันบาน, 2552, น. 228)

1.3 แก้ไขปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปทดลองต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการดังนี้

2.1 ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2.2 ขอความร่วมมือกับโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2.3 ดำเนินการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเก็บข้อมูลการทำกิจกรรมระหว่างเรียนเพื่อหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ (E_1) และทำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อหาค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. การประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, น. 228)

2. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (รัตนะ บัวสนธิ์, 2552, น. 103)

ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความฉลาดรู้ทางการเงินก่อนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยมีแบบแผนการทดลองดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2538, น. 248-249)

ตาราง 6 แสดงแบบแผนการทดลอง

การทดสอบก่อน	การจัดกระทำ	การทดสอบหลัง
T1	X	T2

สัญลักษณ์แบบแผนการวิจัย

X แทน การสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Treatment)

T1 แทน การทดสอบก่อนการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Pretest)

T2 แทน การทดสอบหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Posttest)

แหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนชากงารววิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มด้วยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบบวัดแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบวัดความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก น้ำหนักคะแนน ประจำตัวเลือกมีค่า 0 และ 1 โดยความรู้ทางการเงินวัดจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ การวางแผนทางการเงิน การจัดการทางการเงิน ภัยทางการเงินและการเงินยุคดิจิทัล จำนวนข้อคำถาม 20 ข้อ คะแนนต่ำสุดคือ 0 คะแนน คะแนนสูงสุดคือ 20 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติทางการเงิน เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยเจตคติทางการเงินวัดจากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรคือ เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว เจตคติต่อ ฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต และเจตคติต่อการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการ จำนวนข้อ 10 ข้อ คะแนนต่ำสุดคือ 10 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 50 คะแนน คะแนนที่ได้ถูกนำมา ลดทอนให้เหลือ 10 คะแนน ซึ่งมีวิธีคิด ดังนี้

$$\text{คะแนนด้านเจตคติทางการเงิน} = \frac{\text{คะแนนดิบที่ได้จริง}}{5}$$

โครงสร้างของแบบวัดความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของ OECD (2016); Schuhen and Schürkmann (2016) ได้กำหนดน้ำหนักข้อคำถามตามตารางเนื้อหาและ วัตถุประสงค์ที่ทำการวัด น้ำหนักคะแนนความรู้ทางการเงินมากที่สุด รองลงมาคือเจตคติทางการเงิน ดังนั้นจึงมีส่วนคะแนน ความรู้ทางการเงิน : เจตคติทางการเงิน คิดเป็น 20 : 10 ดังตารางที่ 7

ตาราง 7 โครงสร้างของแบบวัดความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

องค์ประกอบความ ฉลาดรู้การเงิน	ตัวบ่งชี้	จำนวน ข้อ	รวมข้อสอบแต่ละ องค์ประกอบ
1.ความรู้ทางการเงิน	1.1) การวางแผนทางการเงิน	5	20
	1.2) การจัดการการเงิน	5	
	1.3) การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน	5	
	1.4) การวิเคราะห์และประเมินข้อมูลทางการเงิน	5	
2.เจตคติทางการเงิน	2.1) เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว	4	10
	2.2) เจตคติต่อฐานะทางการเงินในปัจจุบันและอนาคต	3	
	2.3) เจตคติต่อการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการ	3	
รวม		30	30

ขั้นตอนดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

- ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้การเงิน และวิธีสร้างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้การเงิน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้การเงิน
- ศึกษาขอบเขตเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้การเงิน
- สร้างแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้การเงิน เป็นแบบปรนัย ประกอบด้วยสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัด โดยออกข้อสอบเป็นจำนวน 2 เท่าที่ใช้จริง
- กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนในการทำแบบวัดความฉลาดรู้การเงิน
- นำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้การเงิน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบค่าความตรงของเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และให้ข้อเสนอแนะโดยค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งมีเกณฑ์ดังนี้
 - +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับตัวชี้วัด
 - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับตัวชี้วัดหรือไม่
 - 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด
- นำแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้การเงิน ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชาangkangวิทย

(อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน ที่เคยผ่านการเรียนเนื้อหามาแล้ว เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้การเงิน ดังนี้

7.1 นำแบบทดสอบจำนวน 78 ข้อ (แบบทดสอบ 30 ข้อ และแบบวัดเจตคติ 18 ข้อ) ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชาangkangวิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คนแล้วผลมาค่านวนหาค่าความยาก (P) (ปรกรณ์ ประจันบาน, 2552, น. 166) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) (ปรกรณ์ ประจันบาน, 2552, น. 168) ได้ค่าความยาก (P) ระหว่าง 0.47 – 0.73 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) อยู่ระหว่าง 0.37 – 0.69 ผู้ศึกษาวิจัยได้คัดเลือกข้อสอบโดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกข้อสอบ คือ ได้ค่าความยากระหว่าง 0.47 – 0.73 และได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.43 – 0.69 ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ จำนวน 59 ข้อ และได้ตัดข้อสอบที่เหลือออก 29 ข้อ เลือก 30 ข้อ

7.2 จัดพิมพ์ข้อสอบที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 30 ข้อ แล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชาangkangวิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) ปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับด้วยวิธีของ คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Procedure) โดยใช้สูตร KR.20 (ปรกรณ์ ประจันบาน, 2552, น. 170) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91 และนำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปจัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปจัดพิมพ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

2. ขอความร่วมมือกับโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอน ให้นักเรียนทราบถึงรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อที่จะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง

4. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนนและบันทึกคะแนนไว้

5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนนและบันทึกคะแนนไว้

6. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนนและบันทึกคะแนนไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. ตรวจสอบคำตอบแบบทดสอบวัดความฉลาดรู้การเงินของนักเรียน เพื่อให้คะแนนตามรายชื่อที่กำหนดไว้

2. นำคะแนนของนักเรียนทั้งหมดมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบความฉลาดรู้การเงินก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าสถิติ t-test แบบ Dependent (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545, น. 109)

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แหล่งข้อมูล

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกำแพงเพชร

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนชากงารวิทยา (อินทร์-ชุมดีสารอุปถัมภ์) อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มด้วยการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจมีลักษณะเป็นแบบเขียนข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จำนวน 15 ข้อ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านเนื้อหาสาระ

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล

2.4 ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้

3. กำหนดลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert, อ้างอิงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, น. 183–184)

5 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

4. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาสาระด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสม ความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหาความถูกต้องในการใช้ภาษาและวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. พิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้สำหรับใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน จำนวน 15 ข้อ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนชาangkangวิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาตรวจนับคะแนน และวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแต่ละด้าน แล้วแปลผลของค่าเป็นระดับความพึงพอใจ โดยใช้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ใช้สูตรดังนี้ (ปกรณ ประจันบาน, 2552, น. 164)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามข้อนั้น ๆ
	$\sum R$	แทน	การรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 ค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบรายข้อ มีสูตรดังนี้ (ปกรณ ประจันบาน, 2552, น. 166)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยาก
	R	แทน	จำนวนผู้ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

1.3 ความเที่ยงของแบบทดสอบโดยใช้วิธีของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Procedure) โดยใช้สูตร KR.20 ดังนี้ (ปกรณ ประจันบาน, 2552, น. 170)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตรดังนี้ (ปกรณ ประจันบาน, 2552, น. 214)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, น. 228)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละชุด
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

สถิติทดสอบที่แบบไม่อิสระ (t – test Dependent) ใช้สูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2552, น. 239)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}, \text{ df} = n - 1$$

เมื่อ	D	แทน	คะแนนผลต่าง (Difference Score)
	n	แทน	จำนวนข้อมูล
	df	แทน	องศาแห่งความอิสระ

4. สถิติที่ใช้หาค่าประสิทธิภาพ ได้แก่

ประสิทธิภาพ (E_1/E_2) ใช้สูตรดังนี้ (รัตน์ บัวสนธ์, 2552, หน้า 103)

$$E_1 = \frac{\sum X_1 / N}{A} \quad \text{และ} \quad E_2 = \frac{\sum X_2 / N}{B}$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของนวัตกรรมที่เกิดขึ้นภายหลังการใช้
	$\sum X_1$	แทน	คะแนนรวมของทุกคนจากแบบฝึกหัดย่อยแต่ละชุด
	$\sum X_2$	แทน	คะแนนรวมของทุกคนจากการทดสอบสรุปรวม
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	ผลรวมคะแนนเต็มของแบบฝึกหัดย่อยทุกครั้ง
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังใช้นวัตกรรม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลนำเสนอผลการวิเคราะห์ ตามขั้นตอนดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1. ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

2.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดรู้การเงิน ระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 1 ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

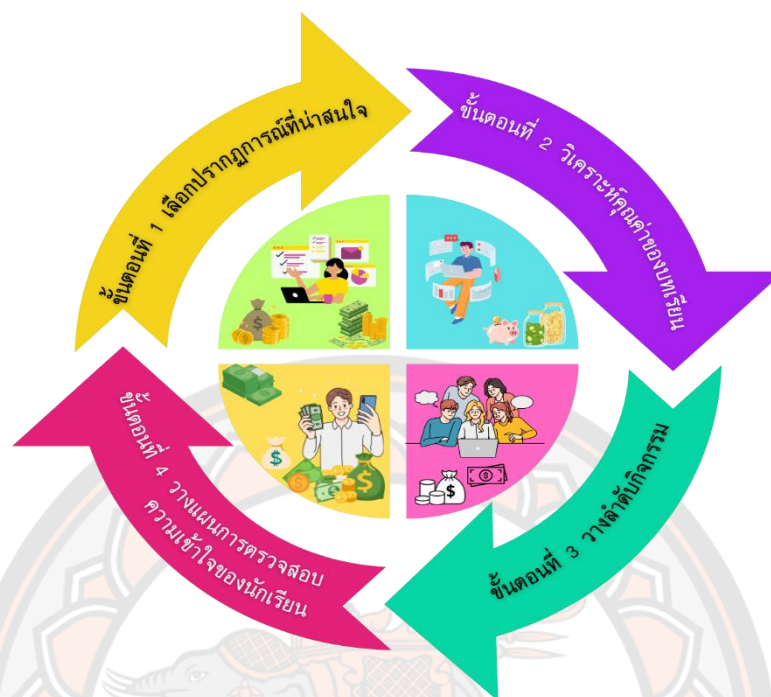
ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน อ้างอิงใน Daehler & Folsom (2016, อ้างอิงใน ชลาธิป สมาหิโต, 2562) ได้แก่ ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน ขั้นที่ 3 วางลำดับกิจกรรม และขั้นที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน มีแผนการจัดการเรียนรู้ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การวางแผนทางการเงิน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การจัดการทางการเงิน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การวิเคราะห์และประเมินข้อมูลทางการเงิน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน

โมเดลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ภาพ 9 แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย และเลือกปรากฏการณ์ที่นักเรียนสนใจ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินที่ควรนำมาแก้ไข โดยเนื้อหาต้องสอดคล้องกับประสบการณ์และบริบทของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเงินที่สนใจ ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ในการค้นหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาของปรากฏการณ์การเงินนั้น ๆ เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์

ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดกำหนดแนวทางแก้ไขหรือค้นหาข้อมูลทางการเงิน ตามที่ผู้เรียนได้ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินนั้นๆ โดยครูมีหน้าที่คอยชี้แนะ แนะนำและกระตุ้นผู้เรียน ผู้เรียนสามารถใช้วิธีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ การค้นคว้าสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต การอภิปราย การวิพากษ์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันภายในกลุ่มและลงมือปฏิบัติเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากหลากหลายแหล่งที่นำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาปรากฏการณ์เพื่อหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นที่ได้สืบค้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเงินที่สนใจ โดยนำเสนอ

ในรูปแบบของโปสเตอร์ ใบงานหรือโปรแกรมนำเสนอ หรือในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อสะท้อนองค์ความรู้ วิธีการแก้ปัญหาและแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนอาจไม่เข้าใจ

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

2.1 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน และแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตาราง 8 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน

รายการประเมิน	N = 3		ระดับความเหมาะสม
	$\bar{x}$	S.D.	
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
1. ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถามปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย และเลือกปรากฏการณ์ที่นักเรียนสนใจ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินที่ควรนำมาแก้ไข โดยเนื้อหาต้องสอดคล้องกับประสบการณ์และบริบทของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	4.33	0.58	มาก
2. ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเงินที่สนใจ ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ในการค้นหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาของปรากฏการณ์การเงินนั้น ๆ เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์	4.67	0.58	มากที่สุด
3. ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิด กำหนดแนวทางการแก้ไขหรือค้นหาข้อมูลทางการเงิน ตามที่ผู้เรียนได้ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินนั้นๆ โดยครูมีหน้าที่คอยชี้แนะ แนะนำและกระตุ้นผู้เรียน ผู้เรียนสามารถใช้วิธีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในการค้นหา	4.67	0.58	มากที่สุด

รายการประเมิน	N = 3		ระดับความ เหมาะสม
	$\bar{X}$	S.D.	
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ การค้นคว้าสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต การอภิปราย การวิพากษ์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันภายในกลุ่มและลงมือปฏิบัติเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากหลากหลายแหล่งที่นำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาปรากฏการณ์เพื่อหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้			
4. ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจ ของนักเรียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นที่ได้สืบค้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเงินที่สนใจโดยนำเสนอในรูปแบบของโปสเตอร์ ใบงานหรือโปรแกรมนำเสนอ หรือในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อสะท้อนองค์ความรู้วิธีการแก้ปัญหาและแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนอาจไม่เข้าใจ	4.33	0.58	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ตนเองได้	4.67	0.58	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความฉลาดรู้การเงิน	5.00	0.00	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยและของผู้เรียน	4.33	0.58	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
9. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม	5.00	0.00	มากที่สุด
10. ใช้ภาษาชัดเจน กระชับรัด ไม่คลุมเครือ เข้าใจง่าย และมีความต่อเนื่องทุกขั้นตอน	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้	4.67	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.15)

2.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 9 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

ที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	มาตรฐานและตัวชี้วัด			
1.1	มาตรฐานและตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับด้านความฉลาดรู้การเงิน	4.67	0.58	มากที่สุด
1.2	มาตรฐานและตัวชี้วัดส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถด้านความฉลาดรู้การเงิน	5.00	0	มากที่สุด
1.3	มาตรฐานและตัวชี้วัดนำไปวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย) ได้จริง	5.00	0	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.89	0.19	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้			
2.1	จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	5	0	มากที่สุด
2.2	จุดประสงค์การเรียนรู้มุ่งเน้นพัฒนาความความฉลาดรู้การเงิน	5	0	มากที่สุด
2.3	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ครบทุกด้าน (พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย)	5	0	มากที่สุด
2.4	จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สังเกตได้	5	0	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5	0	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้			
3.1	สาระการเรียนรู้เชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.2	สาระการเรียนรู้สามารถส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของผู้เรียนได้	5	0	มากที่สุด
3.3	สาระการเรียนรู้กล่าวถึงเนื้อหา ความสามารถ และกระบวนการที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด
3.4	เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	4.67	0.58	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.75	0.25	มากที่สุด
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
4.1	กิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุพฤติกรรมการเรียนรู้ตามที่จุดประสงค์ระบุไว้	5	0	มากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
4.2	กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความฉลาดรู้การเงิน	5	0	มากที่สุด
4.3	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับและความต่อเนื่องที่เหมาะสม	5	0	มากที่สุด
4.4	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้	4.67	0.58	มากที่สุด
4.5	ผู้เรียนสามารถองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนได้	5	0	มากที่สุด
4.6	ผู้เรียนสามารถพัฒนาความฉลาดรู้การเงินผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ได้	5	0	มากที่สุด
4.7	กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ทนสมัย	5	0	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.95	0.08	มากที่สุด
5	การวัดและประเมินผล			
5.1	วิธีการวัดและประเมินผลสามารถประเมินผลความฉลาดรู้การเงินของผู้เรียนได้	5	0	มากที่สุด
5.2	การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามพฤติกรรมกรเรียนรู้ที่จุดประสงค์ระบุไว้	4.67	0.58	มากที่สุด
5.3	วิธีการวัดและประเมินผลมีความหลากหลาย เหมาะสมกับภาระงานที่ผู้เรียนได้รับมอบหมาย	5	0	มากที่สุด
5.4	ส่งเสริมการวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย	5	0	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.92	0.14	มากที่สุด
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้			
6.1	สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน	5	0	มากที่สุด
6.2	สื่อและแหล่งเรียนรู้สามารถพัฒนาความฉลาดรู้การเงินของผู้เรียนได้	5	0	มากที่สุด
6.3	สื่อและแหล่งเรียนรู้สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้	4.67	0.58	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.89	0.19	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	4.91	0.08	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.08) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80

3.1 ผลการนำกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนชางราษฎร์วิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ของเนื้อหา ภาษาและเวลา ซึ่งพบว่ามีสิ่งที่ต้องปรับปรุง ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาและเวลา

ประเด็น	ปัญหา/ข้อเสนอแนะ	ปรับปรุง
ด้านเนื้อหา	เนื้อหาที่ใช้ในกิจกรรมค่อนข้างเยอะ และกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การณเป็นฐานเป็น กิจกรรมที่ ต้องใช้บริบทกระตุ้นนักเรียนก่อนเข้าสู่เนื้อหา โดยให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ แล้วจึงเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหา	ลดในส่วนของเนื้อหาบางส่วนลง อย่าง เหมาะสมเพื่อให้เหมาะกับ กิจกรรมการเรียนรู้
ด้านภาษา	- นักเรียนไม่เข้าใจคำสั่งในใบงานส่งผลให้ การทำงานของนักเรียนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ - การใช้สื่อต่างๆเพื่อค้นหาข้อมูล	- ปรับแก้คำสั่งในใบงาน โดยเพิ่ม คำอธิบายให้มากขึ้น และใช้ภาษาที่ เข้าใจง่าย - ปรับเปลี่ยนการหาข้อมูลโดยใช้ โทรศัพท์มือถือในการหาข้อมูลแทน และแชร์อินเทอร์เน็ต
ด้านเวลา	- เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมค่อนข้างนาน - นักเรียนใช้เวลาในการสร้าง แผนผังความคิด มากเกินไป	ปรับแก้กิจกรรมให้เหมาะสม กับเวลาที่ ใช้และครูต้องคอย กระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้ นักเรียน ทำกิจกรรมให้เสร็จภายในเวลา ที่กำหนดปรับเวลาให้กระชับขึ้น และใช้เวลาอย่างคุ้มค่า

3.2 ผลการนำกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนชางราษฎร์วิทยา (อินทร์-ชุ่ม ดีสารอุปถัมภ์) จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีผลการวิเคราะห์ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน

เลขที่	คะแนนการทดสอบระหว่างเรียน				คะแนนการทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียน
คะแนนเต็ม	10	10	10	10	30
1	9	8	9	8	24
2	8	9	7	8	23
3	7	9	8	9	25
4	9	8	7	8	26
5	9	8	8	7	24
6	8	8	9	9	25
7	8	9	7	8	23
8	7	8	9	8	22
9	9	8	9	8	26
รวม	74	75	73	73	218
เฉลี่ย	8.22	8.33	8.11	8.11	24.22
เฉลี่ยร้อยละ	82.22	83.33	81.11	81.11	80.74
รวมเฉลี่ย ร้อยละ		81.94			80.74
ประสิทธิภาพกระบวนการ				ประสิทธิภาพผลลัพธ์	
E ₁ /E ₂ = 81.94/80.74					

จากตาราง 11 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวมมีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ $81.94/80.74$ ซึ่งมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ $80/80$ ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. การเปรียบเทียบความฉลาดรู้การเงิน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏดังตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ($n = 30$)

การทดสอบ	นักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	S.D. _D	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	30	14.57	2.46	1.69	30.33*	0.0000
หลังเรียน	30	30	23.93	1.48			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 พบว่า การทดสอบความฉลาดรู้การเงินก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 14.57 และ 23.93 คะแนนตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียนความฉลาดรู้การเงินด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏ ดังตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ข้อ	รายการประเมิน	n=30		ระดับ ความพึงพอใจ
		$\bar{x}$	S.D.	
1. ด้านเนื้อหาสาระ				
1.1	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	4.60	0.50	มากที่สุด
1.2	เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน	4.33	0.61	มาก
1.3	เนื้อหาจัดเรียงลำดับได้อย่างเหมาะสม	4.80	0.41	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	n=30		ระดับ ความพึงพอใจ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.4	เนื้อหาทำให้นักเรียนมีทักษะความฉลาดรู้การเงินได้ดียิ่งขึ้น	4.63	0.49	มากที่สุด
	เฉลี่ยด้านเนื้อหาสาระ	4.59	0.22	มากที่สุด
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
2.1	นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาใช้ในการเรียนรู้	4.43	0.68	มาก
2.2	นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนและครูผู้สอน	4.60	0.50	มากที่สุด
2.3	นักเรียนพอใจกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	4.73	0.45	มากที่สุด
2.4	นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตัวเอง	4.53	0.57	มากที่สุด
2.5	นักเรียนสามารถนำความรู้ทางการเงินไปประยุกต์ใช้ได้	4.37	0.61	มาก
	เฉลี่ยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.53	0.23	มากที่สุด
3. ด้านการวัดและประเมินผล				
3.1	ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลาย	4.30	0.70	มาก
3.2	นักเรียนได้รับการประเมินผลการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ	4.63	0.49	มากที่สุด
3.3	นักเรียนมีโอกาสรับทราบผลการเรียนรู้ของตนเอง	4.53	0.57	มากที่สุด
	เฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผล	4.51	0.28	มากที่สุด
4. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้				
4.1	นักเรียนสนุกสนานและมีความสุขในการเรียนรู้	4.43	0.68	มาก
4.2	บรรยากาศในชั้นเรียนกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนมากยิ่งขึ้น	4.37	0.61	มาก
4.3	สื่อการเรียนรู้สามารถช่วยนักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น	4.80	0.41	มากที่สุด
	เฉลี่ยด้านบรรยากาศในการเรียนรู้	4.55	0.28	มากที่สุด
	รวม	4.52	0.17	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = 0.17)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านเนื้อหาสาระ ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.22) รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.55, S.D. = 0.28) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.53, S.D. = 0.23) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{x}$ = 4.51, S.D. = 0.28)

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การสร้างและประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

1.1 ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล และนำมาสร้างขั้นตอนการจัดกิจกรรมซึ่งประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ขั้นที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน ขั้นที่ 3 วางลำดับกิจกรรม และขั้นที่ 4 วางแผนตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

1.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.15)

1.3 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$, S.D. = 0.08)

1.4 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาและเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 3 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ด้านเนื้อหาที่ใช้ในกิจกรรมค่อนข้างเยอะ จึงต้องนำมาเรียบเรียงใหม่ในบางส่วนเพื่อให้มีความกระชับขึ้นแต่ยังคงให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทั้งหมดและมีเนื้อหาบางส่วนที่พิมพ์ผิดซึ่งผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขในส่วนนั้น ด้านภาษา พบว่า ภาษาที่ใช้ในคำสั่งในใบกิจกรรมต่าง ๆ หรือในใบงานยังไม่ชัดเจนส่งผลให้การทำงานของนักเรียนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไข ภาษาที่ใช้ในคำสั่งในใบกิจกรรมต่าง ๆ หรือในใบงานที่ง่ายต่อการเข้าใจมากยิ่งขึ้น ด้านเวลา พบว่า เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมค่อนข้างนานและนักเรียนมักใช้เวลาในการทำกิจกรรมค่อนข้างนานอีก เช่นกันจึงส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมในขั้นต่อไป นักเรียนใช้เวลาในการสร้างการนำเสนอมากเกินไป การใช้สื่อต่างๆเพื่อค้นหาข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับแก้ปรับแก้กิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาที่ ใช้และครูต้องคอยกระตุ้นผู้เรียนเพื่อให้ นักเรียนทำกิจกรรมให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดปรับเวลาให้กระชับขึ้น และใช้เวลาอย่างคุ้มค่าปรับเปลี่ยนการหาข้อมูล โดยใช้โทรศัพท์มือถือในการหาข้อมูลแทนและแชร์อินเทอร์เน็ต

1.5 การประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.94/80.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. การเปรียบเทียบความฉลาดรู้การเงิน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การเปรียบเทียบความฉลาดรู้การเงินก่อนเรียนและหลังเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

3. การศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.17) เมื่อเรียงลำดับตามความพึงพอใจมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านเนื้อหาสาระ รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล

อภิปรายผล

จากการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการวิจัยและสรุปวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. การสร้างและประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการสร้างและประเมินประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ซึ่งผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยการตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67, S.D. = 0.15) และความเหมาะสมของแผนประกอบการกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.91, S.D. = 0.08) ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบจึงทำให้ได้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่จะส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ 2) วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน 3) วางลำดับกิจกรรม 4) วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ผู้วิจัยเริ่มจาก (1) ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในปัจจุบัน และนำมาสรุปถึงปัญหาที่ต้องการแก้ไข นั่นคือ ความฉลาดรู้การเงิน (2) การที่จะแก้ปัญหาก็กล่าวไปนั้นต้องแก้ในส่วนของการเรียนการสอนสังคมศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้รู้แนวทางการแก้ไข นั่นคือ การพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับกระบวนการในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้และหลักสูตร

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ จากนั้นศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเรียน การสอนสังคมศึกษาที่เหมาะสมกับการนำมาส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน นั่นคือ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ออกเป็น 4 ขั้น โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น คือกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ความฉลาดรู้การเงิน โดยการนำเอาปรากฏการณ์ทางการเงินเข้ามาใช้ในกิจกรรม ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความสนใจที่จะเรียนรู้ มีความกระตือรือร้นในการเรียน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนมีความรู้ที่คงทนยาวนานยิ่งขึ้น สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2553, น. 58) ที่ได้กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่ดีต้องเป็นการจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ลักษณะเนื้อหาวิชามีลำดับขั้นตอน เน้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองและส่งเสริมกระบวนการคิด (3) ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน และสร้างแผนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้จำนวน 4 แผน โดยให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์ มนตรี เถกเพลงพิน (2561, น. 34) ได้ให้ความหมายว่า เศรษฐศาสตร์ (Economics) เป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ และวิธีการที่มนุษย์จะใช้ทรัพยากร ที่มีอยู่อย่างจำกัดมาบำบัดความต้องการของมนุษย์ซึ่งมีไม่จำกัด เพื่อให้เกิดความพอใจมากที่สุด โดยวิชาเศรษฐศาสตร์นี้จะอยู่ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ทางการเงิน โดยผู้เรียนจะต้องศึกษา ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562, น. 5) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้เกิดความฉลาดรู้การเงิน ต่างพบว่าปัญหา ของการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน คือ สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังคงเน้น การสอนในเชิงทฤษฎีหรือแบบเน้นการบรรยาย จึงทำให้เยาวชนขาดการเชื่อมโยงทฤษฎีเข้าสู่ การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ผู้วิจัยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเข้ามา มีส่วนช่วยในการส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน ซึ่งก่อนหน้านี้มีงานวิจัยต่าง ๆ ได้ทำการทดลอง โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ในการจัดการเรียนการสอนด้วย โดยปรินทร์ ทองเผือก (2561, น. 3) มีแนวคิดเช่นเดียวกันว่าแนวทางในการส่งเสริมการรู้เรื่องการเงินเพื่อพัฒนาระดับการรู้เรื่องการเงิน ของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถทำได้โดยการจัดการศึกษาทางการเงิน (Financial Education) ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในฐานะกระบวนการเตรียม ผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเป็นพลเมือง ที่มีความสามารถในการบริหารจัดการเงินและมีส่วนในการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (4) นำกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไป ทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและนำไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนจำนวน 9 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์

โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานทำให้ได้กิจกรรมที่มีคุณภาพเป็นไปตามที่ต้องการ ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.94/80.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. การเปรียบเทียบความฉลาดรู้การเงิน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ความฉลาดรู้การเงินก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน มีขั้นตอนกิจกรรมทั้งหมด 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ ผู้เรียนได้เลือกปรากฏการณ์ที่ตนเองสนใจและได้ฝึกทักษะการสังเกต การทำงานเป็นกลุ่ม เปลี่ยนความคิดกันภายในกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้เห็น มุมมองที่หลากหลายแปลกใหม่มากขึ้น ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด การตั้งคำถาม หรือกำหนดปัญหา เกี่ยวกับปรากฏการณ์ร่วมกันซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทางการเงินได้ดี ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการหาคำตอบโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและแหล่ง ข้อมูลต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงโดยสามารถสืบค้นค้นคว้าอภิปราย วิพากษ์ลงมือปฏิบัติ และขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ผู้เรียนได้ออกแบบชิ้นงานการนำเสนอของกลุ่มตนเองเพื่อสะท้อนองค์ความรู้ที่ได้รับการจากเรียนรู้ อีกทั้งยังได้ประเมินกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดมุมมองใหม่ ๆ ให้กับตนเอง ซึ่งแต่ละกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความฉลาดรู้การเงินจากกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ ตะวัน ไชยวรรณ และกุลธิดา นกุลธรรม (2564) การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน หมายถึง กระบวนการจัดการ เรียนรู้ที่นำปรากฏการณ์ในโลกแห่งความจริงมาเป็นประเด็นกระตุ้นความสนใจ นำไปสู่กระบวนการ เรียนรู้แบบบูรณาการ ที่เชื่อมโยงระหว่างสาระวิชา ร่วมกับเทคนิคกลยุทธ์การสอน และเครื่องมือ เพื่อสร้างความรู้ และทักษะข้ามพิสัยภายใต้บริบทที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียนเช่นเดียวกับ อรพรรณ บุตรกัตัญญ (2561) การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อการสร้างมุมมองแบบองค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริงของผู้เรียน ไม่เพียงแต่ผู้เรียนเกิดเรียนรู้อย่างมีความหมายจากการศึกษาปรากฏการณ์แบบข้ามศาสตร์ที่ทำให้เข้าใจและมีมุมมองแบบองค์รวม ยังทำให้ตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านปรากฏการณ์ที่มีความหมายในโลกแห่งความเป็นจริง ที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน และในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 4 กิจกรรม โดยกิจกรรมที่ 1 การวางแผนทางการเงิน กิจกรรมที่ 2 การจัดการการเงิน กิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์และประเมินข้อมูลทางการเงิน กิจกรรมที่ 4 การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน นักเรียนได้ฝึกตั้งคำถาม สืบค้นข้อมูล มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน และนำปรากฏการณ์

ทางการเงิน ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ในชีวิตจริงที่มีความหลากหลายวิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียน มีความฉลาดรู้การเงิน ซึ่งสอดคล้องกับการที่ผู้วิจัยศึกษาจาก กมลชนก สกนธวัฒน์ (2562) ที่เสนอไว้ในเล่มวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวทางการเรียนรู้แบบฉกัทัศน์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นรับประสบการณ์ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแสดงบทบาทสมมติ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นเผชิญภาวะวิกฤติ และขั้นตอนที่ 4 ขั้นสะท้อนผล จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลนักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือ ความฉลาดรู้ทางการเงินสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริินทร์ ทองเผือก (2561) ที่ทำวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ที่มีต่อการรู้เรื่องการเงินของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดรู้ทางการเงินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี เถกเพ่งพิน (2561) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล 102 ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการสื่อสารหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = 0.17) ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสร้างความพึงพอใจจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการรายบุคคล กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องเลือกปรากฏการณ์ที่ตนเองสนใจ เกี่ยวกับสถานการณ์การเงินในปัจจุบัน ทำความเข้าใจกับปัญหา วิเคราะห์คุณค่าของปัญหา อภิปรายกันภายในกลุ่ม ระดมสมองวิเคราะห์ปัญหากันภายในกลุ่ม และแบ่งหน้าที่สืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต ค้นคว้าหาข้อมูลสุขภาพที่ถูกต้อง จากต่าง ๆ ที่ทันสมัย และถูกต้อง ผู้เรียนนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน เชื่อมโยงความรู้การวางแผนทางการเงิน การจัดการการเงิน ทักษะการเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน การนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดรู้ทางการเงินทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนานกับการเรียนสอดคล้องกับ อรรถพร คำคม (2546, น. 29 อ้างอิงใน ภทรลดา ประมาณพล, 2560) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลจะได้รับระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

จากการอภิปรายผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมความฉลาดรู้

การเงิน เนื่องจากการเรียนรู้การเงินจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และกระบวนการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งนั่นเป็นการเพิ่มความฉลาดรู้การเงินกับเหตุการณ์ในชีวิตจริงรอบตัว

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การเลือกปรากฏการณ์ ครูควรเลือกปรากฏการณ์ที่เป็นเหตุการณ์ในปัจจุบันทันต่อสถานการณ์โลก และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ควรเป็นสถานการณ์มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และมีความกระตือรือร้นในการสืบค้นข้อมูล โดยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้มีความเป็นกันเอง ให้อิสระในการคิด เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ มีความกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในการนำเสนอข้อมูล

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูสามารถบริหารจัดการเรื่องเวลาให้มีความยืดหยุ่นได้ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนให้ผู้เรียนได้บรรลุจุดประสงค์ในแต่ละขั้นตอนได้อย่างเต็มที่มากที่สุด

4. ควรนำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินไปใช้ในการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนเกิดความสามารถในการวางแผนการเงิน การจัดการการเงิน ทักษะการวิเคราะห์และเข้าถึงข้อมูลการเงิน เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด

5. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์อื่นๆเป็นฐานให้เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนหรือสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมุ่งเน้นที่การพัฒนาเชื่อมโยงความฉลาดรู้การเงินกับศาสตร์อื่นๆเพราะเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความฉลาดรู้การเงินและนำความฉลาดรู้การเงินไปใช้ในชีวิตจริงได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เน้นการจัดการเรียนรู้แบบองค์รวม การวิจัยในครั้งต่อไปจึงควรศึกษาการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานในลักษณะการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือการจัดหลักสูตรบูรณาการ

บรรณานุกรม

- กมลชนก สกนธวัฒน์. (2562). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบฉากทัศน์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ บุญประเสริฐ. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชนากานต์ ธนนิวัฒน์. (2563). การพัฒนาแบบวัดความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- ชลธิป สมานิติ. (2562). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานสำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 38(1), 113-129.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษาหน่วยที่ 1-5. นนทบุรี: สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 5(1), 1-20.
- ตะวัน ไชยวรรณ และกุลธิดา นกุลธรรม. (2564). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน : การเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมความรู้ของผู้เรียนในโลกแห่งความจริง. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 15(2), 251-263.
- ทิตินา แคมมณี. (2545). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2551). รูปแบบการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานการสำรวจทักษะทางการเงินของไทย ปี 2559. กรุงเทพฯ: ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). การวัดประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ประสานการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สิริวิริยาสาน.
- ปกรณ ประจันบาน. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ปริญทร์ ทองเผือก (2561). ผลการจัดการเรียนการสอนเศรษฐศาสตร์โดยใช้เกมจำลองสถานการณ์ที่มีต่อการรู้เรื่องการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฝ่ายส่งเสริมความรู้ทางการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานผลการสำรวจทักษะทางการเงินของไทยปี 2559. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย

- พงศธร มหาวิจิตร. (2558). Theme-based Unit: ความท้าทายในการออกแบบการเรียนรู้สำหรับครูยุคใหม่. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*, 30(2), 93-101.
- พงศธร มหาวิจิตร. (2560). *นวัตกรรมการศึกษาจากฟินแลนด์*. นิตยสาร *สสวท.*, 46(209), 40-4
- พรประภา อันดอนกลอย. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต), พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ภัทรลดา ประมาณพล. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง จำนวนนับและการบวก การลบ การคูณ การหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิค TAI. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต), จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- มนตรี เอกเพลงพิน. (2561). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระเศรษฐศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค Think-Pair-Share. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต), กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2548). *การสร้างและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัย*. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2552). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คำสมัย.
- รัตน์ บัวสนธ์. (2554). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครสวรรค์: หจก. รีมปิงการพิมพ์.
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (2563). *Phenomenon-based Learning: การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์ฐาน*. (ออนไลน์). สืบค้นวันที่ 22 ตุลาคม 2566 จาก <https://thepotential.org/knowledge/phenomenon-based-learning/>.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5) กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- โยษิตา ป่องชัย. (2565). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์โดยใช้กระบวนการโค้ชออนไลน์ในช่วงวิกฤตการณ์COVID-19เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต), พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิชาการ, กรม. (2545). *คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.พ.ส.).
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วีระพงษ์ พิมพ์สาร. (2562). การศึกษาไทยกับการประยุกต์ใช้ Phenomenon – Based Learning. *นิตยสาร สสวท.* 47(220), 46-50.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551) *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้*

- สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
สถาบันคีนันแห่งเอเซีย. (2558). โครงการ “คนไทยก้าวไกล ใส่ใจการเงิน” 2558. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิซีดี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 13. พ.ศ.2566 - 2570. สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2566 จาก
https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_Final.pdf.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2562). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยชุดความรู้ (literacy).
กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- หัตถ์สนธิ์ เพ็งสันเทียะ. (2563). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานที่มีต่อการคิดอย่าง
มีวิจารณญาณและการคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพรรณ บุตรกตัญญู. (2561). การเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อการสร้างมุมมองแบบ
องค์รวมและการเข้าถึงโลกแห่งความจริงของผู้เรียน. วารสารครุศาสตร์, 46(2), 348-365.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน. (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อนุเบศ ทศนิยม. (2563). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
รายวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา), มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Anderson, T.P. (1984). *Using models of instruction*. In Dills, C. R. and Romiszowski.
(1997). *Instructional development paradigms*. Education Technology
Publications, Inc., Englewood Cliffs: New Jersey.
- Daehler, K, & Folsom, J. (2016). *Making sense of SCIENCE: Phenomena-based
learning*. Retrieved from <http://www.WestEd.org/mss>.
- Joyce, B., & Weil, M. (1986). *Models of teaching*. London: Prentice-Hall.
- Kompa, J. S. (2017). *Remembering Prof. Howard Barrows: Notes on problem-based
learning and the school of the future*. Retrieved from: [https://
joanakompa.com/tag/phenomenon-based-learning/](https://joanakompa.com/tag/phenomenon-based-learning/).
- Leet, D. R. and Lopus, J. S. (2012). “Tips for Teaching The High School Economics
Course”. *Social Studies Research and Practice*, 7(1): 9-18.
- Marlowe, J. (2014). *Governing Guide to Financial Literacy Connecting Money,
Policy and Priorities*. USA: The Governing Institute.

- Mason & R. Wilson. (2000). *Conceptualising Financial literacy*. Loughborough : Loughborough University.
- Nutbeam, D. (2009). Defining and measuring health literacy: What can we learn from literacy studies?. *Int J Public Health*, 54(6), 303-305.
- OECD. (2013). *PISA 2012 Assessment and Analytical Framework: Mathematics, Reading, Science, Problem Solving and Financial Literacy*. [online] Retrieved 2017, March 11. Available from <http://dx.doi.org/10.1787/9789264190511-en>.
- Sharif,I.& Blank,A.E. (2010) Relationship between child health literacy and body in dexinoverweight children. *Patient Education and Counseling*, 9,43-48.
- Silander, P. (2015). *Phenomenon-based learning*. Retrieved from <http://www.phenomenaleducation.info/phenomenon-based-learning.html>.
- Symeonidis, V. & Schwarz, J. F. (2016). *Phenomenon-based teaching and learning through the pedagogical lenses of phenomenology: The recent curriculum reform in Finland*. *Forum OSwiatowe*, 28(2), 31-47. Retrieved from <http://forumoswiatowe.pl/index.php/czasopismo/article/view/458>.
- World Health Organization. (1998). *Health Promotion*. WHO Publications.
- Zhukov, T. (2015). *Phenomenon-Based Learning: What is PBL?* Retrieved May 22, 2017, from <https://www.noodle.com/articles/phenomenon-based-learning-what-is-pbl>.
- Somtip Watanapongvanich, Punjapol Binnagan, Pongpat Putthinun, Mostafa Saidur Rahim Khan and Yoshihiko Kadoya. (2020). *Financial Literacy and Gambling Behavior: Evidence from Japan*. Kagamiyama, Higashihiroshima, Hiroshima 739- 8525, Japan, 37, 445–465. DOI: 10.1007/s10899-020-09936-3.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ดังนี้

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพรรณ ขาวประทุม ตำแหน่ง อาจารย์ประจำครุศาสตร์ โพรแกรมนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.2 นางศิริวรรณ กันศิริ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา

1.3 นางวรรธก ฐปมงคล ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา

2. แบบวัดความฉลาดรู้การเงิน มีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ดังนี้

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพรรณ ขาวประทุม ตำแหน่ง อาจารย์ประจำครุศาสตร์ โพรแกรมนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

1.2 นางศิริวรรณ กันศิริ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา

1.3 นางวรรธก ฐปมงคล ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนสังคมศึกษา

ภาคผนวก ข แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้
ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมของการเรียนรู้โดยใช้
ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยผู้ที่ทำการวิจัยจะได้นำผลการประเมินความเหมาะสมไปใช้ในการ
ปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน แบ่งออกเป็น
2 ส่วน ได้แก่
 - ส่วนที่ 1 รายการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์
เป็นฐาน
 - ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

- ให้ 5 คะแนน กิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- ให้ 4 คะแนน กิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมาก

ให้ 3 คะแนน กิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ให้ 2 คะแนน กิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับน้อย

ให้ 1 คะแนน กิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมิน

ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

โมเดลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

กิจกรรมการ

เรียนรู้

ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานตามแนวคิดของ Daehler & Folsom (2016) ซึ่งได้กล่าวว่าการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน (Phenomenon-based

Learning) ถือเป็น แนวคิดใหม่ในการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการทดลองใช้ พัฒนา และมีการประกาศเป็นทางการ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศฟินแลนด์โดยมีลักษณะสำคัญคือเป็นการเรียนรู้ที่นำปรากฏการณ์ในสังคมที่เกิดขึ้นจริง มาเป็นจุดเริ่มต้นของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ให้แก่นักเรียนในโรงเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องทำการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นอย่างรอบด้าน ในทุก ๆ แง่มุมที่เป็นไปได้นำไปสู่การสำรวจด้วยมุมมองที่หลากหลายในเชิงสหวิทยาการแบบองค์รวมของปรากฏการณ์ที่ศึกษา โดยใช้เทคนิควิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้และพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียน โดยศึกษาแบบบูรณาการ ทางความรู้ในทุกเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่สนใจศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมาจัดทำเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติของ Daehler & Folsom (2016) ซึ่งนิยามขั้นตอนการจัดกิจกรรมไว้ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายซักถามปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย และเลือกปรากฏการณ์ที่นักเรียนสนใจ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินที่ควรนำมาแก้ไข โดยเนื้อหาต้องสอดคล้องกับประสบการณ์และบริบทของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเงินที่สนใจ ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ในการค้นหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาของปรากฏการณ์การเงินนั้นๆ เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์

ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดกำหนดแนวทางการแก้ไขหรือค้นหาข้อมูลทางการเงิน ตามที่ผู้เรียนได้ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินนั้นๆ โดยครูมีหน้าที่คอยชี้แนะ แนะนำและกระตุ้นผู้เรียนผู้เรียนสามารถใช้วิธีการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ การค้นคว้าสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต การอภิปราย การวิพากษ์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันภายในกลุ่มและลงมือปฏิบัติเพื่อนำข้อมูลที่รับจากหลากหลายแหล่งที่นำมาประยุกต์ใช้กับการศึกษาปรากฏการณ์เพื่อหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นที่ได้สืบค้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเงินที่สนใจ โดยนำเสนอในรูปแบบของโปสเตอร์ ใบงานหรือโปรแกรมนำเสนอ หรือในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อสะท้อนองค์ความรู้ วิธีการแก้ปัญหาและแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนอาจไม่เข้าใจ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ชักถามปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย และเลือกปรากฏการณ์ที่นักเรียนสนใจเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินที่ควรนำมาแก้ไข โดยเนื้อหาต้องสอดคล้องกับประสบการณ์และบริบทของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	1.1 ผู้สอนกระตุ้นความคิดของผู้เรียนโดยใช้คำถามที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในสังคมไทยดังนี้ คำถามที่ 1 นักเรียนเคยพบเห็นปรากฏการณ์การทางการเงินในสังคมใดบ้างในปัจจุบัน คำถามที่ 2 ปรากฏการณ์ทางการเงินในสังคมทำให้เราได้รับผลกระทบใดบ้าง 1.2 ผู้เรียนศึกษา สังเกตเนื้อหาเกี่ยวกับ “ตัวอย่างปรากฏการณ์ทางการเงิน” จากสื่อออนไลน์ที่ครูนำเสนอ 1.3 แบ่งกลุ่มนักเรียนจำนวน 5 กลุ่มเท่าๆ กัน จากนั้นแต่ละกลุ่มเลือกประเด็นปรากฏการณ์ที่สนใจและนำเสนอเหตุผลที่เลือก
ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางการเงินที่สนใจ ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ในการค้นหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาของปรากฏการณ์การเงินนั้นๆ เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาปรากฏการณ์	2.1 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาปรากฏการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในแต่ละปรากฏการณ์จากมุมมองที่หลากหลาย 2.2 ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล ความเหมาะสมของการศึกษาปรากฏการณ์เกี่ยวกับการเงินในสังคมไทย รวมถึงจุดมุ่งหมายและประโยชน์ที่จะได้รับการศึกษาปรากฏการณ์ทางการเงินที่สนใจนั้นๆ 2.3 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ในการค้นหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาของปรากฏการณ์การเงินนั้นๆ เช่น สาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์การเงิน ผลกระทบ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการเงิน การป้องกันการเกิดปรากฏการณ์การเงิน
ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดกำหนดแนวทางการแก้ไข	3.1 ผู้สอนกระตุ้นความคิดของผู้เรียนโดยใช้คำถามที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทยที่เกิดขึ้นในสังคมไทยดังนี้ คำถามที่ 1 นักเรียนรู้หรือไม่ว่าหนี้ครัวเรือนไทยสูงเป็นอันดับ 3 ของทวีปเอเชีย

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้
หรือค้นหาข้อมูลทางการเงินตามที่คุณเรียนได้ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินนั้น ๆ โดยครูมีหน้าที่คอยชี้แนะแนะนำและกระตุ้นผู้เรียนผู้เรียนสามารถใช้วิธีการเรียนรู้ที่และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ การค้นคว้าสืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต การอภิปราย การวิพากษ์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันภายในกลุ่ม และลงมือปฏิบัติเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับจากหลากหลายแหล่งที่มามาประยุกต์ใช้กับการศึกษาปรากฏการณ์เพื่อหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้	คำถามที่ 2 หากนักเรียนเป็นหนี้จะส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัวอย่างไร 3.2 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิด ช่วยกันสืบค้นข้อมูล ตามที่ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับหัวข้อปรากฏการณ์การเงินให้ครอบคลุม โดยศึกษาข้อมูลที่มีความหลากหลาย มีแหล่งที่มาอ้างอิง เช่น สาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทยคืออะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร ปัญหาปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทยเป็นอย่างไร มีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมอย่างไร แนวทางในการแก้ปัญหาปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย วิธีการป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ครัวเรือนไทย จากนั้นบันทึกลงในใบกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย 3.3 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต หรือห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นที่ยอมรับ 3.4 นำข้อมูลที่ได้มารวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปเป็นองค์ความรู้ตามประเด็นที่ศึกษา โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลหรือประเด็นคำถามที่ผู้เรียนสามารถหาคำตอบได้จากประสบการณ์ใกล้ตัว จากนั้นบันทึกข้อมูลที่ค้นหาเพิ่มเติมและบันทึกข้อมูลลงในใบกิจกรรม
ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นที่ได้สืบค้นเกี่ยวกับปรากฏการณ์การเงินที่สนใจโดยนำเสนอในรูปแบบของโปสเตอร์ ใบงานหรือโปรแกรมนำเสนอ รูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อสะท้อนองค์ความรู้ วิธีการแก้ปัญหา	4.1 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอองค์ความรู้ตามประเด็นเนื้อหาปรากฏการณ์การเงินที่สนใจ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ทำแผ่นพับ โปสเตอร์ โปรแกรมนำเสนอผ่านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น 4.2 ครูและผู้เรียนร่วมกันประเมินและสรุปองค์ความรู้ทั้งหมดจากทุกกลุ่ม พร้อมทั้งนักเรียนสามารถแสดงความเห็นหรือซักถามข้อมูลที่สงสัยหรือสนใจได้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้
และแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นที่นักเรียนอาจไม่เข้าใจ	

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บพบาทครู	บพบาทนักเรียน
ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ	- ผู้สอนนำเสนอหัวข้อการปรากฏการณ์การเงินที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน - สร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับการสังเกตปรากฏการณ์	- ผู้เรียนสังเกตปรากฏการณ์ร่วมกันเป็นกลุ่มโดยพยายามสังเกตปรากฏการณ์ที่ครูนำเสนอในทุกแง่มุม ที่สนใจอย่างรอบด้านพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม ช่วยให้นักเรียนแต่ละคน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
		ได้เห็น มุมมองที่หลากหลาย แปลกใหม่มากขึ้น
ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่า ของบทเรียน	- ผู้สอนแนะนำวิธีการตั้งคำถามหรือปัญหา คอยอำนวยความสะดวกในการหาข้อมูลเนื้อหาทางอินเทอร์เน็ต และแนะนำวิธีการจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่ผู้เรียนได้ - ผู้สอนคอยอำนวยความสะดวกและกระตุ้นผู้เรียน ในแต่ละกลุ่มให้ได้ข้อสรุปคำถามหรือปัญหา	- ผู้เรียนภายในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามหรือกำหนดปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์ร่วมกันภายในกลุ่ม - ของนักเรียนโดย ร่วมกันระดมความคิดตั้งคำถามให้ครอบคลุมปรากฏการณ์ที่ศึกษา ทุกคนมีโอกาสแสดงความคิดของตัวเองโดยปริมาณคำถามมากยิ่งดี ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทางการเงินได้ดีจากนั้น ภายในกลุ่มช่วยกันลงข้อ สรุปประเด็นคำถามที่สนใจหาคำตอบ
ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม	- ผู้สอนแนะนำวิธีการตั้งคำถามหรือปัญหา คอยอำนวยความสะดวกในการหาข้อมูลเนื้อหาทางอินเทอร์เน็ต และแนะนำวิธีการจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาที่ผู้เรียนได้ - ผู้สอนเป็นผู้สรุปภาพรวมข้อบกพร่องและการปรับปรุงแก้ไข จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้เรียน	- ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการหาคำตอบโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ - ที่สอดคล้องกับชีวิตจริงโดยสามารถสืบค้นค้นคว้าอภิปรายวิพากษ์ลงมือปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม - เพื่อหาข้อสรุปโดยอาศัยหลักของเหตุและผลซึ่งจะทำให้ได้คำตอบของปัญหาที่เหมาะสมและมี ประโยชน์สามารถนำมาใช้ได้ - ในชีวิตจริง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	บทบาทครู	บทบาทนักเรียน
		- ผู้เรียนนำข้อบกพร่องและแนวทางการแก้ไขที่ได้ไปปรับปรุงชิ้นงานของตนเองอีกครั้ง
ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน	- ผู้สอนตรวจประเมินผลงานจากรูปแบบการนำเสนอรวมทั้งแลกเปลี่ยนมุมมองความคิด และให้ข้อเสนอแนะ	- ผู้เรียนจะได้ออกแบบรูปแบบการนำเสนอของกลุ่มตนเองเพื่อสะท้อนองค์ความรู้ที่ได้รวมทั้งได้ประเมินกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดมุมมองใหม่ ๆ รวมทั้งได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อให้ข้อเสนอแนะ ถือเป็นการพัฒนาทักษะการคิด

แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	กิจกรรมขั้นที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินที่สนใจและนำเสนอปัญหาเกี่ยวกับการเงินที่สนใจได้						
	กิจกรรมขั้นที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเลือกปัญหาและทำความเข้าใจกับปัญหา วิเคราะห์คุณค่าของปัญหาอภิปรายภายในกลุ่ม ระดมสมองวิเคราะห์ได้						
	กิจกรรมขั้นที่ 3 วางลำดับกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนทำความเข้าใจปรากฏการณ์โดยการสังเกตสนทนาร่วมกับผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียน						

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
	มีส่วนร่วมอภิปรายเพื่อเสนอแนวคิด กระตุ้นผู้เรียนตั้งประเด็นคำถามที่อยากจะเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม						
	กิจกรรมขั้นที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน สามารถทำได้โดยการให้ผู้เรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน แสดงความเชื่อมโยงความรู้ในศาสตร์ต่างๆได้						
2	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ตนเองได้						
3	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้จากการเงิน						
4	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยและของผู้เรียน						
5	กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม						
6	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม						
7	ใช้ภาษาชัดเจน กระชับรัดกุม ไม่คลุมเครือ เข้าใจง่าย และมีความต่อเนื่องทุกขั้นตอน						

ส่วนที่ 2

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้เชี่ยวชาญ

(.....)
ตำแหน่ง

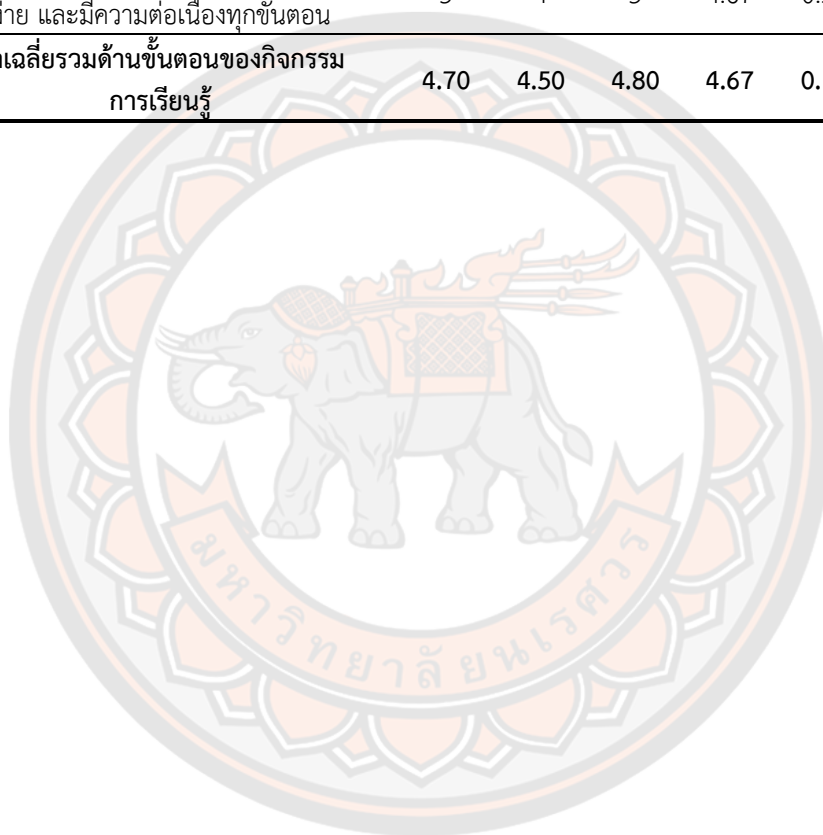
ภาคผนวก ค ผลการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้
ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางแสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนประกอบการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้
การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับ ผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ					ระดับ
	ผู้เชี่ยวชาญ					ความ
	1	2	3	$\bar{x}$	S.D.	เหมาะสม
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1. ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ						
เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย						
ซักถามปัญหาเกี่ยวกับปรากฏการณ์						
ทางการเงินที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย						
และเลือกปรากฏการณ์ที่นักเรียนสนใจ						
4	5	4	4.33	0.58	มาก	
เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงิน						
ที่ควรนำมาแก้ไข โดยเนื้อหาต้องสอดคล้องกับ						
ประสบการณ์และบริบทของนักเรียนใน						
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1						
2. ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน						
เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์						
ปรากฏการณ์ทางการเงินที่สนใจ ตั้งประเด็น						
5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด	
ปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ใน						
การค้นหาคำถามเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหของ						

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	$\bar{x}$	S.D.	
ปรากฏการณ์การเงินนั้น ๆ เพื่อใช้เป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษา ปรากฏการณ์						
3. ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดม ความคิด กำหนดแนวทางการแก้ไขหรือค้นหา ข้อมูลทางการเงิน ตามที่ผู้เรียนได้ตั้งประเด็น ปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทาง การเงินนั้นๆ โดยครูมีหน้าที่คอยชี้แนะ แนะนำ และกระตุ้นผู้เรียน ผู้เรียนสามารถใช้วิธีการ เรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายใน การค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ การค้นคว้า สืบค้นข้อมูลจากห้องสมุดหรืออินเทอร์เน็ต การอภิปราย การวิพากษ์ การแลกเปลี่ยน ข้อมูลร่วมกันภายในกลุ่มและลงมือปฏิบัติเพื่อ นำข้อมูลที่ได้รับจากหลากหลายแหล่งที่มามา ประยุกต์ใช้กับการศึกษาปรากฏการณ์เพื่อหา คำตอบในประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
4. ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความ เข้าใจของนักเรียน เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนแต่ละ กลุ่มสรุปองค์ความรู้ตามประเด็นที่ได้สืบค้น เกี่ยวกับปรากฏการณ์การเงินที่สนใจ โดยนำเสนอในรูปแบบของโปสเตอร์ ใบงาน หรือโปรแกรมนำเสนอ หรือในรูปแบบใด รูปแบบหนึ่งเพื่อสะท้อนองค์ความรู้ วิธีการ แก้ปัญหาและแนวทางที่สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็น ที่นักเรียนอาจไม่เข้าใจ	4	4	5	4.33	0.58	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนสร้างองค์ ความรู้จากประสบการณ์ตนเองได้	4	5	5	4.67	0.58	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ความฉลาดรู้การเงิน	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับช่วง วัยและของผู้เรียน	5	4	4	4.33	0.58	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ					ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3	$\bar{x}$	S.D.	
9. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
10. ใช้ภาษาชัดเจน กระชับรัด ไม่คลุมเครือ เข้าใจง่าย และมีความต่อเนื่องทุกขั้นตอน	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวมด้านขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้	4.70	4.50	4.80	4.67	0.15	มากที่สุด

ภาคผนวก ง แบบประเมินความเหมาะสมของแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยผู้ที่ทำการวิจัยจะได้นำผลการประเมินความเหมาะสมไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 รายการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

ให้ 5 คะแนน แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ให้ 4 คะแนน แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับมาก

ให้ 3 คะแนน แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ให้ 2 คะแนน แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับน้อย

ให้ 1 คะแนน แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้
ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ส่วนที่ 1

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	มาตรฐานและตัวชี้วัด						
	1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับด้านความฉลาดรู้การเงิน						
	1.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถด้านความฉลาดรู้การเงิน						
	1.3 มาตรฐานและตัวชี้วัดนำไปวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย) ได้จริง						
2	จุดประสงค์การเรียนรู้						
	2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด						
	2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้มุ่งเน้นพัฒนาความฉลาดรู้การเงิน						
	2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ครบทุกด้าน (พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย)						
	2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สังเกตได้						
3	สาระการเรียนรู้						
	3.1 สาระการเรียนรู้เชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้						
	3.2 สาระการเรียนรู้สามารถส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของผู้เรียนได้						
	3.3 สาระการเรียนรู้กล่าวถึงเนื้อหาความสามารถ และกระบวนการที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้						
	3.4 เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1						

ที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
	4.1 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุพฤติกรรมการเรียนรู้ตามที่จุดประสงค์ระบุไว้						
	4.2 กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความรู้การเงิน						
	4.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีลำดับและความต่อเนื่องที่เหมาะสม						
	4.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้						
	4.5 ผู้เรียนสามารถองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อนได้						
	4.6 ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้การเงินผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ได้						
	4.7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ทันสมัย						
5	การวัดและประเมินผล						
	5.1 วิธีการวัดและประเมินผลสามารถประเมินผลความรู้การเงินของผู้เรียนได้						
	5.2 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องตามพฤติกรรมการเรียนรู้ที่จุดประสงค์ระบุไว้						
	5.3 วิธีการวัดและประเมินผลมีความหลากหลาย เหมาะสมกับภาระงานที่ผู้เรียนได้รับมอบหมาย						
	5.4 ส่งเสริมการวัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย						
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
	6.1 สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน						
	6.2 สื่อและแหล่งเรียนรู้สามารถพัฒนาความรู้การเงินของผู้เรียนได้						
	6.3 สื่อและแหล่งเรียนรู้สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้						

ส่วนที่ 2

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

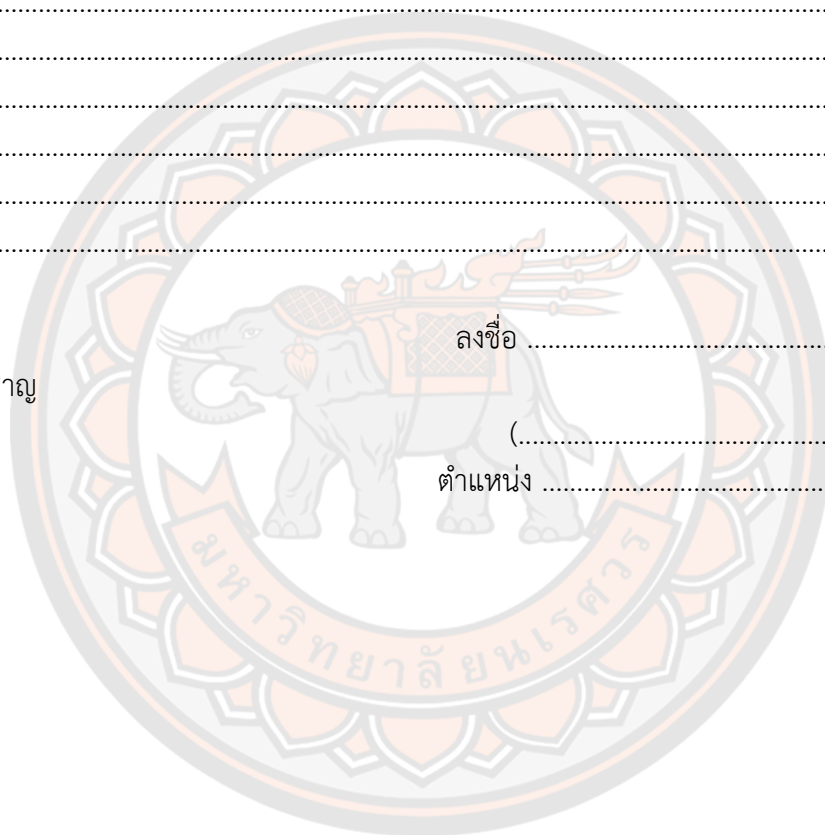
A decorative graphic at the bottom of the page featuring a rainbow arching over a series of concentric, geometric patterns in shades of orange, yellow, and grey. The patterns resemble stylized, interlocking shapes that form a semi-circular frame.

ผู้เชี่ยวชาญ

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง

ภาคผนวก จ ผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางแสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		1	2	3			
1	มาตรฐานและตัวชี้วัด						
	1.1 มาตรฐานและตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับด้านความฉลาดรู้การเงิน	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
	1.2 มาตรฐานและตัวชี้วัดส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถด้านความฉลาดรู้การเงิน	5	5	5	5.00	0	มากที่สุด
	1.3 มาตรฐานและตัวชี้วัดนำไปวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน (พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย) ได้จริง	5	5	5	5.00	0	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5	5	4.67	4.89	0.19	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้						
	2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	2.2 จุดประสงค์การเรียนรู้มุ่งเน้นพัฒนาความฉลาดรู้การเงิน	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ครบทุกด้าน (พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย)	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สังเกตได้	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5	5	5	5	0	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้						
	3.1 สาระการเรียนรู้เชื่อมโยงกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
	3.2 สาระการเรียนรู้สามารถส่งเสริมความฉลาดรู้การเงินของผู้เรียนได้	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	3.3 สาระการเรียนรู้กล่าวถึงเนื้อหา	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
		1	2	3			
	ความสามารถ และกระบวนการที่ผู้เรียนต้อง เรียนรู้						
	3.4 เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียนใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5	4.50	4.75	4.75	0.25	มากที่สุด
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
	4.1 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียน บรรลุพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ ระบุไว้	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	4.2 กิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นให้นักเรียน เกิดความฉลาดรู้การเงิน	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	4.3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มี ลำดับและความต่อเนื่องที่เหมาะสม	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	4.4 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
	4.5 ผู้เรียนสามารถองค์ความรู้จากการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อน ได้	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	4.6 ผู้เรียนสามารถพัฒนาความฉลาดรู้ การเงินผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ได้	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	4.7 กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ทันสมัย	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5	5	4.86	4.95	0.08	มากที่สุด
5	การวัดและประเมินผล						
	5.1 วิธีการวัดและประเมินผลสามารถ ประเมินผลความฉลาดรู้การเงินของผู้เรียน ได้	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	5.2 การวัดและประเมินผลมีความสอดคล้อง ตามพฤติกรรมการเรียนรู้ที่จุดประสงค์ระบุ ไว้	5	5	4	4.67	0.58	มากที่สุด
	5.3 วิธีการวัดและประเมินผลมีความ หลากหลาย เหมาะสมกับภาระงานที่ผู้เรียน ได้รับมอบหมาย	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	5.4 ส่งเสริมการวัดและประเมินผลด้านพุทธิ	5	5	5	5	0	มากที่สุด

ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\bar{x}$	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
		1	2	3			
	พิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย						
	เฉลี่ย	5	5	4.75	4.92	0.14	มากที่สุด
6	สื่อและแหล่งการเรียนรู้						
	6.1 สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมกับ ช่วงวัยของผู้เรียน	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	6.2 สื่อและแหล่งเรียนรู้สามารถพัฒนาความ ฉลาดรู้การเงินของผู้เรียนได้	5	5	5	5	0	มากที่สุด
	6.3 สื่อและแหล่งเรียนรู้สามารถกระตุ้น ความสนใจของผู้เรียนได้	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
	เฉลี่ย	5	4.67	5	4.89	0.19	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	5.00	4.88	4.84	4.91	0.08	มากที่สุด

ภาคผนวก ฉ แบบประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความฉลาดรู้การเงินของ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับ ผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อเรื่องการศึกษาค้นคว้าอิสระ

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์
โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความ
ฉลาดรู้ทางการเงินของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1

DEVELOPMENT OF PHENOMENON-BASED
ECONOMICS LEARNING ACTIVITIES TO

อาจารย์ที่ปรึกษา
ผู้วิจัย

PROMOTE FINANCIAL LITERACY FOR
MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบสุข คงมนัส
นางสาวสุริดา จันทะดวง
นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชา
หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุง แก้ไข ให้มีความ
สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ในการทดสอบจริง

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

- แบบวัดความฉลาดรู้การเงินฉบับนี้ทำขึ้นเพื่อวัดความฉลาดรู้การเงินสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นส่วนที่นำไปสร้างแบบวัดความฉลาดรู้การเงินของผู้เรียนที่เรียนด้วยกิจกรรม
การเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
- แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบมาตราส่วนแสดงค่า 3 ระดับโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านว่าข้อคำถามแต่ละข้อที่สร้างขึ้นท่านเห็นด้วยหรือไม่ โดยมีเกณฑ์
พิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสถานการณ์นั้นสอดคล้องกับองค์ประกอบของความฉลาด
รู้การเงิน

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าสถานการณ์นั้นสอดคล้องกับองค์ประกอบของความ
ฉลาดรู้การเงิน

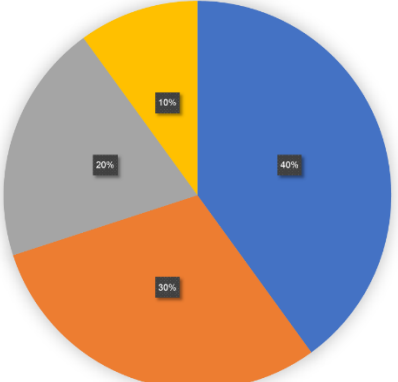
-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าสถานการณ์นั้นไม่ได้สอดคล้องกับองค์ประกอบของความ
ฉลาดรู้การเงิน

3. กรณีที่ท่านมีความคิดเห็นอื่นใดนอกเหนือจากนี้ กรุณาเขียนลงในช่องหมายเหตุ

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความฉลาดรู้ทางการเงิน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนการพิจารณา

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การวางแผนทางการเงิน	1. ข้อใดต่อไปนี้เป็นถูกต้อง ก. คุณไม่จำเป็นต้องปรับแผนการเงินที่คุณวางไว้เพราะคุณคิดไว้ดีอยู่แล้ว ข. หากคุณแบ่งเงินเป็นส่วน ๆ ตามเป้าหมายที่ต้องการใช้จะช่วยทำให้การออมประสบความสำเร็จ ค. การวางแผนการเงินเป็นเรื่องของผู้ใหญ่เด็ก ๆ ยังไม่จำเป็นต้องรู้ ง. คุณไม่ควรออมเงินสำหรับรายจ่ายก้อนโตเพราะเป็นการสร้าง ความกดดันในชีวิตมากเกินไป <u>ตอบ ข</u> 2. ใครเป็นผู้ที่วางแผนและจัดสรรเงินได้ดี ก. จี๊ว มีรายรับเดือนละ 5,000 บาท เจอของที่ช้อบลดราคา 50% จึงตัดสินใจซื้อ ในราคา 3,500 บาท เพราะคิดถึงความคุ้มค่าในการใช้งาน ข. โจ้ มีรายรับเดือนละ 5,000 บาท ตั้งใจจะซื้อมือถือราคา 6,000 บาท ในอีก 6 เดือนข้างหน้า จึงทยอยเก็บเงินเดือนละ 1,000 บาท โดยโจ้จะไปทำงานพิเศษเพิ่ม เพื่อให้เก็บเงินได้เร็วขึ้น ค. แจ๊ส มีรายรับเดือนละ 5,000 บาท ต้องจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ 800 บาท จึงขอเบิกเงินล่วงหน้าจากเจ้านาย 1,000 บาท เพื่อมาจ่ายค่าน้ำค่าไฟ และเก็บเงินส่วนที่เหลือมาใช้จ่ายเพิ่มความสุขของตนเอง ง. แจ็ค มีรายรับเดือนละ 5,000 บาท ตั้งใจจะเก็บเงินไปเที่ยว ต่างจังหวัดแต่คิดว่าวิธีการเก็บเงินทำให้ต้องอดข้าวจึงล้มเลิกความตั้งใจ <u>ตอบ ข</u> 3. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. การหยอดกระปุกกับการฝากเงินในบัญชีออมทรัพย์ ถือเป็นการออมที่ ได้รับผลตอบแทนเท่ากัน ข. การออมหรือการลงทุนที่ดีจะต้องสร้างผลตอบแทน ได้เท่ากับเงินเพื่อ ค. ดอกเบี้ยทบต้นเป็นดอกเบี้ยที่คิดจากเงินต้น				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	และดอกเบี้ยย ที่สะสมของงวดก่อนหน้า ช่วยทำให้เงินออมงอกเงยและไปถึงเป้าหมายการออมได้เร็วขึ้น ง. ไม่มีข้อใดถูก <u>ตอบ ค</u> 4. ลูกสองได้รับเงินเดือน 45,750 บาท ออมเงิน 10% ของเงินเดือนที่ได้รับทุกเดือน เมื่อผ่านไป 6 เดือน ลูกสองมีเงินออมกี่บาท ก. 77,750 บาท ข. 57,450 บาท ค. 27,450 บาท ง. 47,450 บาท <u>ตอบ ค</u> จากแผนการใช้จ่ายเงินที่กำหนดให้ ตอบคำถามข้อ 5-6 เด็กหญิงรดา ได้รับเงิน สัปดาห์ละ 1,000 บาท 5. เด็กหญิงรดา มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์การเรียนสัปดาห์ละกี่บาท ก. 100 บาท ข. 200 บาท ค. 300 บาท ง. 400 บาท <u>ตอบ ข</u> 6. เด็กหญิงรดา มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ สัปดาห์ละกี่บาท ก. 100 บาท ข. 200 บาท ค. 300 บาท ง. 400 บาท				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<u>ตอบ ข</u> 7. สิ่งที่เป็น จำเป็น ต้องมีก่อนเริ่มการลงทุน คืออะไร ก. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดอกเบี้ยทบต้น และเงินเพื่อ ข. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงจากการลงทุน และผลตอบแทนที่ต้องการ ค. เงินออมเพื่อลงทุน ง. ถูกทุกข้อ <u>ตอบ ง</u> 8. ปัจจัยใดที่มีผลต่อการจัดสรรเงินลงทุน ก. ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ผลตอบแทนที่ต้องการ ข. ฐานะทางการเงิน เป้าหมายในการลงทุน ค. ถูกทั้ง ก. และ ข. ง. ไม่มีข้อใดถูก <u>ตอบ ค</u> 9. ใครเป็นผู้ลงทุนที่ดี ก. นาย A ฝากเงินที่ธนาคาร 100 บาท ได้ดอกเบี้ย 3% ต่อปี เมื่อครบ 1 ปี เงินฝากของนาย A จะเพิ่มขึ้น เป็น 103 บาท นาย A เห็นว่าตนเองรับความเสี่ยงได้ น้อย จึงยังคงฝากเงินที่ธนาคารต่อไป ข. นาย B ชอบการลงทุน แต่ไม่มีเวลาหาข้อมูลเพิ่มเติม จึงเลือกลงทุนในทองคำเพียงอย่างเดียว เพราะได้ผลตอบแทนสูง ค. นาย C อยากมีเงินเยอะ ๆ จึงเลือกลงทุนตามเพื่อน เพราะเพื่อนบอกว่าได้ผลตอบแทนสูงต่อเนื่องยาวนาน ง. ถูกทุกข้อ <u>ตอบ ก</u>				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	10. ใครเป็นผู้ที่ใช้หลักการกระจายความเสี่ยงในการลงทุน ก. นาย A เก็บเงินทั้งหมดที่มีไว้ในตู้เซฟที่บ้าน แม้ว่าจะ ไม่ได้ผลตอบแทนใด ๆ เลยก็ตาม เพราะคิดว่าปลอดภัย และไม่ต้องการรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเงิน ที่มีอยู่ไปลงทุน ข. นาย B แบ่งเงินไปลงทุนในหลาย ๆ อย่างให้เหมาะสม กับความเสี่ยงที่รับได้และผลตอบแทนที่ต้องการ เช่น เงินฝาก และหุ้นกู้ ค. นาย C มีความมั่นใจในบริษัท ก. มาก เนื่องจากมีความ มั่นคงสูง จึงนำเงินออมทั้งหมด ลงทุนในหุ้นของบริษัทนั้น ง. ไม่มีข้อใดถูก <u>ตอบ ข</u> 11. ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. นาย A และนาย B เรียน ปวช. มาด้วยกัน จึงรับ ความ เสี่ยงในการลงทุนได้เท่ากัน ข. นาย C เลือกการลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง จึงมีโอกาสที่จะ ได้รับผลตอบแทนสูง แต่ก็มีโอกาสที่จะขาดทุนสูงเช่นกัน ค. นาย D ไม่มีต้นทุนในการลงทุนเลย เพราะยืมเงินจาก ธนาคารมาลงทุน ง. นาย E มีความมั่นใจในสิ่งที่ลงทุนแล้ว จึงคิดว่าไม่จำเป็น ต้องเสียเวลาติดตามข่าวสารที่เกี่ยวข้อง <u>ตอบ ข</u> 12. หากนักเรียนเป็นคนที่อยู่ในวัยใกล้เกษียณ และรับความเสี่ยงได้ค่อนข้างน้อย นักเรียนจะเลือก ลงทุนอะไร ก. ทองคำ ข. กองทุนรวมที่ ไปลงทุนในต่างประเทศ ค. หุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ง. เงินฝากธนาคาร <u>ตอบ ง</u> 13. พิจารณาข้อความต่อไปนี้ 1.การเลือกลงทุนที่ให้ผลตอบแทนสูงนั้น				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ก็มีโอกาสที่จะขาดทุนสูงเช่นกัน 2.โดยทั่วไป การลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง มักถูกคาดหวังว่าจะให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับการลงทุนที่มีความเสี่ยงต่ำ ข้อใดถูกต้อง ก. 1 และ 2 ถูก ข. 1 และ 2 ผิด ค. 1 ถูก และ 2 ผิด ง. 1 ผิด และ 2 ถูก <u>ตอบ ก</u> 14. นักเรียนคิดว่าบุคคลใดมีพฤติกรรมทางการเงินที่ดี ก. ดรีม เลือกซื้อสินค้าตามกระแส ข. ดา เลือกซื้อสินค้าที่มีราคาสูง ค. ไดรฟ์ เปรียบเทียบความคุ้มค่าของสินค้าก่อน ตัดสินใจซื้อเสมอ ง. โต มักยืมเงินเพื่อนในการซื้อสินค้า <u>ตอบ ค</u> จากรูปภาพ ตอบคำถามข้อ 15 15. ธนาคารกรุงไทย เสนอให้เปิดบัญชีกระแสปักไปฝากธนาคาร ทุกๆ 6 เดือน เพื่อให้ได้ดอกเบี้ยเงินฝากเยอะๆ เอื้อควรเลือกฝากเงินกับธนาคารใด ก. ธนาคารกรุงเทพ				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ข. ธนาคารกรุงไทย ค. ธนาคารไทยธนชาติ ง. ธนาคาร HL BANK <u>ตอบ ง</u> 16. ร้าน ก ตีราคากีตาร์ไว้ 2,250 บาท ถ้าซื้อจะลดราคาให้ 15% จากราคาป้าย ร้าน ข ตีราคากีตาร์ไว้ 1,980 บาท ถ้าซื้อจะลดราคาให้ 5% จากราคาป้าย ถ้าต้องการซื้อกีตาร์ควรเลือกซื้อจากร้านใด เพราะเหตุใด ก. ร้าน ก เพราะ มีราคาถูกกว่าร้าน ข ข. ร้าน ก เพราะ เจ้าของร้านใจดี ลดให้เยอะ ค. ร้าน ข เพราะ มีราคาถูกกว่าร้าน ก ง. ร้าน ข เพราะ มีกีตาร์หลายยี่ห้อให้เลือก <u>ตอบ ค</u> 17. นักเรียนคิดว่าบุคคลใดมีพฤติกรรมทางการเงิน ที่ดี ก. ดรีม เลือกซื้อสินค้าตามกระแส ข. ดา เลือกซื้อสินค้าที่มีราคาสูง ค. ไดรฟ์ เปรียบเทียบความคุ้มค่าของสินค้า ก่อนตัดสินใจซื้อเสมอ ง. โด้ มักยืมเงินเพื่อนในการซื้อสินค้า <u>ตอบ ค</u> 18. นายราชนันท์มีรายได้เดือนละ 30,000 บาท หักเงินไว้ออมเดือนละ 4,500 บาท นายออม เงินเดือนละกี่เปอร์เซ็นต์ ก. 5 เปอร์เซ็นต์ ข. 10 เปอร์เซ็นต์ ค. 15 เปอร์เซ็นต์ ง. 20 เปอร์เซ็นต์ <u>ตอบ ค</u> 19. กานต์ต้องการซื้อกระเป๋า กานต์ควรเลือกซื้อ จากร้านใด ร้าน A ตีราคากระเป๋าไว้ 1,860 บาท ลด ราคา 10% จากราคาป้าย				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ร้าน B ตัดราคากระเป๋าไว้ 1,750 บาท ลดราคา 15% จากราคาป้าย ร้าน C ตัดราคากระเป๋าไว้ 2,000 บาท ลดราคา 25% จากราคาป้าย ร้าน D ตัดราคากระเป๋าไว้ 1,950 บาท ลดราคา 20% จากราคาป้าย ก. ร้าน A ข. ร้าน B ค. ร้าน C ง. ร้าน D <u>ตอบ ข</u> 20. นายเอกกับเพื่อนๆ เช่าหอพักอยู่ด้วยกัน ทุกคนทำงานพิเศษเป็นเวลาสองเดือน แต่ไม่มีใครมีเงินออมเลย เมื่อพวกเขา เพิ่งได้รับค่าจ้างรายเดือน จึงเขียนรายการ “สิ่งที่ต้องทำ” นี้ขึ้นมา สิ่งที่ต้องทำ ○ ซื้อครีมบำรุง ○ จ่ายค่าเช่าหอพัก ○ สมัครดูหนังออนไลน์ Netflix ○ ซื้อโต๊ะเก้าอี้มาตั้งที่ระเบียง รายการใดที่นายเอกกับเพื่อนๆ ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ก. ซื้อครีมบำรุง ข. จ่ายค่าเช่าหอพัก ค. สมัครดูหนังออนไลน์ Netflix ง. ซื้อโต๊ะเก้าอี้มาตั้งที่ระเบียง <u>ตอบ ข</u> 21. โทรศัพท์มือถือยี่ห้อและรุ่นเดียวกัน วางจำหน่ายในร้านค้า 2 ร้าน โดยตั้งราคาและให้ส่วนลดต่างกัน ดังนี้				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ร้านแก้วโม่บาย ตั้งราคาขาย 26,000 บาทลดราคา 15% ร้านกล้าโม่บาย ตั้งราคาขาย 24,000 บาทลดราคา 8% หากนักเรียนต้องการซื้อโทรศัพท์มือถือรุ่นนี้ นักเรียนควรซื้อจากร้านใด เพราะเหตุใด ก. ร้านแก้วโม่บาย เพราะ มีราคาถูกกว่าร้านร้านกล้าโม่บาย ข. ร้านแก้วโม่บาย เพราะ เจ้าของร้านลดราคาให้เยอะ ค. ร้านกล้าโม่บาย เพราะ มีราคาถูกกว่าร้านร้านแก้วโม่บาย ง. ร้านกล้าโม่บาย เพราะ เจ้าของร้านลดราคาให้ 1,000 บาท <u>ตอบ ค</u> 22. นายเอกู้เงินเพื่อซื้อรถจักรยานยนต์ส่วนตัวโดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมคงที่ นายเอจะมีค่าใช้จ่าย ได้แก่ การชำระคืน เงินกู้รายเดือน นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการใช้รถจักรยานยนต์ เช่น ค่าประกันภัย ค่าน้ำมันและค่าซ่อมบำรุงรักษา หากนายเอใช้รถจักรยานยนต์มากขึ้นจะส่งผลอย่างไร ก. ค่าประกันภัยลดลง ข. ค่าใช้จ่ายด้านค่าน้ำมันคงเดิม ค. ค่าใช้จ่ายด้านค่าซ่อมบำรุงรักษาคงเดิม ง. ค่าใช้จ่ายด้านการชำระคืนเงินกู้รายเดือนคงเดิม <u>ตอบ ค</u> 23. ทัวไปควรมีเงินออมฉุกเฉินอย่างน้อยเท่าไร ก. เท่าไรก็ได้ ข. 1 เท่าของรายจ่ายประจำในแต่ละเดือน ค. 2 เท่าของรายจ่ายประจำในแต่ละเดือน ง. 3 เท่าของรายจ่ายประจำในแต่ละเดือน <u>ตอบ ง</u> 24. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นผู้วางแผนและจัดสรรเงินได้ดี (สมมติให้มีรายรับเดือนละ 5,000 บาทเท่ากันทุกคน)				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ก. อรเจอกระเป๋าลือแบนที่ช้อบลดราคาอยู่ 50% จึงตัดสินใจซื้อในราคา 3,000 บาทเพราะคำนึงถึงความคุ้มค่าในการใช้ ข. อ้อยตั้งใจจะซื้อมือถือราคา 6,000 บาทในอีก 6 เดือนข้างหน้าจึงทยอยเก็บเงินเดือนละ 1,000 บาท และคิดว่าจะไปทำงานพิเศษเพิ่มเติมเพื่อให้ถึงเป้าหมายโดยเร็ว ค. แอมต้องจ่ายค่าน้ำค่าไฟ 800 บาทจึงขอเบิกเงินล่วงหน้าจากเจ้านาย 1,000 บาทเพื่อมาจ่ายค่าน้ำค่าไฟและนำส่วนที่เหลือมาใช้จ่ายหนี้เงินเพิ่มความสุขให้แก่ตนเอง ง. เอมตั้งใจจะเก็บเงินไปท่องเที่ยวและคิดว่าการเก็บเงินที่ทำอยู่ทำให้ ต้องอดข้าวจึงล้มเลิกความตั้งใจ <u>ตอบ ข</u> 25. บุคคลใดต่อไปนี้มีภาระกระจายความเสี่ยงลงทุน ก. นุ่มเก็บเงินทั้งหมดที่มีไว้ในตู้เซฟที่บ้านแม่จะไม่ได้ผลตอบแทนใดๆเลยเพราะคิดว่าปลอดภัยและไม่ต้องรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการนำเงินที่มีอยู่ไปลงทุน ข. นุ่มแบ่งเงินไปลงทุนในทางเลือกหลายๆอย่างที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และผลตอบแทนที่ต้องการเช่นเงินฝากและหุ้นกู้ ค. นุ่มมั่นใจในบริษัทมากเนื่องจากเป็นบริษัทที่มีความมั่นคงสูงจึงนำเงินออมทั้งหมดลงทุนในหุ้นของบริษัท ง. นานีออมเงินทั้งหมดไว้ในบัญชีเงินฝากประจำของธนาคาร A <u>ตอบ ข</u> 26. ในการวางแผนการเงินที่ดีควรออมเงินก่อนได้เป็นลำดับ ก. ออมเงินเพื่อซื้อของที่อยากได้ ข. ออมเงินเพื่อเกษียณ ค. ออมเงินเพื่อฉุกเฉิน ง. ออมเงินเพื่อการลงทุน <u>ตอบ ค</u>				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การจัดการ การเงิน	27. หากต้องการทราบฐานะทางการเงินของบุคคลว่ามีความมั่งคั่งมากน้อยแค่ไหนควรพิจารณาจากงบการเงินใด ก. งบดุลส่วนบุคคล ข. งบรายได้และรายจ่ายส่วนบุคคล ค. งบกำไรสะสมส่วนบุคคล ง. งบแสดงความมั่งคั่งส่วนบุคคล <u>ตอบ ก</u>				
	28. ข้อใดเรียงลำดับขั้นตอนการวางแผนทางการเงินได้อย่างถูกต้อง 1) กำหนดเป้าหมาย 2) ดำรวจตนเอง 3) ปฏิบัติตามแผน 4) ทบทวนและปรับปรุงแผน 5) จัดทำแผนการเงิน ก. 1 2 3 4 5 ข. 2 1 5 3 4 ค. 2 1 3 4 5 ง. 1 2 4 3 5 <u>ตอบ ข</u>				
	29. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการลงทุนแบบสม่ำเสมอ ก. ไม่จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากก็สามารถลงทุนได้ ข. ให้ผลตอบแทนมากกว่าการลงทุนแบบครั้งเดียว ค. ไม่ต้องคอยเฝ้าติดตามราคาว่าจังหวะใดควรลงทุน ง. ช่วยกระจายการลงทุนทำให้ ต้นทุนเฉลี่ยต่ำกว่าการลงทุนเพียงครั้งเดียว <u>ตอบ ข</u>				
	30. การสร้างความมั่งคั่งเกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินยกเว้นข้อใด ก. การวางแผนการใช้จ่าย ข. การวางแผนการออม ค. การวางแผนการลงทุน				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ง. การวางแผนการกู้หนี้ <u>ตอบ ง</u> 31. หากมีหนี้ต้องการวางแผนเก็บเงินสำหรับค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายต่างๆเพื่อไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศไหน อีก 3 เดือนข้างหน้าเครื่องมือการวางแผนทางการเงินได้สำคัญสุด ก. จัดทำงบดุลส่วนบุคคล ข. จัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย ค. จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่าย ง. จัดทำงบกระแสเงินสด <u>ตอบ ค</u> 32. ข้อใดต่อไปนี้เป็นไม่ควรปฏิบัติเมื่อทำงบประมาณค่าใช้จ่ายแล้วพบว่าไม่มีเงินขาด ก. นำเงินออมที่มีอยู่ มาใช้จ่ายส่วนที่จำเป็นหรือฉุกเฉินก่อน ข. ลดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือซื้อสินค้า ค. หาสินค้าเพื่อนำไปขาย ในช่องทางออนไลน์ต่างๆ ง. สมัครสินเชื่อบัตรเครดิต เงินสด เพื่อกดเงินมาใช้ <u>ตอบ ง</u> 33. ข้อใดเป็นสิ่งที่เจ้าหนี้หรือผู้ทวงถามหนี้ไม่สามารถทำได้ตามกรอบของกฎหมาย ก. ทวงหนี้กับเพื่อนร่วมงานของลูกค้าหนี้ ข. ติดตามทวงถามหนี้ไปยังสถานที่ทำงาน ที่ลูกค้าหนีระบุไว้ ค. ติดตามทวงถามหนี้ในวันหยุดราชการ เวลา 17:00 น. ง. แสดงตนว่ามาจากบริษัททวงถามหนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้ตามกฎหมายแล้ว <u>ตอบ ก</u> 34. ข้อใดเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาหนี้ที่ถูกต้อง เมื่อเงินคงเหลือในแต่ละเดือนของเราติดลบ (เงินคงเหลือ = รายรับ-รายจ่าย-ภาระผลหนี้ ก. กู้หนี้ยืมมาวนใช้จ่ายและชำระหนี้ไปก่อน				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การเข้าถึงข้อมูลทางการเงิน	ข. ปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงให้ได้มากที่สุดหรือหารายได้เพิ่ม ค. หาเงินกู้ใหม่เพื่อให้มีเงินเพียงพอสำหรับใช้จ่าย ง. หยุดจ่ายหนี้ <u>ตอบ ข</u>				
	35. หากลูกหนี้คาดว่าจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ข้อใดเป็นสิ่งที่ลูกหนี้ควรทำ ก. หยุดจ่ายหนี้เอง ข. กู้เงินอื่นมาวนจ่ายไปก่อน ค. มองหาแหล่งเงินกู้อื่น ง. รับผิดชอบเหตุผลและเจรจาขอปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้โดยเร็ว <u>ตอบ ง</u>				
	36. หากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้เข้าซื้อหรือสินเชื่อจำนำทะเบียนรถได้ควรแก้ไขปัญหอย่างไร ก. รวมหนี้สินเชื่อจำนำทะเบียนรถกับหนี้บ้าน ข. ขอเปลี่ยนประเภทวงเงิน ค. ขายหรือขอคืนรถให้แก่บริษัทเข้าซื้อ ง. ขอดีโอนชำระหนี้ <u>ตอบ ค</u>				
	37. ข้อใดเป็นสิ่งที่ลูกหนี้ควรทำก่อนที่จะวางแผนแก้ไขหนี้ ก. ปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงให้ได้มากที่สุดหรือหารายได้เพิ่ม ข. สำรองตนเอง ค. เริ่มออมเงินเพื่อฉุกเฉิน ง. ปรับพฤติกรรมทางการเงิน <u>ตอบ ข</u>				
	38. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด ก. เงินดาวน์ไม่ช่วยประหยัดดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย ข. ยิ่งมีเงินดาวน์มากยิ่งช่วยลดค่างวดและดอกเบี้ย ค. เงินดาวน์ 0 บาทช่วยให้ได้ของที่ต้องการและเป็นหนี้น้อย				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ง. ดาวมากดอกเปื้อยและค้างววดที่ต้องจ่ายก็ยิ่งมาก <u>ตอบ ข</u> 39. ข้อใดคือการตั้งเป้าหมายปลดหนี้ที่ดี ก. ฉันจะปลดหนี้ให้ได้ภายในปีนี้อย่างแน่นอน ด้วยการลดค่าห่วยเดือนละ 1,000 บาท ข. ฉันจะเก็บเงินเพื่อปลดหนี้ 48,000 บาท ภายใน 12 เดือนโดยจะเก็บเดือนละ 4,000 บาท ด้วยการออมก่อนใช้และขายของออนไลน์ ค. ฉันมีรายได้เดือนละ 20,000 บาทในปีหน้า ฉันจะปลดหนี้ 1.5 ล้านบาทให้หมดเกลี้ยง ง. ฉันจะเก็บเงินไว้ปลดหนี้ให้ได้ 50,000 บาท ภายใน สอง ปี 5 เดือน <u>ตอบ ข</u> 40. ข้อใดอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ก. แหล่งรายได้ขาดความน่าเชื่อถือ ข. วงเงินที่ขอกู้สูงเกินความสามารถในการชำระหนี้ ค. มีประวัติค้างชำระในข้อมูลเครดิต ง. ถูกทุกข้อ <u>ตอบ ง</u> 41. ข้อใดเป็นเหตุผลที่ทำให้บัตรเครดิตและบัตรกดเงินสดมีการคิดดอกเบี้ยรวมค่าธรรมเนียมในอัตราที่สูง ก. ให้วงเงินที่อนุมัติน้อยกว่า ข. เป็นสินเชื่อที่ไม่ต้องใช้หลักประกัน ค. ป้องกันไม่ให้ผู้ถือบัตรก่อหนี้มากเกินไป ง. ต้องการกำไร มาชดเชยหนี้เสียของสถาบันการเงิน <u>ตอบ ข</u> 42. การซื้อขายออนไลน์ ขณะที่นายเอกำลังใช้คอมพิวเตอร์ที่ร้านอินเทอร์เน็ตเพื่อเยี่ยมชมเว็บไซต์ซื้อขายออนไลน์ที่ขายอุปกรณ์กีฬาได้ ปรากฏหน้าต่างขึ้นมาให้กดดาวน์โหลด				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	Application ที่ไม่รู้จัก หากกดดาวน์โหลด Application ภายใน 3 นาที ชื้อ ในราคาพิเศษ เพียงราคา 1 บาท โดยต้องป้อนรายละเอียดบัตรเครดิตธนาคารเพื่อจ่ายค่าอุปกรณ์กีฬา หากนักเรียน เป็นนายเองจะดาวน์โหลด Application หรือไม่ เพราะเหตุใด 1. กดดาวน์โหลด เพราะคงเป็นโปรแกรมที่เว็บไซต์นี้แนะนำ 2. กดดาวน์โหลด เพราะรีบดำเนินการชำระเงินก่อน สินค้าจะหมดสต็อก 3. ไม่กดดาวน์โหลด เพราะหลีกเลี่ยงการติดตั้งที่ Application ไม่รู้แหล่งที่มา 4. ไม่กดดาวน์โหลด เพราะการใช้คอมพิวเตอร์ในที่สาธารณะ อาจไม่ปลอดภัย 5. ไม่กดดาวน์โหลด เพราะเมื่อกดคลิกข้อเสนอใดๆ อาจเป็นการหลอกลวงขโมยข้อมูลส่วนบุคคล ข้อใดถูกต้อง ก. 1 และ 2 ข. 2 และ 3 ค. 3 4 และ 5 ง. 1 3 และ 4 <u>ตอบ ค</u> 43. ข้อใด <u>ไม่ใช่</u> ข้อดีของการชำระเงินด้วย QR Code ก. สะดวกในการชำระค่าสินค้าและบริการ ข. ปลอดภัยมากขึ้นเพราะไม่ต้องมอบบัตรหรือแจ้งข้อมูลให้แก่ร้านค้า ค. ผู้ขายไม่ต้องติดตั้งเครื่องรับบัตร ลดภาระในการจัดการเงินสด ง. ชื้อสินค้าและบริการได้ก่อนโดยไม่ต้องจ่ายเงินในทันที <u>ตอบ ง</u>				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
การวิเคราะห์ และประเมิน ข้อมูลทาง การเงิน	44. ข้อใด ไม่ใช่ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ ก. บัตรเอทีเอ็ม ข. บัตรโดยสารรถไฟฟ้า ค. บัตรสมาชิกคลับการ์ด ง. บัตรเครดิต <u>ตอบ ค</u> 45. ทิवाจ่ายค่ามัดจำหอพักจำนวน 15,000 บาท โดยการโอนเงินผ่านพร้อมเพย์ด้วยหมายเลขโทรศัพท์มือถือ แต่ระหว่างที่กำลังโอนเงิน คุณแม่ชวนคุยเรื่องอื่น จึงไม่ได้ตรวจสอบเบอร์โทรศัพท์มือถือของหอพักก่อนกดโอนเงิน ทำให้ระบุเบอร์โทรศัพท์มือถือของผู้รับโอนผิด จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นทิवाควรดำเนินการอย่างไร 1) ติดต่อเจ้าของหอพัก เพื่อแจ้งว่าโอนเงินผิดบัญชี 2) ติดต่อธนาคารต้นทางเพื่อแจ้งปัญหา 3) นำหลักฐานการโอนเงินไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ 4) นำใบแจ้งความไปติดต่อธนาคารต้นทางเพื่อประสานกับธนาคารปลายทางติดตามเงินคืนให้ ก. 1 และ 2 ข. 2 และ 3 ค. 3 4 และ 5 ง. 1 2 และ 4 <u>ตอบ ง</u>				
	46. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับข้อควรระวังในการโอนเงินผ่านพร้อมเพย์ 1) ตรวจสอบชื่อนามสกุลของผู้รับโอนและจำนวนเงินโอนให้ถูกต้องก่อนกดยืนยันการโอน 2) หากเปลี่ยนหรือเลิกใช้เบอร์มือถือที่ผูกกับพร้อมเพย์ต้องแจ้งให้ธนาคารทราบ 3) อย่าลืมลงทะเบียนผูกบัญชีพร้อมเพย์กับ เบอร์โทรศัพท์มือถือ ก่อนโอนเงินทุกครั้ง ก. 1 และ 2 ข. 2 และ 3 ค. 1 2 และ 3 ง. 1 3 และ 4 <u>ตอบ ก</u>				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	47. ข้อใดเป็นเทคนิคในการใช้บัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ให้ปลอดภัย 1) มีบัตรเท่าที่จำเป็น 2) ตั้งพาสเวิร์ดให้เดายากและเปลี่ยนบ่อยๆ 3) เพิ่มความระมัดระวังให้มากขึ้นเมื่อใช้บัตรประเภท แตะจ่ายและชำระเงินได้ทันที 4) ครบบอกSecurity Code ให้คนสนิททราบเพื่อเกิด กรณีที่เราจำไม่ได้ ก. 1 และ 2 ข. 2 และ 3 ค. 1 2 และ 3 ง. 1 3 และ 4 <u>ตอบ ค</u> 48. ข้อใดไม่จัดอยู่ในหมวดผู้ให้บริการทางการเงิน ก. ธนาคารกรุงเทพ ข. การถอนเงินด้วยบัตรเดบิต ค. บริษัททรมันนี่จำกัด ง. บริษัทบัตรเครดิตไทยจำกัดมหาชน <u>ตอบ ข</u> 49. ข้อใดคือชื่อแอปพลิเคชันของผู้ให้บริการทางการเงิน ก. จ่ายบิลผ่าน Internet banking ข. โอนเงินแบบพร้อมเพย์ ค. QR Code ง. true money wallet <u>ตอบ ง</u> 50. ชีระรับโทรศัพท์และมีคนอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือแบงก์ชาติ โทรมาขอข้อมูล ชื่อจริง เลขประจำตัวประชาชน เลขที่บัญชีธนาคาร โดยแจ้งว่าบัญชีของคุณจะถูกอายัด ถ้าไม่ให้ข้อมูล เนื่องจากสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับคดีค้ายาเสพติดนักเรียนคิดว่าชีระควรปฏิบัติตนอย่างไร ก. รีบให้ข้อมูลทั้งหมดแก่บุคคลที่โทรมา ข. บอกเฉพาะชื่อจริง ค. ไม่หลงเชื่อและเปิดเผยข้อมูลของตนเอง				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	ง. บอกเฉพาะเลขประจำตัวประชาชน <u>ตอบ ค</u> 51. เพื่อนชวนไปลงทุนขายครีมหน้าใสนำเข้าจากเกาหลี บอกว่าไม่ต้องจ่ายเงินก่อนเพื่อซื้อสินค้ามาสต็อก จ่ายแค่ค่าสมัครสมาชิก 1,000 บาท โบนัสรูปโปรโมทสินค้า และหาสมาชิกเพิ่มก็ได้เงินเดือนละเป็นหมื่น หากนักเรียนเป็นผู้ถูกเชิญชวนนักเรียนจะสมัครสมาชิกตามคำชวนของเพื่อนหรือไม่ ก. สมัคร เพราะหารายได้เสริมให้กับตนเอง ข. สมัคร เพราะมีค่าตอบแทนสูง ค. ไม่สมัคร เพราะ ไม่มีค่าสมัครสมาชิก ง. ไม่สมัคร เพราะ เพราะอาจเป็นกลลวงของมิจฉาชีพ <u>ตอบ ง</u> 52. ขณะแสดมภ์กำลังเล่นเกมออนไลน์ มีลิงก์ให้ดาวน์โหลดโปรแกรมที่ไม่รู้จักซึ่งจะช่วยให้ได้เงินในเกมเพิ่มฟรีแสดมภ์ควรทำอย่างไร ก. ไม่ดาวน์โหลดเพื่อป้องกันการตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ ข. กดดาวน์โหลด เพื่อจะได้เงินในเกม ค. กดดาวน์โหลด เพื่อที่จะผ่านด่านต่อไป ง. กดดาวน์โหลด เพราะอยากรับข้อมูลภายในลิ่งค์ <u>ตอบ ก</u> 53. ได้รับอีเมลจากธนาคาร แจ้งว่าจะปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัย ให้คลิกลิงก์เพื่อยืนยันตัวตน เพื่อป้องกันไม่ให้บัญชีถูกอายัด ก. คลิกลิงก์เพื่อยืนยันตัวตน ข. คลิกลิงก์เพื่อยืนยันตัวตนและส่งรหัส OTP ให้ ค. ติดต่อธนาคารเพื่อระงับการโอน ง. ไม่คลิกลิงก์เพื่อยืนยันตัวตน <u>ตอบ ง</u> 54. ข้อใดไม่ใช่ตัวอย่างการหลอกลวง เหยื่อของ				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	โจรในโลกออนไลน์ ก. ปลอมตัวเป็นธนาคารโดยส่งSMSหรือE-mail อ้างว่าบัญชีกำลังจะถูกอายัด หากเหยื่อเผลอคลิก ลิงค์ที่แนบมากับ SMSหรือE-mail ลิงค์จะเชื่อมโยง ไปเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันปลอมของธนาคาร และให้เหยื่อกรอก Username และ Password ในการทำรายการผ่านธนาคารออนไลน์ ข. ปลอมตัวเป็น ธุรกิจจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์โดยชักชวนให้เขาฟังสัมมนาและร่วม ลงทุนรวมถึงเน้นให้หาสมาชิกเพิ่มมาร่วมลงทุนด้วย ค. ตัวเป็นหน่วยงานรัฐโดยสร้างเพจหรือลิงค์ ปลอมหลอกลวงเหยื่อว่าเป็นการสมัครเข้าร่วม โครงการของรัฐในช่วงที่กำลังเดือดร้อน ง. ตัวเป็นร้านค้าออนไลน์โดยสร้างเพจขายสินค้า ออนไลน์โฆษณา ชวนเชื่อว่าการขายสินค้า ที่หา ยากลือมีราคาถูกกว่าท้องตลาดมากเมื่อเหยื่อโอน เงินให้ก็จะส่ง เลขพัสดุปลอมให้เหยื่อแต่ไม่ได้ส่ง สินค้าจริงและปิดร้านหายตัวไป <u>ตอบ ข</u> 55. ข้อใดเรียงลำดับสิ่งที่ควรทำเมื่อตกเป็นเหยื่อ แก๊ง Call Center ได้เหมาะสมที่สุด ก. โทรคนรู้จักเล่าเหตุการณ์ให้ฟังเป็นพยานไว้ > ติดต่อธนาคารที่เรามีบัญชีอยู่เพื่อระงับการโอนเงิน หรือถอนเงิน > แจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่ของ สาขาที่เปิดบัญชีอยู่ ข. โทรคนรู้จักเล่าเหตุการณ์ให้ฟังเป็นพยานไว้ > ติดต่อธนาคารที่เรามีบัญชีอยู่เพื่อระงับการโอนเงิน หรือถอนเงิน > ร้องเรียนที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ค. ติดต่อธนาคารที่เรามีบัญชีอยู่เพื่อระงับการ โอนเงินหรือถอนเงิน > รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และรีบแจ้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการ ฟอกเงิน (ปปง) > แจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่ ของสาขาที่เปิดบัญชีอยู่ ง. ต่อธนาคารที่เรามีบัญชีอยู่เพื่อระงับการโอน > เงินหรือถอนเงิน > แจ้งความที่สถานีตำรวจ ท้องที่ของสาขาที่เปิดบัญชีอยู่ร้องเรียนที่ธนาคาร แห่งประเทศไทย				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	<u>ตอบ ค</u> 56. หากสงสัยว่าธุรกิจที่ถูกชักชวนให้ร่วมลงทุนเค้ายแชร์ลูกโซ่หรือตกเป็นเหยื่อแชร์ลูกโซ่แล้วจะต้องทำอย่างไร 1) สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจขายตรงที่สงสัยจากสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ) 2) ตรวจสอบการจดทะเบียน/งบการเงินของบริษัทที่ชวนให้ลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต) หรือกรมพัฒนาธุรกิจการค้ากระทรวงพาณิชย์ 3) ร้องเรียนร้องทุกข์กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) หรือสายด่วนยุติธรรมกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ก. 1 และ 2 ข. 2 และ 3 ค. 3 4 และ 5 ง. 1 3 และ 4 <u>ตอบ ข</u> 57. โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง วิธีป้องกันภัยจากแก็ง Call Center มีด้วยกัน 5 วิธี ได้แก่ • คิดทบทวนอย่างมีสติทุกครั้งเมื่อได้รับสายจากแก็ง Center ว่าเป็นไปได้หรือไม่ ใช้องค์กรของรัฐหรือธนาคารจริงหรือเปล่า • ไม่ให้ข้อมูลส่วนตัว จำไว้ว่าหน่วยงานรัฐหรือธนาคาร __[A]__ เพราะหน่วยงานรัฐหรือธนาคาร __[B]__ • ไม่ทำรายการตามคำบอก เพราะอาจถูกหลอกให้โอนเงินไปให้มิจฉาชีพโดยไม่รู้ตัว • ไม่รีบร้อนโอนเงินให้หากมีคนบอกว่าโอนผิดมาให้เรา เพราะหากเป็นการโอนผิดบัญชีจริงให้แจ้ง __[C]__ ดำเนินการโอนกลับไปยังบัญชีต้นทางต่อไป • ตรวจสอบก่อนทำรายการ โดยสามารถสอบถาม Call Center ของหน่วยงานหรือธนาคารที่ถูกอ้างถึงโดยตรงหรือไปติดต่อที่				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	สาขาธนาคารก็ได้ ก. [A] ไม่มีนโยบายโทรไปสอบถามข้อมูลส่วนตัว [B] มีข้อมูลของประชาชนหรือลูกค้าอยู่แล้ว [C] ธนาคาร ข. [A] ไม่มีนโยบายโทรไปสอบถามข้อมูลส่วนตัว [B] มีข้อมูลของประชาชนหรือลูกค้าอยู่แล้ว [C] สถานีตำรวจ ค. [A] ไม่มีนโยบายติดต่อประชาชนโดยตรง [B] เป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ [C] ธนาคาร ง. [A] ไม่มีนโยบายโทรไปสอบถามข้อมูลส่วนตัว [B] มีข้อมูลของประชาชนหรือลูกค้าอยู่แล้ว [C] สถานีตำรวจ <u>ตอบ ก</u> 58. เมื่อได้รับโทรศัพท์ที่อ้างว่าเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง จะขออายัดบัญชีเงินฝากของเรา สิ่งที่เราต้องทำคืออะไรบ้าง 1). รีบดำเนินการตามคำบอกหรือโอนเงินให้ทันทีเพื่อป้องกัน การโดนอายัดบัญชี 2). ตั้งสติคิดทบทวนว่ามีบัญชีเงินฝากกับธนาคารดังกล่าวหรือไม่ให้ข้อมูลส่วนตัวใดๆ 3) วางสายและติดต่อไปที่คอลเซ็นเตอร์ของธนาคารนั้นหาก เรามีบัญชีเงินฝากกับธนาคารนั้นจริง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจ สอบและแจ้งว่าได้รับโทรศัพท์ที่อ้างตัวว่าเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งนั้น ก. 1 และ 2 ข. 3 4 และ 5 ค. 2 และ 3 ง. 1 3 และ 4 <u>ตอบ ค</u> 59. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของแอปพลิเคชันเงินกู้ออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย ก. อนุมัติเงินกู้ไม่เต็มจำนวนแต่ต้องชำระเงินคืน				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	เต็มจำนวน ข. อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าที่ทางการกำหนด ค. อนุมัติเงินกู้เต็มจำนวนและมีอัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามที่ทางการกำหนด ง. มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ก่อนอนุมัติวงเงินกู้ <u>ตอบ ค</u> 60. ข้อใดไม่ใช่วิธีการป้องกันภัย ทางการเงินจากโจรในโลกออนไลน์ ก. ดูแลคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟนให้ปลอดภัย โดยติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัส ไม่ใช่โปรแกรมเถื่อน ล็อกหน้าจอเมื่อไม่ใช้งานทุกครั้ง และไม่ใช้ฟรีไวไฟ ในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์ ข. ตั้ง Password ให้เกี่ยวข้องกับข้อมูลตนเอง เช่นวันเดือนปีเกิด เบอร์โทร รวมถึงการตั้งค่าให้สมาร์ทโฟนหรือคอมพิวเตอร์จำรหัสผ่าน อัตโนมัติ เพื่อความสะดวกในการใช้งาน ค. ตรวจสอบความถูกต้องของการทำรายการ ก่อนยืนยันทุกครั้ง เช่นชื่อ ผู้รับโอน จำนวนเงิน และตรวจสอบความเคลื่อนไหวของเงินในบัญชีทั้งรายการใช้จ่ายการโอนเงินและยอดเงินคงเหลือ ง. เปิดเผยข้อมูลในโซเชียลมีเดียเท่าที่จำเป็น และหมั่นติดตามข่าวสารเพื่อให้รู้เท่าทันกลโกงใหม่ๆ <u>ตอบ ข</u>				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
เจตคติต่อการใช้จ่ายและเก็บออมในระยะยาว	1.ฉันคิดว่าการเก็บออมวันละนิด เป็นการฝึกวินัยที่ดี				
	2.ฉันคิดว่าการวางแผนการเงินเป็นสิ่งที่สำคัญ				
	3.ฉันพึงพอใจที่จะแบ่งเงินรายรับเพื่อเก็บออมสำหรับอนาคต				
	4.ฉันพึงพอใจที่จะใช้จ่ายตามความต้องการของตนเอง				

องค์ประกอบ	ข้อสอบ	คะแนน			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	มากกว่าการเก็บออม*				
	5.การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นถือเป็นการวางแผนการเงินที่ดี				
	6.ฉันคิดว่าควรใช้เงินเพื่อซื้อสิ่งของที่มีความจำเป็น				
	7.การกำหนดเป้าหมายทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอนาคตของฉัน				
เจตคติต่อฐานะการเงินในปัจจุบันและอนาคต	8.ในวัยฉันไม่จำเป็นต้องวางแผนการใช้จ่ายเงิน*				
	9.ฉันคิดว่าการบริหารจัดการเงินที่ดีจะส่งผลดีต่อชีวิตในอนาคตและทำให้ไม่เกิดหนี้				
	10.ฉันคิดว่าไม่จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายทางการเงิน*				
	11.ฉันรู้สึกพอใจเมื่อสามารถใช้เงินได้ตามแผนที่วางไว้				
	12.เมื่อฉันจะใช้จ่ายเงินฉันคำนึงถึงเป้าหมายทางการเงินเสมอ				
	13.ฉันเลือกซื้อเฉพาะสิ่งของที่จำเป็นเท่านั้น				
เจตคติต่อการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการ	14. ฉันพอใจกับการใช้เงินเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง*				
	15.ฉันมักจะยืมเงินเพื่อนเพื่อซื้อของตามความต้องการ*				
	16.การคิดไตร่ตรองเสมอหากต้องนำเงินเก็บออกมาใช้จ่าย				
	17.ฉันมักจะเปรียบเทียบราคาสินค้าก่อนที่จะซื้อเสมอ				
	18.ฉันคิดเห็นว่ามันไม่จำเป็นต้องนำเงินที่มีอยู่ออกมาใช้จ่าย				

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)
ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ข ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดความฉลาดรู้การเงิน
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตารางแสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดความฉลาดรู้การเงิน (ผู้เชี่ยวชาญ)

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3		
ข้อที่ 1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	1	1	0	0.67	ใช้ได้

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3		
ข้อที่ 4	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 6	0	1	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 7	0	1	0	0.33	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 8	0	1	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 9	0	1	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 10	0	1	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 11	1	0	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 12	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	1	1	0	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 14	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 18	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 20	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 21	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 22	1	1	0	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 23	1	1	-1	0.33	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 24	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 25	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 26	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 27	1	0	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 28	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 29	1	0	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 30	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3		
ข้อที่ 31	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 32	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 33	1	1	-1	0.33	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 34	1	1	0	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 35	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 36	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 37	1	1	0	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 38	1	-1	1	0.33	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 39	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 40	1	-1	1	0.33	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 41	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 42	1	-1	0	0.00	ตัดทิ้ง
ข้อที่ 43	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 44	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 45	1	0	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 46	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 47	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 48	1	0	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 49	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 50	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 51	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 52	1	0	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 53	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 54	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 55	1	0	1	0.67	ใช้ได้
ข้อที่ 56	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 57	1	1	0	0.67	ใช้ได้

ข้อคำถาม	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ระดับความ เหมาะสม
	1	2	3		
ข้อที่ 58	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 59	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 60	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ข แบบวัดความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แบบวัดความฉลาดรู้การเงิน

คำชี้แจง : แบบทดสอบฉบับนี้แบ่งเป็น 2 ตอน

แบบทดสอบตอนที่ 1 ความรู้ทางการเงินและทักษะทางการเงิน

ข้อสอบแบบเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ให้นักเรียน x ทับคำตอบที่ถูกต้องลง
ในกระดาษคำตอบ

แบบทดสอบตอนที่ 2 เจตคติทางการเงิน ข้อคำถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลง ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของตนเองมากที่สุด

ตอนที่ 1 คำสั่ง : ให้นักเรียน x ทับคำตอบที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง

- ก. คุณไม่จำเป็นต้องปรับแผนการเงินที่คุณวางไว้เพราะคุณคิดไว้ดีอยู่แล้ว
- ข. หากคุณแบ่งเงินเป็นส่วน ๆ ตามเป้าหมายที่ต้องการใช้จะช่วยทำให้การออมประสบความสำเร็จ
- ค. การวางแผนการเงินเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ เด็ก ๆ ยังไม่จำเป็นต้องรู้
- ง. คุณไม่ควรออมเงินสำหรับรายจ่ายก้อนโต เพราะเป็นการสร้าง ความกดดันในชีวิตมากเกินไป

2. ใครเป็นผู้ที่วางแผนและจัดสรรเงินได้ดี

- ก. จี๊ว มีรายรับเดือนละ 5,000 บาท เจอของที่ชอบลดราคา 50% จึงตัดสินใจซื้อ ในราคา 3,500 บาท เพราะคิดถึงความคุ้มค่าในการใช้งาน
- ข. โจ้ มีรายรับเดือนละ 5,000 บาท ตั้งใจจะซื้อมือถือราคา 6,000 บาท ในอีก 6 เดือนข้างหน้า จึงทยอยเก็บเงินเดือนละ 1,000 บาท โดยบาสจะไปทำงานพิเศษเพิ่ม เพื่อให้เก็บเงินได้เร็วขึ้น
- ค. แจ๊ส มีรายรับเดือนละ 5,000 บาท ต้องจ่ายค่าน้ำค่าไฟ 800 บาท จึงขอเบิกเงินล่วงหน้าจากเจ้านาย 1,000 บาท เพื่อมาจ่าย ค่าน้ำค่าไฟ และเก็บเงินส่วนที่เหลือมาใช้จ่ายเพิ่มความสุขของตนเอง
- ง. แจ็ค มีรายรับเดือนละ 5,000 บาท ตั้งใจจะเก็บเงินไปเที่ยว ต่างจังหวัดแต่คิดว่าวิธีการเก็บเงินทำให้ต้องอดข้าวจึงล้มเลิกความตั้งใจ

3. ข้อใดเรียงลำดับขั้นตอนการวางแผนทางการเงินได้อย่างถูกต้อง

- 1) กำหนดเป้าหมาย
- 2) ดำรวจตนเอง
- 3) ปฏิบัติตามแผน
- 4) ทบทวนและปรับปรุงแผน
- 5) จัดทำแผนการเงิน

ก. 1 2 3 4 5

ข. 2 1 5 3 4

ค. 2 1 3 4 5

ง. 1 2 4 3 5

4. หากมินนี่ต้องการวางแผนเก็บเงินสำหรับค่าเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายต่างๆเพื่อไปศึกษาต่อที่ต่างประเทศไหน อีก 3 เดือนข้างหน้าเครื่องมือการวางแผนทางการเงินได้สำคัญสุด

- ก. จัดทำงบดุลส่วนบุคคล
- ข. จัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย
- ค. จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่าย
- ง. จัดทำงบกระแสเงินสด

จากรูปภาพ ตอบคำถามข้อ 5

เช็กอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์และฝากประจำ ดอกเบี้ยต่างกันแค่ไหนเช็กได้เลย

ธนาคาร	ออมทรัพย์	ฝากประจำ 6 เดือน	ฝากประจำ 12 เดือน	ฝากประจำ 24 เดือน
ธนาคารออมสิน	0.25%	0.40%	0.40%	0.45%
ธนาคารพาณิชย์	0.25%	0.40%	0.40%	0.45%
Bank of Thailand	0.25%	0.50%	0.50%	0.50%
krungsri	0.25%	0.40%	0.40%	0.45%
tbb	0.125%	0.50%	0.60%	0.60%
SCB	0.25%	0.40%	0.40%	0.45%
UOB	0.20%	0.40%	0.50%	0.60%
citibank	0.10%	0.20%	0.20%	0.20%
KIATNAKIN PHATRA	0.25%	0.55-0.70%	0.75-0.90%	0.80-0.95%
HSBC	0.25-2.0%	0.70%	0.85%	0.95%
LH BANK	0.25%	0.95%	1.05%	1.10%

* ข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2564 โปรดตรวจสอบเงื่อนไขและรายละเอียดจากแต่ละธนาคารอีกครั้ง

5. เติบโตการนำเงินทยอยดื่กระบุงเบฝากธนาคาร ทุกๆ 6 เดือน เพื่อให้ได้ดอกเบี้ยเงินฝากเยอะๆ เอ้ควรเลือกฝากเงินกับธนาคารใด

- ก. ธนาคารกรุงเทพ ข. ธนาคารกรุงไทย
ค. ธนาคารไทยธนาชาติ ง. ธนาคาร HL BANK

6. ข้อใดเป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาหนี้ที่ถูกต้อง เมื่อเงินคงเหลือในแต่ละเดือนของเราติดลบ (เงินคงเหลือ = รายรับ - รายจ่าย - ภาระหนี้)

- ก. กู้หน้่อื่นมาวนใช้จ่ายและชำระหนี้ไปก่อน
ข. ปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงให้ได้มากที่สุดหรือหารายได้เพิ่ม
ค. หาเงินกู้ใหม่เพื่อให้มีเงินเพียงพอสำหรับใช้จ่าย
ง. หยุดจ่ายหนี้

7. หากลูกหนี้คาดว่าจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ข้อใดเป็นสิ่งที่ลูกหนี้ควรทำ

- ก. หยุดจ่ายหนี้เอง
ข. กู้หน้่อื่นมาวนจ่ายไปก่อน
ค. มองหาแหล่งเงินกู้อื่น
ง. รีบชี้แจงเหตุผลและเจรจาขอปรับโครงสร้างหนี้กับเจ้าหนี้โดยเร็ว

8. หากลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้เข้าซื้อหรือสินเชื่อกำหนดทะเบียนรถได้ควรแก้ไขปัญหายังไร

- ก. รวมหนี้สินเชื่อจำนำทะเบียนรถกับหนี้บ้าน
 ข. ขอเปลี่ยนประเภททางการเงิน
 ค. ขายหรือขอคืนรถให้แก่บริษัทเช่าซื้อ
 ง. ขอตีโอนชำระหนี้
9. ข้อใดเป็นสิ่งที่ลูกหนี้ควรทำก่อนที่จะวางแผนแก้ไขหนี้
 ก. ปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงให้ได้มากที่สุดหรือหารายได้เพิ่ม
 ข. สำรวจตนเอง
 ค. เริ่มออมเงินเพื่อฉุกเฉิน
 ง. ปรับพฤติกรรมทางการเงิน
10. ข้อใดคือการตั้งเป้าหมายปลดหนี้ที่ดี
 ก. ฉันจะปลดหนี้ให้ได้ภายในปีนี้อย่างแน่นอนด้วยการลดค่าห่วยเดือนละ 1,000 บาท
 ข. ฉันจะเก็บเงินเพื่อปลดหนี้ 48,000 บาท
 ภายใน 12 เดือนโดยจะเก็บเดือนละ 4,000 บาทด้วยการออมก่อนใช้และขายของออนไลน์
 ค. ฉันมีรายได้เดือนละ 20,000 บาทในปีหน้า ฉันจะปลดหนี้ 1.5 ล้านบาทให้หมดเกลี้ยง
 ง. ฉันจะเก็บเงินไว้ปลดหนี้ให้ได้ 50,000 บาทภายใน สอง ปี 5 เดือน
11. ข้อใด ไม่ใช่ ข้อดีของการชำระเงินด้วย QR Code
 ก. สะดวกในการชำระค่าสินค้าและบริการ
 ข. ปลดหนี้มากขึ้นเพราะไม่ต้องมอบบัตรหรือแจ้งข้อมูลให้แก่ร้านค้า
 ค. ผู้ขายไม่ต้องติดตั้งเครื่องรับบัตรลดภาระในการจัดการเงินสด
 ง. ซื้อสินค้าและบริการได้ก่อนโดยไม่ต้องจ่ายเงินในทันที
12. ทิवाจ่ายค่ามัดจำหอพักจำนวน 15,000 บาท โดยการโอนเงินผ่านพร้อมเพย์ด้วยหมายเลขโทรศัพท์มือถือ แต่ระหว่างที่กำลังโอนเงิน คุณแม่ชวนคุยเรื่องอื่น จึงไม่ได้ตรวจสอบเบอร์โทรศัพท์มือถือของหอพักก่อนกดโอนเงิน ทำให้ระบุเบอร์โทรศัพท์มือถือของผู้รับโอนผิด จากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นทิवाควรดำเนินการอย่างไร
 1) ติดต่อเจ้าของหอพัก เพื่อแจ้งว่าโอนเงินผิดบัญชี
 2) ติดต่อธนาคารต้นทางเพื่อแจ้งปัญหา
 3) นำหลักฐานการโอนเงินไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ
 4) นำใบแจ้งความไปติดต่อธนาคารต้นทางเพื่อประสานกับธนาคารปลายทางติดตามเงินคืนให้
 ก. 1 และ 2
 ข. 2 และ 3
 ค. 3 4 และ 5
 ง. 1 2 และ 4

13. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับข้อควรระวังในการโอนเงินผ่านพร้อมเพย์
- 1) ตรวจสอบชื่อนามสกุลของผู้รับโอนและจำนวนเงินโอนให้ถูกต้องก่อนกดยืนยันการโอน
 - 2) หากเปลี่ยนหรือเลิกใช้เบอร์มือถือที่ผูกกับพร้อมเพย์ต้องแจ้งให้ธนาคารทราบ
 - 3) อย่าลืมลงทะเบียนผูกบัญชีพร้อมเพย์กับ เบอร์โทรศัพท์มือถือ ก่อนโอนเงินทุกครั้ง
- ก. 1 และ 2
ข. 2 และ 3
ค. 1 2 และ 3
ง. 1 3 และ 4
14. เป็นเทคนิคในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้ปลอดภัย
- 1) มีบัตรเท่าที่จำเป็น
 - 2) ตั้งพาสเวิร์ดให้เดายากและเปลี่ยนบ่อยๆ
 - 3) เพิ่มความระมัดระวังให้มากขึ้นเมื่อใช้บัตรประเภท แตะจ่ายและชำระเงินได้ทันที
 - 4) รีบบอก Security Code ให้คนสนิททราบเพื่อเกิด กรณีที่เราจำไม่ได้
- ก. 1 และ 2
ข. 2 และ 3
ค. 1 2 และ 3
ง. 1 3 และ 4
15. ข้อใดไม่จัดอยู่ในหมวดผู้ให้บริการทางการเงิน
- ก. ธนาคารกรุงเทพ
ข. การถอนเงินด้วยบัตรเดบิต
ค. บริษัททรูมันนี่จำกัด
ง. บริษัทบัตรกรุงไทยจำกัดมหาชน
16. ชีระรับโทรศัพท์และมีคนอ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือแบงก์ชาติ โทรมาขอข้อมูล ชื่อจริง เลขประจำตัวประชาชน เลขที่บัญชีธนาคาร โดยแจ้งว่าบัญชีของคุณจะถูกอายัด ถ้าไม่ให้ข้อมูล เนื่องจากสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับคดีค้ายาเสพติดนักเรียนคิดว่าชีระควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. รีบให้ข้อมูลทั้งหมดแก่บุคคลที่โทรมา
ข. บอกเฉพาะชื่อจริง
ค. ไม่หลงเชื่อและเปิดเผยข้อมูลของตนเอง
ง. บอกเฉพาะเลขประจำตัวประชาชน
17. เพื่อนชวนไปลงทุนขายครีมหน้าใสนำเข้าจากเกาหลี บอกว่าไม่ต้องจ่ายเงินก่อนเพื่อซื้อสินค้ามาสต็อก จ่ายแค่ค่าสมัครสมาชิก 1,000 บาท โปสเตอร์รูป

โปรโมชั่นสินค้า และหาสมาชิกเพิ่มก็ได้เงินเดือนละเป็นหมื่น หากนักเรียนเป็นผู้ถูกเชิญชวนนักเรียนจะสมัครสมาชิกตามคำชวนของเพื่อนหรือไม่

- ก. สมัคร เพราะหารายได้เสริมให้กับตนเอง
- ข. สมัคร เพราะมีค่าตอบแทนสูง
- ค. ไม่สมัคร เพราะ ไม่มีค่าสมัครสมาชิก
- ง. ไม่สมัคร เพราะ เพราะอาจเป็นกลลวงของมิฉฉาชีพ

18. ข้อใดไม่ใช่ตัวอย่างการหลอกลวงเหยื่อของโจรในโลกออนไลน์

- ก. ปลอมตัวเป็นธนาคารโดยส่งSMSหรือE-mail อ้างว่าบัญชีกำลังจะถูกอายัด หากเหยื่อคลิกคลิกที่แนบมากับ SMSหรือE-mail ลิงค์จะเชื่อมโยงไปเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันปลอมของธนาคาร และให้เหยื่อกรอก Username และ Password ในการทำรายการผ่านธนาคารออนไลน์
- ข. ปลอมตัวเป็น ธุรกิจจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์โดยชักชวนให้เขาฟังสัมมนาและร่วมลงทุน รวมถึงเน้นให้หาสมาชิกเพิ่มมาร่วมลงทุนด้วย
- ค. ตัวเป็นหน่วยงานรัฐโดยสร้างเพจหรือลิงค์ปลอมหลอกลวงเหยื่อว่าเป็นการสมัครเข้าร่วมโครงการของรัฐในช่วงที่กำลังเดือดร้อน
- ง. ตัวเป็นร้านค้าออนไลน์โดยสร้างเพจขายสินค้าออนไลน์โฆษณา ชวนเชื่อว่าการขายสินค้า ที่หายากมีราคาถูกกว่าท้องตลาดมากเมื่อเหยื่อโอนเงินให้ก็จะส่ง เลขพัสดุปลอมให้เหยื่อแต่ไม่ได้ส่งสินค้าจริงและปิดร้านหายตัวไป

19. ข้อใดเรียงลำดับสิ่งที่ควรทำเมื่อตกเป็นเหยื่อแก๊ง Call Center ได้เหมาะสมที่สุด

- ก. โทรคนรู้จักเล่าเหตุการณ์ให้ฟังเป็นพยานไว้ > ติดต่อธนาคารที่เรามีบัญชีอยู่เพื่อระงับการโอนเงินหรือถอนเงิน > แจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่ของสาขาที่เปิดบัญชีอยู่
- ข. โทรคนรู้จักเล่าเหตุการณ์ให้ฟังเป็นพยานไว้ > ติดต่อธนาคารที่เรามีบัญชีอยู่เพื่อระงับการโอนเงินหรือถอนเงิน > ร้องเรียนที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
- ค. ติดต่อธนาคารที่เรามีบัญชีอยู่เพื่อระงับการโอนเงินหรือถอนเงิน > รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องและรีบแจ้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง) > แจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่ของสาขาที่เปิดบัญชีอยู่
- ง. ต่อธนาคารที่เรามีบัญชีอยู่เพื่อระงับการโอนเงินหรือถอนเงิน > เงินหรือถอนเงิน > แจ้งความที่สถานีตำรวจท้องที่ของสาขาที่เปิดบัญชีอยู่ร้องเรียนที่ธนาคารแห่งประเทศไทย

20. ข้อใดไม่ใช่วิธีการป้องกันภัยทางการเงินจากโจรในโลกออนไลน์

- ก. ดูแลคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟนให้ปลอดภัย โดยติดตั้งโปรแกรมป้องกันไวรัส ไม่ใช่โปรแกรมเถื่อน ล็อกหน้าจอเมื่อไม่ใช้งานทุกครั้ง และไม่ไขปริไวย ในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์
- ข. ตั้ง Password ให้เกี่ยวข้องกับข้อมูลตนเองเช่นวันเดือนปีเกิด เบอร์โทร รวมถึงการตั้งค่าให้สมาร์ทโฟนหรือคอมพิวเตอร์จำรหัสผ่าน อัตโนมัติเพื่อความสะดวกในการใช้งาน

- ค. ตรวจสอบความถูกต้องของการทำรายการก่อนยืนยันทุกครั้ง เช่นชื่อ ผู้รับโอน จำนวนเงิน และ
 ตรวจสอบความเคลื่อนไหวของเงินในบัญชีทั้งรายการใช้จ่ายการโอนเงินและยอดเงินคงเหลือ
- ง.เปิดเผยข้อมูลในโซเชียลมีเดียเท่าที่จำเป็นและหมั่นติดตามข่าวสารเพื่อให้รู้เท่าทันกลโกงใหม่ๆ

ตอนที่ 2 เจตคติทางการเงิน

ตอนที่ 1 คำสั่ง : ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมายลง ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของตนเองมากที่สุด

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ฉันคิดว่าการเก็บออมวันละนิด เป็นการฝึกวินัยที่ดี					
2. ฉันพึงพอใจที่จะแบ่งเงินรายรับเพื่อเก็บออมสำหรับอนาคต					

3. ฉันคิดว่าการวางแผนการเงินเป็นสิ่งที่สำคัญ					
4. ฉันคิดว่าควรใช้เงินเพื่อซื้อสิ่งของที่มีความจำเป็น					
5. การกำหนดเป้าหมายทางการเงินเป็นสิ่งสำคัญสำหรับอนาคตของฉัน					
6. ฉันคิดว่าการบริหารจัดการเงินที่ดีจะส่งผลต่อชีวิตในอนาคตและทำให้ไม่เกิดหนี้					
7. เมื่อฉันจะใช้จ่ายเงินฉันคำนึงถึงเป้าหมายทางการเงินเสมอ					
8. ฉันเลือกซื้อเฉพาะสิ่งของที่จำเป็นเท่านั้น					
9. ฉันคิดได้ตรงเสมอหากต้องนำเงินเก็บออกมาใช้จ่าย					
10. ฉันมักจะเปรียบเทียบราคาสินค้าก่อนที่จะซื้อเสมอ					

ภาคผนวก ณ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบมาตราส่วนแสดงค่า 5 ระดับ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านว่าข้อคำถามแต่ละข้อที่สร้างขึ้นท่านเห็นด้วยหรือไม่
กำหนดเกณฑ์การวินิจฉัยดังนี้

5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อย

- 1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด
2. กรณีที่ท่านมีความคิดเห็นอื่นใดนอกเหนือจากนี้ กรุณาเขียนลงในช่องหมายเหตุ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

หัวข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1.ด้านเนื้อหาสาระ	1.1 เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ						
	1.2 เนื้อหาที่เรียนสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน						
	1.3 เนื้อหาจัดเรียงลำดับได้อย่างเหมาะสม						
	1.4 เนื้อหาทำให้นักเรียนมีทักษะความฉลาดรู้ทางการเงินได้ดียิ่งขึ้น						
2.ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	2.1 นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่มีมาใช้ในการเรียนรู้						
	2.2 นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเพื่อนและครูผู้สอน						
	2.3 นักเรียนพอใจกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม						
	2.4 นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตัวเอง						
	2.5 นักเรียนสามารถนำความรู้ทางการเงินไปประยุกต์ใช้ได้						
3. ด้านการ	3.1 ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้						

หัวข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
วัดและประเมินผล	อย่างหลากหลาย						
	3.2 นักเรียนได้รับการประเมินผลการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอ						
	3.3 นักเรียนมีโอกาสรับทราบผลการเรียนรู้ ของตนเอง						
4.ด้าน บรรยากาศ ในการ เรียนรู้	4.1 นักเรียนสนุกสนานและมีความสุขในการ เรียนรู้						
	4.2 บรรยากาศในชั้นเรียนกระตุ้นให้นักเรียน อยากเรียนมากยิ่งขึ้น						
	4.3 สื่อการเรียนรู้สามารถช่วยนักเรียนเข้าใจ บทเรียนได้ดีขึ้น						
	รวม						

ลงชื่อ
(.....)

ภาคผนวก ญ ผลการทดสอบค่าสถิติ (t-test) เพื่อเปรียบเทียบผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน

ตารางผลการทดสอบค่าสถิติ (t-test) ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

t-test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation
Pair 1	Pre-test	14.57	30	2.46
	Posttest	23.93	30	1.48

Paired Samples Test

		Paired Differences			t	df	Sig. (2-tailed)	Sig. (1-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean				
Pair 1	Posttest - Pretest	9.37	1.69	0.31	30.3314	29	0.0000	0.0000

ภาคผนวก ฎ ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อสอบ

ตารางแสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อสอบ

ค่าความเที่ยงแบบโลเวท (Lovett Reliability) 0.94

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	แปลผล	อำนาจจำแนก	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
1	0.57	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.57	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.23	ใช้ได้	0.22	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
4	0.50	ใช้ได้	0.19	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
5	0.57	ใช้ได้	0.32	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
6	0.53	ใช้ได้	0.56	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.77	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.53	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.67	ใช้ได้	0.34	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
10	0.67	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.67	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.63	ใช้ได้	0.51	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.67	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.47	ใช้ได้	0.33	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
15	0.60	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.57	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.47	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.73	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้

19	0.70	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.57	ใช้ได้	0.13	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
21	0.57	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.57	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.63	ใช้ได้	0.52	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.67	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้

ตารางแสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อสอบ (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	แปลผล	อำนาจจำแนก	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
25	0.57	ใช้ได้	0.13	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
26	0.57	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.57	ใช้ได้	0.19	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
28	0.60	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.63	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.67	ใช้ได้	0.44	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.47	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	ใช้ได้
32	0.43	ใช้ได้	0.23	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
33	0.53	ใช้ได้	0.17	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
34	0.57	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
35	0.57	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	ใช้ได้
36	0.53	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	ใช้ได้
37	0.53	ใช้ได้	0.64	ใช้ได้	ใช้ได้
38	0.60	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	ใช้ได้
39	0.60	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	ใช้ได้
40	0.57	ใช้ได้	0.35	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
41	0.67	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
42	0.57	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
43	0.57	ใช้ได้	0.52	ใช้ได้	ใช้ได้
44	0.73	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
45	0.60	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	ใช้ได้
46	0.53	ใช้ได้	0.43	ใช้ได้	ใช้ได้
47	0.73	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้
48	0.63	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
49	0.63	ใช้ได้	0.51	ใช้ได้	ใช้ได้

ตารางแสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกรายข้อของข้อสอบ (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	แปลผล	อำนาจจำแนก	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
50	0.73	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
51	0.60	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	ใช้ได้
52	0.67	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
53	0.57	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
54	0.57	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
55	0.50	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	ใช้ได้
56	0.53	ใช้ได้	0.56	ใช้ได้	ใช้ได้
57	0.50	ใช้ได้	0.36	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
58	0.57	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
59	0.73	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้	ใช้ได้
60	0.60	ใช้ได้	0.57	ใช้ได้	ใช้ได้
1	0.37	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.77	ใช้ได้	0.14	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
3	0.83	ทิ้ง	0.03	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
4	0.03	ทิ้ง	0.29	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
5	0.53	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.53	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.53	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.50	ใช้ได้	0.28	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
9	0.37	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.50	ใช้ได้	0.28	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
11	0.37	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.53	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.53	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.50	ใช้ได้	0.28	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
15	0.50	ใช้ได้	0.28	ทิ้ง	ปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
16	0.53	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.53	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.37	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	ใช้ได้

ภาคผนวก ก แสดงผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางแสดงผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (นักเรียน 9 คน)

เลขที่	คะแนนการทดสอบระหว่างเรียน				คะแนนการทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หลังเรียน
คะแนนเต็ม	10	10	10	10	30
1	9	8	9	8	24
2	8	9	7	8	23
3	7	9	8	9	25
4	9	8	7	8	26
5	9	8	8	7	24
6	8	8	9	9	25
7	8	9	7	8	23
8	7	8	9	8	22
9	9	8	9	8	26
รวม	74	75	73	73	218
เฉลี่ย	8.22	8.33	8.11	8.11	24.22
เฉลี่ยร้อยละ	82.22	83.33	81.11	81.11	80.74
รวมเฉลี่ย ร้อยละ	81.94				80.74
ประสิทธิภาพกระบวนการ				ประสิทธิภาพ ผลลัพธ์	
E ₁ /E ₂ = 81.94/80.74					

ภาคผนวก รู ผลคะแนนความฉลาดรู้การเงินระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางแสดงคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน จำนวน 30 คน

เลขที่	คะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)
1	15	24

เลขที่	คะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)
2	14	21
3	17	26
4	10	22
5	15	24
6	12	22
7	16	25
8	18	25
9	16	25
10	15	22
11	18	25
12	14	23
13	11	21
14	17	24
15	14	24
16	18	25
17	14	23
18	14	24
19	10	22
20	16	25
21	11	24
22	12	22
23	16	25
24	10	23
25	15	25
26	15	25
27	14	25
28	16	26
29	16	25
30	18	26

ภาคผนวก ข ตัวอย่างแผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 แผนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางเศรษฐศาสตร์โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน
 เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้การเงิน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 แผนการจัดการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส21101
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566
 เรื่องที่ 2 การจัดการการเงิน (ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย) เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 ตัวชี้วัด

ส.3.1 ม.1/2 วิเคราะห์ค่านิยมและพฤติกรรมการบริโภคของคนในสังคม
 ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุ ปัญหา และผลกระทบ จากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้ (K)

2. นักเรียนสามารถเขียนวางแผนการจัดการหนี้ได้ (P)
3. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องหนี้ครัวเรือนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม (A)

3. สารการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้แกนกลาง	สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น	สาระการเรียนรู้จากสื่อ
- ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ - หลักการบริโภคที่ดี - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค - ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว	- ความหมายและความสำคัญของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ - หลักการบริโภคที่ดี - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภค - ค่านิยมและพฤติกรรมของการบริโภคของคนในสังคมปัจจุบัน รวมทั้งผลดีและผลเสียของพฤติกรรมดังกล่าว	-

6. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการสื่อสาร 2. ความสามารถในการคิด 1) ทักษะการวิเคราะห์ 3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	1. ใฝ่เรียนรู้ 2. มีวินัย 3. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นฐาน

(ชั่วโมงที่ 1)

ขั้นตอนที่ 1 เลือกปรากฏการณ์ที่น่าสนใจ

1.1 ครูกระตุ้นความคิดของนักเรียนโดยใช้คำถามที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางการเงินเกี่ยวกับหนี้ครัวเรือนเกิดขึ้นในสังคมไทยดังนี้

คำถามที่ 1 นักเรียนเคยพบเห็นปรากฏการณ์การทางการเงินเกี่ยวกับการเป็นหนี้ในชุมชนนักเรียนหรือไม่

คำถามที่ 2 นักเรียนคิดว่าการเป็นหนี้ทำให้เราได้รับผลกระทบใดบ้าง

1.2 ผู้เรียนศึกษา สังเกตเนื้อหาในคลิปวิดีโอเรื่อง “หนี้ครัวเรือนไทย สูงสุดในรอบ 16 ปี” จากสื่อออนไลน์ที่ครูนำเสนอ (https://www.youtube.com/watch?v=0_7-2DrXOSc)

1.3 ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาและเลือกประเด็นที่สนใจจะศึกษาและนำเสนอเหตุผลที่เลือก

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์คุณค่าของบทเรียน

2.1 ผู้เรียนจับคู่เพื่อสนทนาแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นหนี้ของตนเอง ครอบครัวหรือคนในชุมชน

2.1 ครูให้ผู้เรียนแต่ละคู่จับกลุ่มกันให้ได้ 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาปรากฏการณ์ทางการเงินเกี่ยวกับการเป็นหนี้ครัวเรือนที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในแต่ละปรากฏการณ์จากมุมมองที่หลากหลาย

2.2 ผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาปรากฏการณ์เกี่ยวกับการการเป็นหนี้ครัวเรือนในสังคมไทย รวมถึงจุดมุ่งหมายและประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาปรากฏการณ์เกี่ยวกับหนี้ในครัวเรือนที่สนใจนั้น ๆ

2.3 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับแนวทางที่จะใช้ในการค้นหาหรือแนวทางแก้ไขปัญหาของปรากฏการณ์การเงินนั้นๆ เช่น สาเหตุของการเกิดหนี้ ผลกระทบ แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านการเงิน การป้องกันการเกิดหนี้ในอนาคต

(ชั่วโมงที่ 2 - 3)

ขั้นตอนที่ 3 วางลำดับกิจกรรม

3.1 ครูกระตุ้นความคิดของนักเรียนโดยการใช้คำถามที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทยที่เกิดขึ้นในสังคมไทยดังนี้

คำถามที่ 1 นักเรียนรู้หรือไม่ว่าหนี้ครัวเรือนไทย สูงเป็นอันดับ 3 ของทวีปเอเชีย

คำถามที่ 2 หากนักเรียนเป็นหนี้จะส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัวอย่างไร

3.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิด ช่วยกันสืบค้นข้อมูล ตามที่ตั้งประเด็นปัญหาหรือคำถามเกี่ยวกับหัวข้อปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนให้ครอบคลุม โดยศึกษาข้อมูลที่มีความหลากหลาย มีแหล่งที่มาอ้างอิง เช่น สาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทยคืออะไร เกิดขึ้นได้อย่างไร ปัญหาปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทยเป็นอย่างไร มีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมอย่างไร แนวทางในการแก้ปัญหาปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย วิธีการป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ครัวเรือนไทย จากนั้นบันทึกลงในใบกิจกรรมที่ 2 ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ได้รับมอบหมาย

3.3 ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต หรือห้องสมุดของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นที่ยอมรับ

3.4 นำข้อมูลที่ได้นำรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปเป็นองค์ความรู้ตามประเด็นที่ศึกษา โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลหรือประเด็นคำถามที่ผู้เรียนสามารถหาคำตอบได้จากประสบการณ์ใกล้ตัว จากนั้นบันทึกข้อมูลที่ค้นหาเพิ่มเติมและบันทึกข้อมูลลงในใบกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 วางแผนการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

4.1 ตัวแทนกลุ่มนำเสนอองค์ความรู้ตามประเด็นเนื้อหาปรากฏการณ์ทางการเงินหนี้ครัวเรือน โดยใช้วิธีการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

4.2 ครูและผู้เรียนร่วมกันประเมินและสรุปองค์ความรู้ทั้งหมดจากทุกกลุ่ม พร้อมทั้งนักเรียนสามารถแสดงความเห็นหรือซักถามข้อมูลที่สงสัยหรือสนใจได้

8. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัดผล	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์การประเมิน
1. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุปัญหา และผลกระทบ จากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้	ตรวจการทำใบกิจกรรม ที่ 2 เรื่อง ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ข้อ 1	ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ข้อ 1	นักเรียนมีความสามารถตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ (2) ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
2. นักเรียนสามารถเขียนวางแผนการจัดการหนี้ได้	ตรวจสอบการเขียนวางแผนการจัดการหนี้ จากใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ข้อ 2	ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ข้อ 2	นักเรียนมีความสามารถตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ (2) ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
3. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องหนี้ครัวเรือนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม	ตรวจใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ข้อ 3	ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย ข้อ 3	นักเรียนมีความสามารถตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ (2) ขึ้นไปผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	สังเกตความมีวินัยใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	นักเรียนมีความสามารถตั้งแต่ระดับคุณภาพพอใช้ (2) ขึ้นไปผ่านเกณฑ์

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนสังคมศึกษา ม.1
- 2) แบบฝึกสมรรถนะฯ เศรษฐศาสตร์ ม.1
- 3) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

- จรินทร์ เทศวานิช. (2537). การเงินและการธนาคาร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

4) ใบกิจกรรมที่ 2 เรื่อง ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย

9.2 แหล่งการเรียนรู้

1) ห้องสมุด

2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ : https://www.youtube.com/watch?v=0_7-2DrXOSc

ใบกิจกรรมที่ 2 ปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือน และเขียนแสดงการวางแผนการจัดการหนี้

1. ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือน โดยให้ครอบคลุมประเด็นดังต่อไปนี้

- สาเหตุของการเกิดปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย เกิดขึ้นได้อย่างไร

- ปัญหาปรากฏการณ์หนี้ครัวเรือนไทย

- ผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

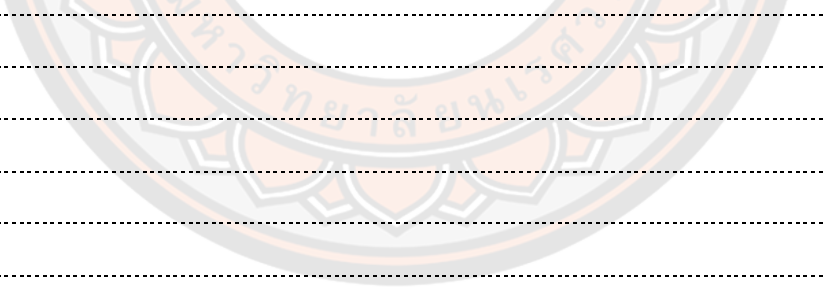
- แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนไทย

- วิธีการป้องกันการเกิดปัญหาหนี้ครัวเรือนไทย

2. เขียนแสดงการวางแผนการจัดการหนี้

A decorative archway with a lion and a crown. The arch is made of grey and orange segments. Inside the arch, there is a lion standing on a pedestal, holding a crown in its mouth. The lion is grey and orange. The background is white with horizontal dashed lines.

3. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องหนี้ครัวเรือนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างไร
จงยกตัวอย่างสถานการณ์การป้องกันการเกิดหนี้หรือการจัดการหนี้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน

เกณฑ์การประเมินความฉลาดรู้การเงิน

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมินจากใบกิจกรรม	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุ ปัญหา และผลกระทบจากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้	1. นักเรียนสามารถระบุได้สาเหตุ และปัญหาจากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้	นักเรียนสามารถระบุได้สาเหตุ และปัญหาจากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้ ถูกต้องครบถ้วน	นักเรียนสามารถระบุได้สาเหตุ และปัญหาจากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้ แต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนไม่สามารถระบุได้ถึงสาเหตุ และปัญหาจากการเกิดหนี้ครัวเรือน
	2. นักเรียนสามารถระบุผลกระทบ จากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้	นักเรียนสามารถระบุผลกระทบ จากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้ ถูกต้องครบถ้วน	นักเรียนสามารถระบุผลกระทบ จากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้ แต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนไม่สามารถระบุผลกระทบ จากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้
2. นักเรียนสามารถเขียนวางแผนการจัดการหนี้ได้	3. นักเรียนสามารถกำหนดแนวทางการวางแผนบริหารจัดการหนี้ได้	นักเรียนสามารถกำหนดแนวทางการวางแผนบริหารจัดการหนี้ได้ถูกต้องครบถ้วน	นักเรียนสามารถกำหนดแนวทางการวางแผนบริหารจัดการหนี้ได้ แต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนไม่สามารถกำหนดแนวทางการวางแผนบริหารจัดการหนี้ได้
	4. นักเรียนสามารถ	นักเรียนสามารถ	นักเรียนสามารถ	นักเรียนไม่สามารถ

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมินจากใบกิจกรรม	ระดับคุณภาพ		
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
	แสดงวิธีการวางแผนการใช้จ่ายในธนาคาร	แสดงวิธีการวางแผนการใช้จ่ายในธนาคารได้ถูกต้องครบถ้วน	แสดงวิธีการวางแผนการใช้จ่ายในธนาคาร แต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนสามารถแสดงวิธีการวางแผนการใช้จ่ายในธนาคาร
3. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องนี้ไปประกอบใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม	5. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องนี้ไปประกอบใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถอธิบายการป้องกันหนี้หรือการจัดการหนี้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน	นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องนี้ไปประกอบใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถอธิบายการป้องกันหนี้หรือการจัดการหนี้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนถูกต้องครบถ้วน	นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องนี้ไปประกอบใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถอธิบายการป้องกันหนี้หรือการจัดการหนี้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ แต่ไม่ครบถ้วน	นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องนี้ไปประกอบใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม โดยสามารถอธิบายการป้องกันหนี้หรือการจัดการหนี้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนไม่สามารถอธิบายวิธีการพร้อมระบุเหตุผลที่ใช้ในการแก้ปัญหา

26											
27											
28											
29											
30											

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับ

ดี ให้ 3 คะแนน

พอใช้ ให้ 2 คะแนน

ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ประเด็น	ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
ใฝ่เรียนรู้	ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ สนใจทำกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นอย่างดี	ตั้งใจเรียน เอาใจใส่แต่ยังไม่ค่อยมีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ สนใจทำกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ ได้ วิเคราะห์ข้อมูลจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ แต่ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน	ไม่ตั้งใจเรียนและไม่เอาใจใส่ในการเรียนรู้ แต่สนใจทำกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากสื่อต่าง ๆ ได้
มีวินัย	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีความรับผิดชอบดีมาก	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัวและโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีความรับผิดชอบดี	ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว และโรงเรียน มีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ค่อนข้างน้อยใช้ชีวิตประจำวัน มีความรับผิดชอบน้อย
มุ่งมั่นในการทำงาน	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายได้ดีมาก	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายได้ดี	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ทำงานด้วยความเพียรพยายามและไม่อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

บันทึกผลการสอน

๑. ผลการเรียนรู้

๑) ผู้เรียนที่ผ่านตัวชี้วัด มีจำนวน คน คิดเป็นร้อยละ

๒) ผู้เรียนที่ไม่ผ่านตัวชี้วัด มีจำนวน คน คิดเป็นร้อยละ

๑) สาเหตุ.....

๒) สาเหตุ.....

๓) สาเหตุ.....

๔) สาเหตุ.....

แนวทางแก้ปัญหา

๓) นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้แก่

แนวทางการพัฒนา / ส่งเสริม

๔) ผู้เรียนได้รับความรู้ (K)

๕) ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการ (P)

๖) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม (A)

๒. ปัญหา อุปสรรค (ถ้ามี)

๓. ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

ลงชื่อ ผู้สอน

(นางสาวสุธิดา จันทะดวง)

ตำแหน่ง ครู

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ด้านความรู้ (Cognitive Domain)

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 1. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุ ปัญหา และผลกระทบ จากการเกิดหนี้ครัวเรือนได้ (K)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	ใบงาน เรื่อง หนี้ครัวเรือนไทย	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะกระบวนการ (Psychomotor Domain)

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 2. นักเรียนสามารถเขียนวางแผนการจัดการหนี้ได้ (P)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	คะแนนใบงานเรื่อง หนี้ครัวเรือนไทย	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ด้านเจตคติ (Affective Domain)

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 3. นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องหนักรั้วเรือนไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม (A)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	คะแนนพฤติกรรมคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	ระดับคุณภาพ	ผลการประเมิน	
			ผ่าน	ไม่ผ่าน
1				
2				
3				
4				
5				

6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				
29				
30				

สรุปผลการจัดการเรียนรู้
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	ด้าน K	ด้าน P	ด้าน A	ผลการประเมิน	
				ผ่าน	ไม่ผ่าน
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					

20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
รวม(คน)					

สรุปผลการจัดการเรียนรู้

จำนวนนักเรียนที่ ผ่าน คน คิดเป็นร้อยละ.....

จำนวนนักเรียนที่ ไม่ผ่าน..... คน คิดเป็นร้อยละ

นักเรียนที่ไม่ผ่าน ได้แก่ เลขที่..... ชั้น..... ดำเนินการแก้ไขโดย.....

ลงชื่อ.....

ครูผู้สอน

...../...../.....

